

การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้าง
พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

วิทยานิพนธ์

ของ

ศศิธร กัลยารัตน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

เมษายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้าง
พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

วิทยานิพนธ์
ของ
ศศิธร กัลยารัตน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
เมษายน 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

THE DEVELOPMENT OF TEACHER POTENTIAL ON LEARNING EXPERIENCE
MANAGEMENT TO ENHANCE MULTIPLE INTELLIGENCES OF EARLY
CHILDHOOD STUDENTS UNDER PRIVATE KINDERGARTEN
EDUCATIONAL INSTITUTE NETWORKING GROUP UNDER
MUKDAHAN PROVINCIAL EDUCATION OFFICE

BY

SASITORN KANYARAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Master of Education Degree in Education Administration
at Sakon Nakhon Rajabhat University

April 2020

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญา
ของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดมุกดาหาร
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ ศศิธร กัลยารัตน์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบ ประธานที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์) วิทยานิพนธ์

.....กรรมการสอบ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ชรธัญญกรณ์) แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ดร.ระพีพรรณ ร้อยพิลา)

และกรรมการสอบ
กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์
และกรรมการสอบ

(ดร.รัชฎาพร งอยภูธร)

กรรมการสอบและ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ชรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 29 เดือน เมษายน พ.ศ. 2563

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ระพีพรรณ ร้อยพิลา กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ดร. ประภาดา คนคล่อง ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนอนุบาลคำชะอี นางกอบจิตต์ อุ่นชัย ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ รับผิดชอบงานการศึกษาปฐมวัย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร นางวนิดา คงกันง ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้าสายระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย และเสนอแนวทางการพัฒนา ตลอดจนการสนับสนุนในทุกด้านเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ดร.ประภาดา คนคล่อง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลคำชะอี นายสมบูรณ์ ศรีลาศักดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลดอนตาล ดร.สุภาภรณ์ กัลยารัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก คณะครูปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลคำชะอี โรงเรียนอนุบาลดอนตาล โรงเรียนอนุบาลเมืองมุก สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการดำเนินการด้านต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ได้สำเร็จ

ขอกราบขอบคุณ คุณแม่สุภาภรณ์ กัลยารัตน์ และพี่น้องทุกคน ผู้ให้กำลังใจตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ จนทำให้สำเร็จอย่างภาคภูมิใจ

คุณประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตาแต่ บิดา มารดา และบูรพาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนผู้วิจัยจนสามารถดำรงตน และบรรลุผลสำเร็จได้ในปัจจุบัน

ศศิธร กัลยารัตน์

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
ผู้วิจัย	ศศิธร กัลยารัตน์
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ ดร.ระพีพรรณ ร้อยพิลา
ปริญญา	ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร 2) หาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย และ 3) ติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ดำเนินการ 2 วนรอบ ในแต่ละวนรอบประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย ประกอบด้วย ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย จำนวน 18 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบก่อน-หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินตนเอง และแบบสังเกต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำเสนอข้อมูลโดยวิธีพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน ดังนี้
 - 1.1 สภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย พบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา

ของเด็กปฐมวัย ยังไม่เพียงพอ และแบบแผนการดำเนินงานยังไม่ชัดเจน ทำให้การจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ

1.2 ปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยไม่เพียงพอ

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย มี 3 แนวทาง ได้แก่ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และ 3) การนิเทศติดตาม

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย พบว่า

3.1 ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการพัฒนา ($\bar{x} = 20.82$) คิดเป็นร้อยละ 69.41 และคะแนนเฉลี่ยหลังการพัฒนา ($\bar{x} = 26.88$) คิดเป็นร้อยละ 89.61 ซึ่งมีผลคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น เท่ากับ 6.06 มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 20.20

3.2 ครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย วงรอบที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$) และวงรอบที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$) เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย วงรอบที่ 1 กับวงรอบที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.89 คิดเป็นค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 17.80

3.3 ผลการสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย วงรอบที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) และวงรอบที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$) เมื่อเปรียบเทียบผลการสังเกตการณ์เรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย วงรอบที่ 1 กับวงรอบที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.67 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 13.40

คำสำคัญ : การพัฒนาศักยภาพครู พหุปัญญา เด็กปฐมวัย

TITLE	The Development of Teacher Potential on Learning Experience Management to Enhance Multiple Intelligences of Early Childhood Students under Private Kindergarten Educational Institute Networking Group under Mukdahan Provincial Education Office
AUTHOR	Sasitorn Kanyarat
ADVISORS	Asst. Prof. Dr. Watana Suwannatrai Dr. Rapeepan Roipila
DEGREE	M.Ed. (Educational Administration)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2020

ABSTRACT

The purposes for this research were: 1) to examine conditions and problems in managing learning experience to enhance multiple intelligences of early childhood students, Private Kindergarten Educational Institute Networking Group under Mukdahan Provincial Education Office; 2) to establish the guidelines for teacher potential development in managing learning experiences to enhance multiple intelligences of early childhood students; and 3) to follow up the effects after the intervention. The two-spiral action research were employed with each cycle forming four steps of planning, action, observation and reflection. The target group consisted of 18 participants, including a research and co-researchers, and 10 informants. The research instruments were pretest and posttest evaluation forms, observation forms, self-assessment forms, and interview forms. Statistics for data analysis were mean, percentage and standard deviation. Content analysis was presented in a format of descriptive data.

The findings were as follows:

1. The conditions and problems of learning experience management to enhance multiple intelligences of early childhood students were as follows:

1.1 In terms of conditions, learning experience management to enhance multiple intelligences of early childhood students was inadequate. Operation plans were not well-defined, which led to ineffective learning experience management.

1.2 In terms of problems, teachers' knowledge and understanding on learning experience management to enhance multiple intelligences of early childhood students were insufficient.

2. The guidelines for teacher potential development concerning learning experience management to enhance multiple intelligences of early childhood students involved three means as follows: 1) a training workshop, 2) Professional Learning Community (PLC), and 3) a follow-up supervision.

3. The effects after the intervention revealed that:

3.1 Teachers had knowledge, understanding and skills in managing learning experience to enhance multiple intelligences of early childhood students with the pre-intervention mean score of 20.82 or 69.41 percent. The post-intervention mean score was 26.88 or 89.61 percent, which increased 6.06 points with the percentage of progress of 20.20.

3.2 Teachers were able to manage overall learning experience to enhance multiple intelligences of early childhood students, in the first spiral at a high level ($\bar{x} = 3.86$) and the second spiral at the highest level ($\bar{x} = 4.75$). When comparing the evaluation results from two spirals, the overall mean score increased by 0.89 points with the percentage of progress of 17.80.

3.3 The effects after the observation session of early childhood students' learning revealed that the first spiral as a whole was at a high level ($\bar{x} = 3.98$) and the second spiral was at the highest level ($\bar{x} = 4.65$). When comparing the evaluation results of the two spirals, the overall mean score increased by 0.67 points with the percentage of progress of 13.40.

Keywords: Teacher Potential Development, Multiple intelligences, Early childhood Students

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ 1 ภูมิหลัง 1 คำถามของการวิจัย 5 ความมุ่งหมายของการวิจัย 6 ความสำคัญของการวิจัย 6 ขอบเขตของการวิจัย 7 กรอบแนวคิดของการวิจัย 11 นิยามศัพท์เฉพาะ 12
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 19 การพัฒนาครู 20 ความหมายของการพัฒนาครู 20 ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาครู 22 กระบวนการพัฒนาครู 24 แนวทางการพัฒนาครู 28 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 52 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย 52 วิสัยทัศน์ 52 หลักการ 52 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี 53 ทฤษฎีพหุปัญญา 68 ความหมายของพหุปัญญา 68 ประเภทของพหุปัญญา 69 ลักษณะสำคัญของทฤษฎีพหุปัญญา 71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ลักษณะความสามารถทางพหุปัญญา	71
แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา	78
แนวคิดสำคัญของทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดการศึกษา	81
การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพหุปัญญา	83
การวัด ประเมินผลพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	84
เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินพหุปัญญา	87
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	89
ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ	89
ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ	90
ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ	93
บริบทโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน	98
บริบทโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก	98
บริบทโรงเรียนอนุบาลคอนตาล	99
บริบทโรงเรียนอนุบาลคำชะอี	101
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	102
งานวิจัยในประเทศ	102
งานวิจัยต่างประเทศ	105
3 วิธีดำเนินการวิจัย	109
กลุ่มเป้าหมาย	109
ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	110
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	122
วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ	123
การเก็บรวบรวมข้อมูล	126

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	127
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	128
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	129
การพัฒนาในวงรอบที่ 1	129
ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน	129
ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติการ	130
ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์	137
ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ	147
การพัฒนาในวงรอบที่ 2	149
ขั้นที่ 1 การวางแผน	150
ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ	150
ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์	152
ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ	167
สรุปผลการพัฒนาทั้ง 2 วงรอบ	167
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	169
กลุ่มเป้าหมาย	169
ความมุ่งหมายของการวิจัย	171
ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	171
สรุปผลการวิจัย	174
อภิปรายผลการวิจัย	176
ข้อเสนอแนะ	183
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้	183
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	184

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	185
ภาคผนวก	195
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ	197
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ	205
ภาคผนวก ค รายนามครูปฐมวัยในโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ	209
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	213
ภาคผนวก จ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือ	247
ภาคผนวก ฉ แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	255
ภาคผนวก ช ภาพกิจกรรมการดำเนินการวิจัย	281
ประวัติย่อของผู้วิจัย	287

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1	ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย 55
2	ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 56
3	ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม 58
4	ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา 59
5	ลักษณะความสามารถทางพหุปัญญา 72
6	ข้อมูลครูระดับชั้นปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเมืองมุก 98
7	ข้อมูลครูระดับชั้นปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลดอนตาล 100
8	ข้อมูลครูระดับชั้นปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลคำชะอี 101
9	9 แผนการปฏิบัติการ (Action plan) การพัฒนาศักยภาพครูในการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมุกดาหาร 113
10	ตารางกำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาศักยภาพครูในการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมุกดาหาร” 116
11	กำหนดการนิเทศติดตามครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา ปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร วงรอบที่ 1 118
12	กำหนดการนิเทศติดตามครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา ปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร .. 120

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13	กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร 131
14	การประเมินผลความก้าวหน้าก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน มุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร 134
15	กำหนดการนิเทศติดตามครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา ปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร 136
16	ผลการประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา ปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร 140
17	ผลการสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมุกดาหาร วงรอบที่ 1 144
18	กำหนดปฏิทินการนิเทศติดตามการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย 151
19	ผลการประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร วงรอบที่ 2 152

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
20	ผลการสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร วงรอบที่ 2	156
21	เปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร วงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2	160
22	เปรียบเทียบผลการสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2	165
23	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจครูปฐมวัยเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และทฤษฎีพหุปัญญา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร	249
24	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ แบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ตามแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร	251

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
25	<p>ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญแบบประเมินตนเองของครู เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร 252</p>
26	<p>ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ แบบสังเกตการเรียนรู้ ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้าง พหุปัญญา โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาพหุปัญญาปฐมวัยเอกชน มุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร 253</p>

บัญชีภาพประกอบ

	ภาพประกอบ	หน้า
1	กรอบแนวคิดของการวิจัย	12
2	แบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart	95
3	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	111
4	การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมุกดาหาร	283
5	การนิเทศติดตามปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มุกดาหาร	284
6	ตัวอย่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจังหวัดมุกดาหาร	285

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ในหมวด 5 หน้าหนึ่งของรัฐ มาตรา 54 ระบุว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และวรรค 2 ระบุว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, หน้า 14) จะเห็นได้ว่า กฎหมายสูงสุดของประเทศไทยให้ความสำคัญกับการศึกษากับทุกคนอย่างมีคุณภาพ ตั้งแต่ก่อนเข้ารับการศึกษา โดยความร่วมมือของรัฐ องค์กรท้องถิ่น และเอกชน ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553) ระบุไว้ในหมวด 3 ระบบการศึกษา มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้ 1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น 2) โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนา หรือศาสนาอื่น และส่วนที่ 3 การบริหารและการจัดการศึกษาเอกชน ระบุไว้ในมาตรา 45 ว่า ให้สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภทตามที่ กฎหมายกำหนด โดยรัฐต้องกำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเอกชนในด้าน การศึกษา หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการ

อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 6) จะเห็นได้ว่า กฎหมายสูงสุดของประเทศไทยให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยส่งเสริมให้องค์กรของรัฐ ท้องถิ่นและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งนี้ สถานศึกษาเอกชนสามารถจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภทตามที่ กฎหมายกำหนด โดยรัฐได้กำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อให้การบริหารจัดการศึกษามีคุณภาพว่า องค์กรของรัฐ ท้องถิ่นและเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการประกันคุณภาพภายใน มีการจัดทำรายงานประจำปีและเปิดเผยต่อสาธารณชน

จากผลการจัดการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยที่ผ่านมา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561, หน้า ค) ได้สรุปไว้ว่า เด็กในกลุ่มอายุ 3-5 ปี มีโอกาสรับการศึกษา ก่อนประถมศึกษาเพิ่มขึ้น แต่มีพัฒนาการสมวัยลดลง สาเหตุสำคัญเนื่องจากพ่อแม่ขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้อง และขาดโอกาสเรียนรู้วิธีการเป็นพ่อแม่ที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่า ในปี 2558 มีเด็กอายุ 2-5 ปี ประมาณ 4.1 แสนคน ไม่ได้เข้าเรียนในศูนย์เด็กเล็กหรือโรงเรียนอนุบาลเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา จึงทำให้การศึกษาภาคบังคับ ในชั้นที่สูงขึ้นของเด็กไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่การพัฒนาคุณภาพของเด็กในช่วงก่อนประถมศึกษานี้มีความสำคัญมาก เด็กทุกคนควรได้รับการศึกษาปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

ปิยะนุช สุวรรณเทพ และสุเทพ อ่วมเจริญ (2558, หน้า 258) สรุปไว้ว่าเด็กระดับการศึกษาปฐมวัย 3-6 ขวบมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา เพราะเป็นรากฐานของพัฒนาการก้าวต่อไปของชีวิต การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจะต้องจัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น อย่างมีความหมายและไม่ใช้การยึดเหนี่ยวเนื้อหา ของระดับประถมศึกษาให้แก่เด็ก ครูจะต้องเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ และสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมให้แก่เด็ก ซึ่งในยุคปัจจุบัน สังคมมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การจัดการศึกษาจำเป็นต้องทำให้คนมีความรู้เท่าทัน มีทั้งความดี และความเก่ง มีความสามารถหลายด้าน สอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่ว่า เด็กปฐมวัยทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและได้รับการส่งเสริมพัฒนาการ ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถี

ชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย มีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย มีการพักผ่อนที่เพียงพอ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีทักษะชีวิต สามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับครู เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเอง ตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุล และเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 4)

ในการพัฒนาศักยภาพของเด็กโดยองค์รวมในทุก ๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีผู้เสนอแนวคิดไว้อย่างน่าสนใจ คือ Gardner (1999, อ้างถึงใน ทิศนา แขมมณี, 2553, หน้า 85-89) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กตามความเชื่อของเขาว่า คนทั่วไป จะมีปัญญาหลายด้าน มนุษย์มีปัญญาที่แตกต่างกัน ความสามารถจะแสดงออกมา ในรูปแบบที่แตกต่างกัน ปัญญาตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญามี 9 ด้าน คือ ปัญญาด้าน ภาษา (Linguistic Intelligence) ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence) ปัญญาด้านมิติ (Spatial Intelligence) ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily-Kinesthetic Intelligence) ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) ปัญญาด้าน ความเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence) ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) ปัญญาด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence) ปัญญาด้าน อัจฉริยภาพ จิตนิยม หรือ การดำรงคงอยู่ของชีวิต (Existential Intelligence) ซึ่งการส่งเสริม ปัญญาทั้ง 9 ด้านนี้สามารถทำได้โดยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายตาม ความเหมาะสม ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการวิเคราะห์ วิวิจารณ์ ให้มีการเคลื่อนไหวร่างกาย การใช้กล้ามเนื้อ จัดประสบการณ์เกี่ยวกับจังหวะ ดนตรีที่เหมาะสมกับบทเรียน เรียนรู้ด้วย การทำงานเป็นกลุ่ม มีการออกแบบกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองเป็นขั้นตอน มีการทำบันทึก การสังเกตธรรมชาติ เป็นต้น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม กับเด็กจะสามารถทำให้เด็กพัฒนาศักยภาพของตนเองได้เป็นอย่างดี

ครูเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษา ประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงสภาพและคุณภาพของครู รวมทั้งกำหนดให้มีการ ปรับปรุงระบบการผลิตและพัฒนาครู เพื่อให้ได้ครูดี มีความรู้ ทักษะ และความสามารถ ในการจัดการเรียนการสอน และมีจิตวิญญาณความเป็นครู ซึ่งเป็นปัจจัยหลักสำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ยกกระดับคุณภาพการศึกษาและเตรียมความพร้อม

ให้พลเมืองไทยในอนาคต สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561, หน้า 146-149) เห็นความจำเป็นในการพัฒนาครูเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะครูปฐมวัยให้สามารถ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย จึงได้มีการพัฒนา คักยภาพครูด้วยวิธีการที่หลากหลายมาอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร เป็นโรงเรียนที่มีความร่วมมือกัน เพื่อร่วมกันหาแนวทาง พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยโรงเรียนเอกชน ที่มีการจัดการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดมุกดาหาร ประกอบด้วย โรงเรียนอนุบาลเมืองมุก อำเภอเมือง โรงเรียนอนุบาลคำชะอี อำเภอคำชะอี และโรงเรียนอนุบาลดอนตาล อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งแต่ละโรงเรียนก็มีความมุ่งหวังที่จะพัฒนาให้เกิด คุณภาพสูงสุดต่อพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน

จากการศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเครือข่าย เอกชน จำนวน 3 แห่ง พบว่ามีผลเป็นดังนี้ 1) โรงเรียนอนุบาลคำชะอี (2561, หน้า 5-6) สรุปได้ว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ทั้งการพัฒนา การด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ครูมีเทคนิควิธีการที่ให้เด็กได้ แสดงออกและลงมือทำ ใช้กระบวนการบูรณาการและ Active Learning โดยความร่วมมือ ของครู ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครอง ส่งผลให้ เด็กระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาล คำชะอี มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย มีคุณธรรมจริยธรรม แข็งแรงและมีสุขภาพจิตที่ดี มีทักษะชีวิต มีวินัย อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย 2) โรงเรียนอนุบาลดอนตาล (รายงานผลการ ประเมินภายในโรงเรียนอนุบาลดอนตาล (2561, หน้า 8-9) สรุปได้ว่า มีการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ตามจุดหมายและมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา มีแนวทางการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ ของสมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ จัดประสบการณ์แบบ บูรณาการ เด็กได้คิดริเริ่ม วางแผน ตัดสินใจลงมือทำภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้และ 3) โรงเรียนอนุบาลเมืองมุก (รายงานผลการประเมินภายในโรงเรียนอนุบาล เมืองมุก (2561, หน้า 10-12) สรุปว่ามีประเด็นที่แตกต่างจากโรงเรียนอนุบาลคำชะอี และโรงเรียนอนุบาลดอนตาลคือ เด็กมีจุดเด่นและจุดด้อยในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านร่างกาย

อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีความถนัดและโน้มเอียงทางปัญญาแตกต่างกันตามความสามารถของแต่ละบุคคล และพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถที่หลากหลาย สามารถออกแบบการจัดโดยใช้เทคนิคที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง ฝึกทักษะการอ่านเขียน การพูด การทดลองสำรวจ การใช้จินตนาการออกแบบ การคิดสร้างสรรค์ เล่นกีฬา ทำงานฝีมือ เรียนรู้ผ่านการเคลื่อนไหวและสัมผัส เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ และจากการศึกษาผลการประเมินภายในของโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเครือข่ายเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 แต่ก็ยังไม่ได้พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากและรวดเร็ว

ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลสำคัญที่โรงเรียนต้องเตรียมความพร้อมในการพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมที่จะเผชิญกับโลกอนาคตได้อย่างเข้มแข็ง ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดจะพัฒนาศักยภาพครูให้มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กแต่ละบุคคลตามวัยอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้วิจัย มีความสนใจการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นไปตามแนวปฏิรูปการศึกษา ที่จะทำให้เด็กพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ตามที่โลกในศตวรรษที่ 21 ต้องการและสนองกับความต้องการที่แท้จริงของสังคมได้

คำถามการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร เป็นอย่างไร

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร มีอะไรบ้าง

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับคำถามของการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ได้ทราบสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย พร้อมได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
2. ได้แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

3. ครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหารได้รับการพัฒนาความสามารถการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยในการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร จำแนกได้ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้เป็นครู และเด็กระดับการศึกษาปฐมวัย ปีการศึกษา 2562 ดังนี้

1.1 กลุ่มผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จำนวน 18 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน

1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 17 คน คือ ครูระดับการศึกษาปฐมวัย ชั้นอนุบาล 1-3 ในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน จำนวน 3 คน

1.2.2 ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 3 คน

1.2.3 ครูหัวหน้าสายปฐมวัย จำนวน 3 คน

1.2.4 วิทยากร จำนวน 1 คน

1.3 กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา เป็นเด็กปฐมวัย จำนวน 17 ห้องเรียน 358 คน ประกอบด้วย

1.3.1 เด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก จำนวน 3 ห้องเรียน 29 คน ประกอบด้วย

อนุบาล 1/1 จำนวน 21 คน

อนุบาล 2/1 จำนวน 5 คน

อนุบาล 3/1 จำนวน 3 คน

1.3.2 เด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลดอนตาล จำนวน 6 ห้องเรียน
117 คน ประกอบด้วย

อนุบาล 1/1 จำนวน 15 คน

อนุบาล 1/2 จำนวน 15 คน

อนุบาล 2/1 จำนวน 20 คน

อนุบาล 2/2 จำนวน 23 คน

อนุบาล 3/1 จำนวน 20 คน

อนุบาล 3/2 จำนวน 24 คน

1.3.3 เด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลคำชะอี จำนวน 8 ห้องเรียน
212 คน ประกอบด้วย

อนุบาล 1/1 จำนวน 23 คน

อนุบาล 1/2 จำนวน 25 คน

อนุบาล 2/1 จำนวน 29 คน

อนุบาล 2/2 จำนวน 27 คน

อนุบาล 2/3 จำนวน 30 คน

อนุบาล 3/1 จำนวน 26 คน

อนุบาล 3/2 จำนวน 26 คน

อนุบาล 3/2 จำนวน 26 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ใช้กรอบการพัฒนา ดังนี้

2.1 เนื้อหาในการพัฒนา

2.1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

2.1.2 เทคนิคการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง

พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

2.1.3 แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง

พหุปัญญาของเด็กปฐมวัยในชั้นเรียน

2.2 แนวทางการพัฒนา

2.2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย มีแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 อนุรักษ์ไทย

กิจกรรมที่ 2 เซฟตัวน้อย

กิจกรรมที่ 3 ภูเขาไฟลาวา

กิจกรรมที่ 4 ดนตรีहरษา (เคลื่อนไหวประกอบเพลง และจังหวะดนตรีในท่าทางต่าง ๆ)

กิจกรรมที่ 5 พิมพ์ภาพจากวัสดุธรรมชาติ

กิจกรรมที่ 6 เกมบันไดงูहरษา

กิจกรรมที่ 7 เรื่องเล่าเช้าวันนี้

กิจกรรมที่ 8 คำคล้องจอง ประกอบจังหวะและท่าทาง

กิจกรรมที่ 9 กิจกรรมวงกลมแห่งสมาธิ

กิจกรรมที่ 10 Color running

2.2.2 การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

2.2.2.1 รวมกลุ่มครูที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา ที่ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ภายหลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กลุ่มละ 6-8 คน

2.2.2.2 ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์หมื่นเวียน เข้าร่วมกลุ่ม

2.2.2.3 กำหนดเวลา ครั้งละ 1 – 2 ชั่วโมง ต่อเนื่องจากกิจกรรมนิเทศ ติดตาม เพื่อสังเกตการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู

2.2.2.4 มีการควบคุมประเด็นการพูดคุย ให้ร่วมกันคิด ปัญหาการเรียนรู้ของเด็ก ร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหา มีการสรุปแนวทางในการแก้ไขปัญหาตามบริบทของแต่ละโรงเรียน

2.2.2.5 นำแนวทางที่สรุปมาสร้างแผนการทำงาน พัฒนาการจัดประสบการณ์ในวงรอบที่ 2 และมีข้อเสนอแนะให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไปอีก

2.2.3 การนิเทศติดตาม เป็นกระบวนการที่มีกระบวนการขั้นตอน การปฏิบัติงานร่วมกันของผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ โดยมีการกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลา การปฏิบัติ การเก็บข้อมูล การสะท้อนผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ดังนี้

2.2.3.1 ชั้นเตรียมการ

- 1) ผู้บริหารแต่งตั้งคณะทำงานนิเทศภายในโรงเรียน
- 2) ร่วมศึกษา วิเคราะห์ รายละเอียดต่าง ๆ ที่เป็น

ยุทธศาสตร์ที่สำคัญของการนิเทศ ติดตาม

- 3) ประสานกับโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์

การทำงานร่วมกัน

- 4) การจัดเตรียมความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ สำหรับการนิเทศได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบประเมิน กล้องบันทึกภาพ เป็นต้น
- 5) สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ครูผู้สอน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยการประสานงานทั้งทางตรงและทางอ้อม

2.2.3.2 ชั้นดำเนินการนิเทศติดตาม

- 1) การนิเทศเป็นรายบุคคล

1.1) ศึกษาบันทึกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และบันทึกผล

- 1.2) การเยี่ยมชั้นเรียน สร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้สอน

- 1.3) การสังเกตการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ในชั้นเรียน

- 1.4) การให้คำปรึกษา

2.3 ชั้นประเมินผล สรุปผล เป็นการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานนิเทศติดตาม จากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยนำเอาหลักการตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1988, p. 11, องค์การ
นัยพัฒนา, 2551, หน้า 301-303) ได้ให้หลักการ การวิจัยเชิงปฏิบัติการไว้ 4 ขั้นตอนหลัก
ได้แก่

3.1 การวางแผน (Planning)

3.2 การปฏิบัติการ (Action)

3.3 การสังเกตการณ์ (Observation)

3.4 การสะท้อนกลับ (Reflection)

เมื่อปฏิบัติครบทั้ง 4 ขั้นตอนแล้ว นำผลของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมาสรุปและปรับปรุงการวางแผน (Re-Planning) ปรับปรุงการปฏิบัติการ (Re-Action) ปรับปรุงการสังเกตการณ์ (Re-Observation) และผลการสะท้อนกลับ (Re-Reflection) โดยมีการกำหนดปฏิบัติการเช่นนี้ไปอีก อย่างน้อย 1 วงรอบรวมเป็น 2 วงรอบ เพื่อเกิดการพัฒนาในขั้นตอนการปฏิบัติที่ยังไม่สมบูรณ์

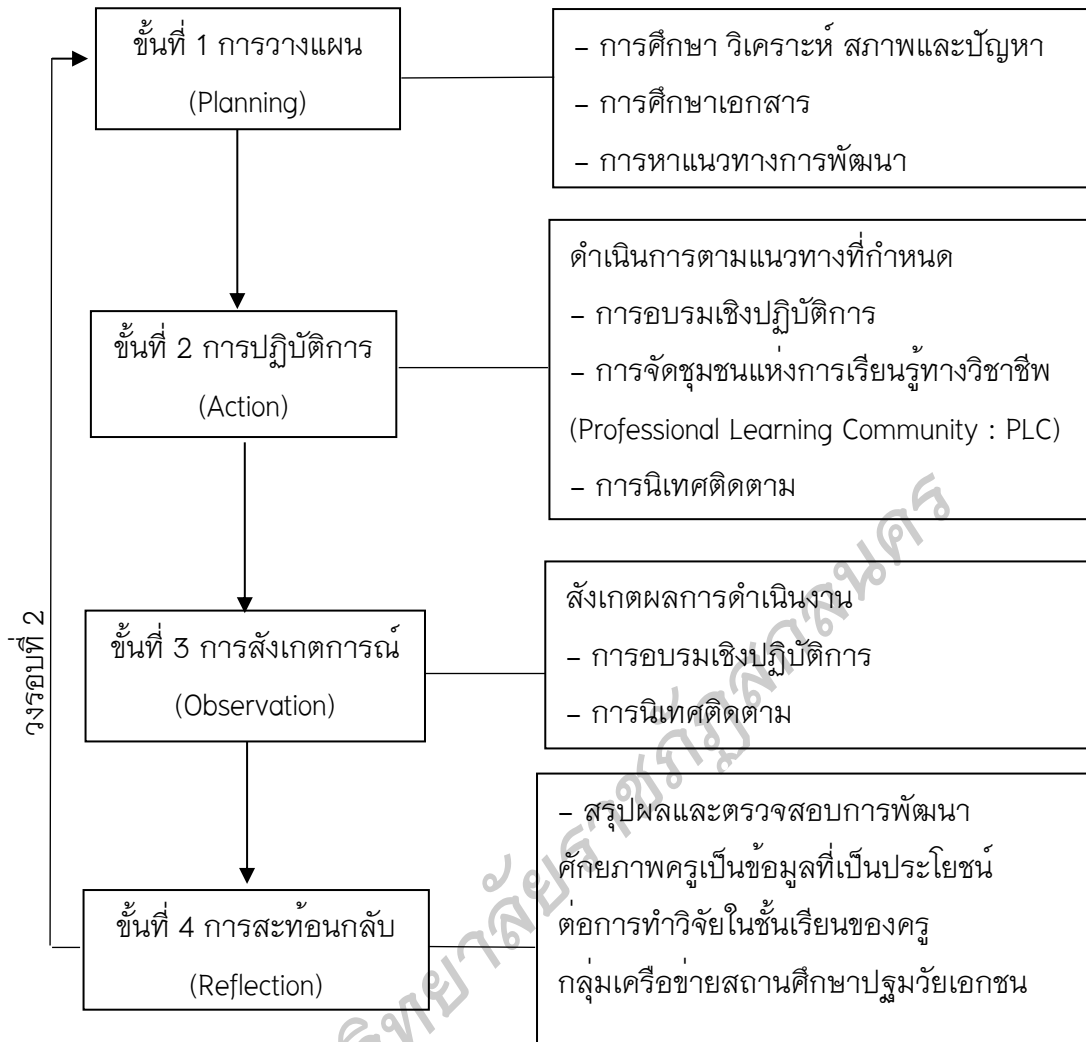
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

วงรอบที่ 1 ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2562 – วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563

วงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 2-31 มีนาคม 2563

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้โดยประยุกต์ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research : AR) เพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัย เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้

1. สภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจริง ณ ปัจจุบันในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
2. ปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย หมายถึง สถานการณ์ที่เป็นอุปสรรคต่าง ๆ ในการจัดประสบการณ์

การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา
ปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

3. การพัฒนาศักยภาพครู หมายถึง กระบวนการพัฒนาความสามารถ
ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ด้วยการ
อบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะ
ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
ตามกระบวนการ PAOR โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้วิจัย
ผู้ร่วมวิจัย ผู้บริหาร และวิทยากร ที่ร่วมกันคิด ปฏิบัติ และประเมินผลอย่างเป็นระบบ
และต่อเนื่อง จนประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพ

4. พหุปัญญา (Multiple Intelligences) หมายถึง ปัญญาหรือความสามารถ
ที่มีความหลากหลายของบุคคล ซึ่งแบ่งได้เป็น 9 ด้าน ดังนี้

4.1 ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) หมายถึง ความสามารถ
ในการจัดกระทำเกี่ยวกับโครงสร้างของภาษาเสียงความหมาย และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาษา
ได้แก่ ความสามารถใช้ภาษาในการหวานล้อม การอธิบาย เป็นต้น ผู้ที่มีความสามารถ
ทางด้านภาษาสูง ได้แก่ นักเล่านิทาน นักพูด นักการเมือง หรือด้านการเขียน ได้แก่
กวี นักเขียนบทละคร บรรณาธิการ นักหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

4.2 ปัญญาด้านตรรกะ-คณิตศาสตร์ (Logical – Mathematical
Intelligence) หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ แบบแผน ตรรกวิทยา
การคิดเชิงนามธรรม และการคิดที่เป็นเหตุผล (Cause-effect) และการคิดคาดการณ์
(If-then) วิธีการที่ใช้ในการคิด ได้แก่ การจำแนกประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน
สรุป การคิดคำนวณ การตั้งสมมุติฐาน ผู้ที่มีความสามารถสูงในการใช้ตัวเลข ได้แก่
นักบัญชี นักคณิตศาสตร์ นักสถิติ และผู้ให้เหตุผลที่ดี ได้แก่ นักวิทยาศาสตร์
นักตรรกศาสตร์ นักจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

4.3 ปัญญาด้านมิติ (Spatial Intelligence) หมายถึง ความสามารถไวต่อสี
เส้น รูปร่าง เนื้อที่ และความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเหล่านั้น นอกจากนี้ยังหมายถึง
ความสามารถที่จะมองเห็น และแสดงออกเป็นรูปร่างถึงสิ่งที่เห็นและความคิดเกี่ยวกับพื้นที่
ผู้ที่มีความสามารถสูงในการมองเห็นพื้นที่ ได้แก่ นายพราน ลูกเสือ ผู้นำทาง และสามารถ
ปรับปรุงวิธีการใช้เนื้อที่ได้ดี ได้แก่ สถาปนิก มัณฑนากร ศิลปิน นักประดิษฐ์ เป็นต้น

4.4 ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily-Kinesthetic Intelligence) หมายถึง ความสามารถทักษะทางกาย ได้แก่ ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาทสัมผัส ผู้ที่มีความสามารถสูงในการใช้ร่างกายของตนแสดงความคิด ความรู้สึก ได้แก่ นักแสดง นักแสดงท่าใบ้ นักกีฬา นาฏกร นักฟ้อนรำ และความสามารถในการใช้มือประดิษฐ์ ได้แก่ นักปั้น ช่างซ่อมรถยนต์ คัลยแพทย์ เป็นต้น

4.5 ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) หมายถึง ความสามารถในการไวต่อเรื่องของจังหวะ ทำนอง เสียงตลอดจนความสามารถในการเข้าใจ และวิเคราะห์ดนตรี ผู้ที่มีความสามารถสูงทางด้านดนตรี ได้แก่ นักแต่งเพลง นักดนตรี นักวิจารณ์ดนตรี

4.6 ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดและเจตนาของผู้อื่น ทั้งนี้รวมถึงความไวในการสังเกตน้ำเสียง ใบหน้า ท่าทาง ทั้งยังมีความสามารถสูงในการรู้ถึงลักษณะต่าง ๆ ของสัมพันธภาพของมนุษย์ และความสามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ความสามารถทำให้บุคคลหรือกลุ่มชนปฏิบัติตาม ผู้ที่มีความสูงทางด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ได้แก่ ครูนักแสดง นักสังคมสงเคราะห์ นักการเมือง พนักงานขายของ เป็นต้น

4.7 ปัญญาด้านตนเองหรือความเข้าใจตนเอง หมายถึง (Intrapersonal Intelligence) หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง และสามารถประพฤติปฏิบัติตนได้ด้วยตนเอง ความสามารถในการรู้จักตนเอง ได้แก่ การรู้จักตนเองตามความเป็นจริง ได้แก่ มีจุดอ่อน จุดแข็งในเรื่องใด มีความรู้เท่าทันอารมณ์ ความคิด ความปรารถนาของตน มีความสามารถในการฝึกฝนตนเองและเข้าใจตนเอง ผู้ที่มีความสามารถสูงทางด้านความเข้าใจตนเอง ได้แก่ นักจิตวิทยา ผู้นำศาสนา เป็นต้น

4.8 ปัญญาด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เข้าใจความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงความสามารถของตนเองที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการมนุษย์ และการดำรงชีวิต

ของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เข้าใจ จำแนกความเหมือนกันของสิ่งของ เข้าใจการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงของสสาร ผู้ที่มีความสามารถสูงทางด้านธรรมชาติ ได้แก่ นักวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

4.9 ปัญญาด้านอัตถวณิยม หรือการดำรงอยู่ของชีวิต (Existential Intelligence) หมายถึง มีความไว และความสามารถในการจับประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับการดำรงคงอยู่ของมนุษย์ สามารถรับรู้บทบาทและการดำรงคงอยู่ของตนเอง เข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาและการตั้งคำถามเพื่อยืนยันความเข้าใจและรับเกี่ยวกับตนเอง อย่างลึกซึ้ง เข้าใจความสัมพันธ์ของร่างกาย จิตใจ และความเป็นจริงในโลก ผู้ที่มีความสามารถสูงทางด้านนี้ได้แก่ นักปราชญ์ ผู้นำทางศาสนา เป็นต้น

5. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย หมายถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีรูปแบบการจัดกิจกรรมพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Active Learning) 2) ขั้นปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกับผู้อื่น (Cooperation) 3) ขั้นการวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis) 4) ขั้นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) และ 5) ขั้นการนำสิ่งที่ได้เรียนไปประยุกต์ใช้อย่างมีความหมาย (Application)

6. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครู หมายถึง การกำหนดวิธีการ การปฏิบัติ การกระทำที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งหมายถึงวิธีการพัฒนาดังต่อไปนี้

6.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อให้พัฒนา ศักยภาพครูให้มีความรู้ความเข้าใจแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาเด็กปฐมวัย โดยบรรยายให้ความรู้และฝึกปฏิบัติการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ผ่านกระบวนการจิตศึกษา กระบวนการ brain base learning กระบวนการ Project Approach และ กระบวนการ Active Learningจนเกิดทักษะ และสามารถนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) หมายถึง การร่วมมือร่วมใจกันของครู ผู้บริหารโรงเรียนและทุกฝ่าย

ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายร่วมกัน มีการสะท้อนผล มีการวิพากษ์วิจารณ์ รับรู้ปัญหาาร่วมกัน มีการส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีความสุขในการทำงานร่วมกัน เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ

6.3 การนิเทศติดตาม หมายถึง กระบวนการให้คำปรึกษา แนะนำ ความรู้ความเข้าใจ เพิ่มพูนความรู้ เทคนิค วิธีการ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ติดตาม ประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู โดยผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์เพื่อการเสริมสร้าง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพ

7. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการ ซึ่งทำหน้าที่ในการบริหารงานโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา ปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

8. ครูปฐมวัย หมายถึง ครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหารที่ทำหน้าที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้กับเด็กชั้นอนุบาล 1-3

9. ผู้นิเทศ หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนและหัวหน้างาน วิชาการโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมุกดาหาร

10. วิทยากร หมายถึง ผู้มีความรู้ความสามารถ และความชำนาญด้านการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีความพร้อม ที่จะให้คำแนะนำและพัฒนาได้

11. กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมุกดาหาร หมายถึง โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา เปิดสอนในระดับชั้น อนุบาล 1 ถึง อนุบาล 3 ประกอบด้วย

11.1 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี ที่ตั้ง 77 หมู่ 12 ตำบลน้ำเที่ยง อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

11.2 โรงเรียนอนุบาลดอนตาล ที่ตั้ง 81 ตำบล ดอนตาล อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

11.3 โรงเรียนอนุบาลเมืองมุก ที่ตั้ง เลขที่ 7 ถนนวงศ์คำพา ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

12. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การศึกษา ค้นคว้า รวบรวมหรือ แสวงหาข้อเท็จจริง อย่างเป็นระบบ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้ข้อสรุป นำไปปรับปรุงแก้ปัญหา หรือพัฒนาคุณภาพขององค์กรนั้น ๆ โดยใช้กระบวนการ PAOR ดังนี้

12.1 การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติการไว้ก่อนล่วงหน้า โดยอาศัยการคาดคะเนแนวโน้มของผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้ และตรงกับประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไข โดยทั่วไป การวางแผนจะต้องมีความยืดหยุ่น และประกอบด้วยกิจกรรมที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาได้ในระดับหนึ่งเป็นอย่างดี มีความสอดคล้องกลมกลืน กับบริบททางด้านสังคม วัฒนธรรม การเมืองและอื่น ๆ ที่เป็นอยู่ในสถานการณ์เวลานั้น

12.2 การปฏิบัติการ (Action) เป็นการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ อย่างระมัดระวังและควบคุมการปฏิบัติการให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ตามแผน ซึ่งมีโอกาสเกิดการพลิกผันหรือแปรเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขและข้อจำกัดในสถานการณ์ในเวลานั้นได้ ดังนั้นแผนปฏิบัติการที่ดีจะต้องมีลักษณะเป็นเพียงแผนการทดลองหรือแผนชั่วคราวที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ซึ่งต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ภายใต้การใช้ดุลยพินิจตัดสินใจ สิ่งใดควรกระทำตามแผนที่วางไว้ สิ่งใดควรปรับเปลี่ยน

12.3 การสังเกตการณ์ (Observation) เป็นการรวบรวมข้อมูลหลักฐาน ด้านกระบวนการและผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานที่ได้ลงมือกระทำ (ทั้งที่ตั้งใจ และไม่ตั้งใจ) ตลอดจนการสังเกตการณ์ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยขัดขวาง การดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ และประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างลงมือปฏิบัติการตามแผนว่ามีสภาพลักษณะอย่างไร ซึ่งจะต้องมีการวางแผนไว้ก่อนล่วงหน้า จะต้องมิชอบเขตไม่จำกัด หรือกว้างมากเกินไป เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางสำหรับการสะท้อนกลับกระบวนการ และผลการปฏิบัติที่จะเกิดขึ้นตามมา สิ่งต่าง ๆ อาจเกิดขึ้นได้ในหลายแง่มุมและหลายรูปแบบ ดังนั้น นักวิจัยเชิงปฏิบัติการจะต้องมีความไว (Sensitivity) กล่าวคือ มีความพร้อม และตื่นตัวอยู่เสมอต่อการรับรู้และเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เกิดขึ้นแล้ว และไม่เกิดขึ้นตามแผนที่ได้วางไว้

12.4 การสะท้อนกลับ (Reflection) เป็นการทบทวนถึงการปฏิบัติที่บันทึกไว้ จากการสังเกตอย่างมีระบบระเบียบในเชิงวิพากษ์กระบวนการและผลการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ ตลอดจนการพิจารณาใคร่ครวญเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรค

ต่อการพัฒนารวมทั้งประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ได้แก่ การอภิปรายซักถามในลักษณะวิเคราะห์วิจารณ์หรือประเมินผลการปฏิบัติงานไปสู่การปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน ซึ่งใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการทบทวนและปรับปรุงการวางแผนปฏิบัติการในวงจรกระบวนการวิจัยในวงรอบต่อไป

13. ผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย หมายถึง สภาพความสำเร็จของการพัฒนา ศักยภาพครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมุกดาหาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้าง
พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

1. การพัฒนาครู

1.1 ความหมายการของพัฒนาครู

1.2 ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาครู

1.3 กระบวนการพัฒนาครู

1.4 แนวทางการพัฒนาครู

1.4.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

1.4.2 การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning

Community : PLC)

1.4.3 การนิเทศติดตาม

2. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

3. ทฤษฎีพหุปัญญา

3.1 ความหมายของทฤษฎีพหุปัญญา

3.2 แนวคิดของทฤษฎีพหุปัญญา

3.3 ประเภทของพหุปัญญา

3.4 ลักษณะสำคัญของทฤษฎีพหุปัญญา

3.5 ลักษณะความสามารถทางพหุปัญญา

3.6 แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา

3.7 แนวคิดสำคัญของทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดการศึกษา

3.8 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพหุปัญญา

3.9 การวัด ประเมินผลพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

3.10 เครื่องมือสำหรับการวัดและประเมินผลพหุปัญญา

4. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

4.1 ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

4.2 ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

4.3 ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

5. บริบทของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายปฐมวัยเอกชน อำเภอเมืองมุกดาหาร

จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

5.1 บริบทโรงเรียนอนุบาลคำชะอี

5.2 บริบทโรงเรียนอนุบาลคอนตาล

5.3 บริบทโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การพัฒนาครู

1. ความหมายของการพัฒนาครู

มีนักวิชาการ นักการศึกษาให้ความหมายของการพัฒนาครู ไว้ดังต่อไปนี้

กมลพร อ่วมเพ็ง (2560, หน้า 14) สรุปไว้ว่า การพัฒนาครูเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและสร้างเสริมศักยภาพของบุคคลให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์การ ก้าวไปสู่ความสำเร็จในอนาคต

นาริรัตน์ รักริจิตกุล (2560, หน้า 31) กล่าวว่า การพัฒนาวิชาชีพครูเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของครู จึงต้องออกแบบกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพที่บูรณาการกับการทำงาน เพื่อให้ครูได้ปรับปรุงการสอนที่จะส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ความสำเร็จของทุกรูปแบบ ทุกกิจกรรมของการพัฒนาวิชาชีพครู จำเป็นที่ครูต้องมีพันธสัญญาต่อการเรียนรู้ที่กระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง การจัดสรรเวลา และได้รับการสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ จากผู้บริหาร เพื่อให้ครูจะสามารถนำสิ่งที่ตนได้เรียนรู้สู่การปฏิบัติ และได้รับข้อมูลย้อนกลับอย่างสม่ำเสมอจากเพื่อนร่วมงาน และผู้บริหาร

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555, หน้า 261-266) ให้ความหมายว่า การพัฒนาครูหมายถึง กระบวนการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทักษะทัศนคติของบุคลากร ในองค์กร เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

จิราวัฒน์ ทิพย์สมบัติ (2559, หน้า 17) สรุปไว้ว่า การพัฒนาบุคลากร เป็นกระบวนการที่นำมาฝึกฝนบุคลากร เปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทัศนคติ ค่านิยม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการพัฒนาตนเองเป็นกระบวนการในการเรียนรู้ ซึ่งนำเอาความรู้และแนวคิดที่ได้รับรู้ ไปประยุกต์ใช้ รวมทั้งการพัฒนาทัศนคติของบุคลากรที่มีต่อองค์กรให้เป็นที่ไปในทางที่ดี ส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดเอาไว้

วิศน์ ใจนก (2560, หน้า 24) สรุปไว้ว่า การพัฒนาครูเป็น กระบวนการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะและมีทัศนคติ ที่ดีต่อการปฏิบัติงานตลอดจนตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรและองค์กร

จันทน์ ต้นสกุล (2558, หน้า 27) กล่าวว่า การพัฒนาครู คือการ ดำเนินงานทั้งในระยะสั้น และระยะยาว ในช่วงเวลาที่กำหนด ที่พยายามจะเสริมสร้างให้ครู มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะและมีเจตคติที่ดีในการสอน การทำงาน รวมถึงการมี บุคลิกภาพ มีคุณธรรมของความเป็นครูที่ดี ตลอดจนมีจิตวิญญาณ ในการพัฒนา เพื่อเป้าหมายสูงสุดคือ เพื่อการพัฒนามวลมนุษยชาติ

ก้องเกียรติ เทวสกุล (2560, หน้า 30-31) สรุปไว้ว่า การพัฒนาครู หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการต่าง ๆ ที่เสริมสร้าง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากร ในหน่วยงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และพัฒนาทักษะ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีใน การปฏิบัติงาน การพัฒนาจะช่วยให้ครูมีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

สรุปว่า การพัฒนาครูเป็นกระบวนการที่เสริมสร้างให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีคุณธรรม ตลอดทั้งมีจิตวิญญาณในการเป็นครู เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2. ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาครู

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาครูไว้หลายประการ ดังนี้

ก้องเกียรติ เทวสกุล (2560, หน้า 32) สรุปไว้ว่า การพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถ จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาสังคม และชาติบ้านเมือง ทั้งนี้ เพราะครูต้องรับหน้าที่ในการพัฒนาบุคลากรในสังคมให้มีความรู้ ความเจริญงอกงาม

กรมวิชาการ (2546, หน้า 51 อ้างถึงใน สุดสวาท จำวงศ์ลา, 2556, หน้า 16-17) เสนอว่า การบริหารครูและบุคลากรในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษา สามารถปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลและบุคลากรทางการศึกษา เกิดความคล่องตัว อีสรภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นสำคัญ

ชวนคิด มะเสนะ (2559, หน้า 9-10) ระบุว่า การพัฒนาทรัพยากรบุคลากรทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นในภาคเอกชนหรือภาครัฐก็ดี มีเป้าหมายหลักโดยมุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานตามที่องค์กรต้องการ โดยทั่วไปแล้วการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานของบุคลากร เพื่อให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการได้นั้น เราจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ อย่างน้อย 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ (Knowledge) ซึ่งหมายถึง การพัฒนาให้มีความรู้ (Knowledge) เกิดการเรียนรู้ ทำความเข้าใจแล้วจึงนำแนวคิดมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลากรด้านความรู้นั้นควรให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายขององค์กรหรือนโยบายของรัฐ ในกรณีที่เป็นราชการ ความรู้ด้านวิชาชีพ ความรู้เสริมที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหาร และความรู้ใหม่ ๆ ที่จะช่วยให้บุคคลเหล่านั้นสามารถปรับตัวให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิทยาการ 2) ด้านทักษะ (Skill) หมายถึง การพัฒนาให้มีทักษะ ความชำนาญ เมื่อเรียนรู้และเข้าใจในข้อมูลแล้วต้องมีโอกาสนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประสบการณ์ด้วยตนเอง ผีฝน และปฏิบัติบ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญเพิ่มขึ้น จะทำให้บุคคลเหล่านั้นสามารถทำงานได้ดีตามมาตรฐาน เป้าหมายหรือความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ทำงานได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็วขึ้นกว่าเดิมทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น และ

3) ด้านทัศนคติ (Attitude) หมายถึง การพัฒนาให้มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ คิดเชิงบวก ซึ่งคนเราอาจมีความคิดทัศนคติที่เหมือนหรือต่างกันได้ การเปลี่ยนทัศนคติเป็นสิ่งที่หายาก หากองค์กรใดต้องการประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพ ก็จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรด้วยการหาเทคนิคหรือแนวทางใหม่ ๆ จัดการความแตกต่างทางความคิดและสร้างวัฒนธรรมหรือมาตรฐานใหม่ เป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนในองค์กรให้ไปสู่สิ่งที่ดีและสร้างวัฒนธรรมหรือมาตรฐานใหม่ เป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนในองค์กรให้ไปสู่สิ่งที่ดีกว่า บุคลากรจะต้องได้รับการพัฒนาให้เกิดทัศนคติที่ดีและถูกต้องในการทำงาน เช่น การพัฒนาจิตสำนึกและความเข้าใจในการทำงานเพื่อสาธารณะ การทำงานเป็นทีมและมีความสามัคคี (Team Work) เสริมสร้างความรู้สึกรักที่ถูกต้องในการทำงาน (Work Attitude) สร้างเสริมจิตสำนึกที่ถูกต้องในการให้บริการ (Service Mind) และทัศนคติในการพัฒนาตนเอง (Self-development) ให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมต่อตำแหน่งหน้าที่ และตื่นตัวตลอดเวลาในการเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง การปรับวิถีการทำงานเป็นแบบชีวิตดิจิทัล (Digital Life) รวมทั้งพัฒนาทางด้านจิตใจ ควบคู่กันเพื่อ มุ่งสู่การพัฒนาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2556, หน้า 151-152)

เสนอการพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ว่า การปฏิรูปคุณภาพการศึกษาจะเป็นไปไม่ได้เลย หากปราศจากการยกระดับคุณภาพครู ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในระบบการศึกษา ความสำคัญของคุณภาพครูต่อสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักเรียน ไม่ได้เป็นเพียงหลักการที่สมเหตุสมผลเท่านั้นที่สมเหตุสมผลเท่านั้น แต่ยังได้รับการยืนยันจากงานวิจัยเชิงประจักษ์ด้วย งานศึกษาเชิงนโยบายก็สรุปเช่นกันว่านโยบายการยกระดับคุณภาพครูอย่างเป็นระบบคือปัจจัยความสำเร็จของระบบการศึกษาที่มีผลการสอบ PISA สูง เช่น ฟินแลนด์และสิงคโปร์ คุณภาพครูเป็นผลลัพธ์ของนโยบาย 4 ด้านหลัก ได้แก่ การดึงดูดคนเก่งและคัดเลือกคนเข้าสู่สายอาชีพครู (Attraction and Recruitment) การเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเข้าสู่การเป็นครู (Preparation) การพัฒนาและยกระดับความรู้และสมรรถนะของครูอย่างต่อเนื่อง (Continuous Learning) และการรักษาคคนเก่งไว้ในสายอาชีพครู (Retention) นโยบายแต่ละส่วนควรจะต้องสอดคล้องกัน โดยมีสมรรถนะครูที่พึงประสงค์เป็นเป้าหมายและศูนย์กลาง และสมรรถนะครูที่พึงประสงค์ก็ควรจะมี

กำหนดให้เชื่อมเข้ากับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและตามแนวทางของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การพัฒนาคุณภาพครูจึงจะประสบความสำเร็จและช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนได้

สรุปว่า การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 7 มาตรา 52 กำหนดไว้ชัดเจนว่า ให้กระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ มีความก้าวหน้า และมีความมั่นคงในวิชาชีพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

3. กระบวนการพัฒนาครู

กระบวนการพัฒนาครู หมายถึงการดำเนินกิจกรรมด้วยวิธีการต่าง ๆ ในการพัฒนาครู ซึ่งผู้บริหารและผู้รับผิดชอบจะต้องได้รับความร่วมมือและประสานงานจากหลายฝ่าย ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน อย่างมีแบบแผน มีลำดับขั้นตอนอย่างมีระบบ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาครู ดังนี้

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555, หน้า 265-271) กล่าวว่า การพัฒนาครูเป็นสิ่งจำเป็นที่องค์กรต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง กระบวนการพัฒนาครู มี 4 ขั้นตอนคือ

1. การหาความจำเป็นในการพัฒนาครูหรือการสำรวจความต้องการพัฒนาครูเป็นการหาปัญหาขององค์กรที่ต้องแก้ไขโดยการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ ซึ่งสามารถทำได้โดยวิเคราะห์องค์กร วิเคราะห์งาน และวิเคราะห์บุคลากร ดังนี้

- 1.1 การวิเคราะห์องค์กร (Organization) ควรจะเริ่มจากการกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ในการพัฒนาครูแล้วจึงประเมินความจำเป็น (Needs assessment) ในแต่ละด้านที่ต้องพัฒนาซึ่งได้แก่ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skill) และด้านคุณลักษณะที่จำเป็นของครู (Attribute) รวมถึงระดับที่จะต้องพัฒนาครูเพื่อไปให้ถึงวิสัยทัศน์ซึ่งอาจแบ่งเป็น ระดับเชี่ยวชาญ (Expert level) ระดับช่วยเหลือได้ (Supporting level) และระดับปฏิบัติได้ (Doing level) จากนั้นจะเป็นการวางแผนในการพัฒนาโดยการกำหนดกลุ่มเป้าหมายระยะเวลา สถานที่วิทยากรเอกสารเครื่องมืออุปกรณ์ งบประมาณ และวิธีการซึ่งมีหลายรูปแบบ ดังต่อไปนี้

1.1.1 การปฐมนิเทศ (Orientation) คือการให้ข้อมูลกับครูที่เริ่มงานใหม่ เนื้อหาโดยทั่วไปจะเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียน เช่น ประวัติของโรงเรียน รายชื่อผู้บริหาร รวมไปถึงโครงสร้างวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีการกระเบียบในการปฏิบัติงาน ภาระงานที่ต้องรับผิดชอบ และวิธีการทำงานเบื้องต้น และอาจนำชมโรงเรียนเพื่อเพิ่มความเข้าใจ และความคุ้นเคยกับสถานที่ใหม่มากยิ่งขึ้น ซึ่งทั้งหมดมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูที่เริ่มงานใหม่ได้เตรียมความพร้อม และสามารถปรับตัว ให้ปฏิบัติงานได้ตามความคาดหวังของโรงเรียน

1.1.2 การบรรยาย (Lecture) เป็นการฝึกอบรมแบบการอธิบายเนื้อหาสาระโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง การฝึกอบรมวิธีนี้โดยมากแล้ว เป็นการสื่อสารแบบทางเดียวจากวิทยากรสู่ผู้ฟัง แต่อาจเปิดโอกาสให้ซักถามได้ตามความเหมาะสม การฝึกอบรมวิธีนี้ควรใช้กับหัวข้อที่ไม่เน้นการปฏิบัติ จึงเหมาะสำหรับคณะครูจำนวนมาก และมีเวลาจำกัดลักษณะของสถานที่ฝึกอบรมส่วนใหญ่จะเหมือนกับห้องเรียนทั่วไปคือ ผู้บรรยายจะอยู่ด้านหน้า คณะครูจะนั่งแถวหน้ากระดาน หรืออาจเป็นแถวตอนลึกสองแถวหรือมากกว่าและเว้นที่ว่างระหว่างแถว เพื่อให้ผู้บรรยายสามารถปฏิสัมพันธ์กับคณะครูได้สะดวก การจัดสถานที่ควรเว้นระยะระหว่างคณะครูกับวิทยากรให้ระยะห่างพอสมควร คือไม่ใกล้จนวิทยากรและคณะครูรู้สึกอึดอัด และไม่ไกลจนเป็นข้อจำกัดในการมองเห็น อาจใช้สื่อประกอบการบรรยาย โดยต้องมีระยะห่าง และความสูงที่ทำให้คณะครูสามารถเห็นได้ชัดเจนโดยไม่มีสิ่งกีดขวาง

1.1.3 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop training) เป็นการฝึกอบรมที่ใช้การบรรยายสาระความรู้พร้อมกับการให้ครูได้ผลิตผลงาน หลังจากการบรรยายเสร็จสิ้น โดยอาจทำเพียงคนเดียว หรือทำร่วมกันเป็นคณะ การฝึกอบรมวิธีนี้จึงเป็นวิธีที่ มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานจริง พร้อมทั้งสร้างเสริมทักษะในการทำงานเป็นทีม การจัดสถานที่ในการฝึกอบรมประเภทนี้ อาจใช้แบบการบรรยาย แต่ในกรณีที่ต้องการให้ทำงานร่วมกันเป็นทีม อาจแบ่งเป็นกลุ่มย่อยและให้คณะครูหนึ่งเป็นวงกลม หรือครึ่งวงกลม และหันหน้าเขาหากัน การฝึกอบรมวิธีนี้จึงใช้ได้ทั้งกับคณะครูจำนวนน้อยและจำนวนมาก

1.1.4 การระดมสมอง (Brainstorming) เป็นการกระตุ้นให้ครูแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในองครอย่างอิสระและสร้างสรรค์ (Creative)

ในการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข หรือหาทางออกให้กับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยจะจัดเว้นจากการวิพากษ์วิจารณ์จากผู้บังคับบัญชา หรือเพื่อนร่วมงาน คณะครูจึงไม่ควรเกินสิบคน เพื่อให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างทั่วถึงแต่หากคณะครูมีจำนวนมากควรใช้วิธีแบ่งกลุ่มย่อยในการฝกอบรม

1.1.5 การอภิปราย (Discussion) ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้คณะครูแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ซึ่งกันและกันประกอบกับการวิเคราะห์ (Analysis) และสังเคราะห์ (Synthesis) ข้อดีข้อเสียแลหาข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะหรือทางออกให้กับประเด็นนั้น

1.1.6 การฝกอบรมแบบกรณีศึกษา (Case study) เป็นการนำประเด็นสำคัญที่เกิดขึ้นจริงจากโรงเรียนอื่นมาเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคณะครูโดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อหาจุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน (Weakness) รวมถึงโอกาสพัฒนา (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) ของโรงเรียนกรณีศึกษานั้น และนำมาปรับใช้ในการป้องกันปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น การฝกอบรมวิธีนี้เหมาะสำหรับฝกทักษะการคิดเชิงประยุกต์และบูรณาการ (Apply & Integration thinking) ซึ่งอาจใช้กรณีศึกษาเดียวโดยให้ครูศึกษาและปฏิบัติแบบเดียว ซึ่งจะจัดสถานที่แบบบรรยายหรืออาจใช้การแบ่งกลุ่มย่อยแบบหนึ่งกลุ่มต่อหนึ่งกรณีศึกษาจากนั้นแต่ละกลุ่มจะต้องส่งตัวแทนมานำเสนอหลังจากการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

1.1.7 การสาธิต (Demonstration) ซึ่งเป็นการสร้างความเข้าใจด้วยการแสดงให้เห็นวิธีการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับเครื่องมืออุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนการสอน การจัดสถานที่ฝกอบรมจึงควรให้คณะครูสามารถมองเห็นการสาธิตได้อย่างชัดเจนโดยอาจจัดแบบเดียวกับการฝกอบรมแบบบรรยาย หรือนั่งแบบครึ่งวงกลม ในกรณีที่คณะครูจำนวนมากอาจต้องไขว่ขอขนาดใหญ่ซึ่งตั้งอยู่ในระดับความสูงที่เหมาะสมเพื่อขยายภาพการสาธิตให้ชัดเจนขึ้น ประเด็นสำคัญคือจำเอนต้องให้คณะครูได้ทดลองปฏิบัติจริงจนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเชี่ยวชาญเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

1.1.8 การศึกษาดูงาน (Observation) เป็นการไปพาคณะครูไปศึกษาดูงานในโรงเรียนอื่นที่ดำเนินกิจการประเภทเดียวกันโดยมีผู้บรรยายประกอบประเด็นสำคัญของการฝกอบรมวิธีนี้จะอยู่ที่การเลือกสถานที่โดยจะต้องเลือกสถานที่ที่มีความเหมาะสมกับการเพิ่มประสบการณ์ (Experience) ในการปฏิบัติงานของคณะครู และเมื่อเสร็จจึ้นจากการศึกษาดูงานแล้วควรให้คณะครูสรุปประสบการณ์ที่ได้รับจาก

การศึกษาดูงาน พร้อมทั้งนำประสบการณ์ที่ได้รับมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และนำเสนอวิธีการนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน

1.1.9 การฝึกอบรมเพื่อสุขภาพ (Health training) คือ การที่โรงเรียนจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายสำหรับครูและสนับสนุนให้มีการฝึกอบรม การออกกำลังกายอย่างถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เพื่อให้ครูมีสุขภาพที่แข็งแรง พร้อมต่อการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

1.1.10 การฝึกสอน (Coaching) คือการที่ผู้บังคับบัญชา จัดสถานการณ์และสภาพแวดล้อมให้เสมือนจริงโดยมีกำหนดเวลาและสอนวิธีการ ปฏิบัติงานส่วนบุคคลอย่างเฉพาะเจาะจงการฝึกสอนมีจุดเน้นเพื่อฝึกทักษะรวมถึง ช่วยเหลือ ปรับปรุง แก้ไขและขัดเกลาจนครูสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานที่กำหนด หรือเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

1.1.11 ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring system) คือการที่ ผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีประสบการณ์ทำงานมากกว่าคอยให้คำแนะนำสนับสนุนช่วยเหลือ และให้กำลังใจอย่างต่อเนื่องกับครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า ซึ่งไม่จำเป็นต้อง อยู่ในแผนก หรือฝ่ายเดียวกัน

1.1.12 การให้คำปรึกษา (Counseling) คือการที่ผู้บังคับบัญชา ผู้มีประสบการณ์หรือผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ต่อครูอย่างต่อเนื่องการให้ คำปรึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานในปัจจุบันให้ดีขึ้น ตลอดจนเพื่อความ เจริญก้าวหน้าของครูในอนาคต นอกจากนี้การให้คำปรึกษายังมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานอีกด้วยเมื่อวางแผนเรียบร้อยแล้ว จึงจัดเตรียมสถานที่ เอกสารเครื่องมืออุปกรณ์อาหารการประสานกับวิทยากรงบประมาณ และรายละเอียดอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมให้การดำเนินการเป็นไปได้โดยสะดวกและจะต้อง พยายามดำเนินการและควบคุมให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง ของเวลาและวัตถุประสงค์ของการพัฒนา เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้น จึงประเมินผลการ ดำเนินการพัฒนาในประเด็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโครงการพัฒนา ซึ่งได้แก่ วิทยากร ระยะเวลา ค่าใช้จ่าย เอกสาร เครื่องมืออุปกรณ์ อาหาร อาคารสถานที่ ประโยชน์ที่ได้รับ เป็นต้น และประเมินเชิงประสิทธิผลคือการประเมินผลการปฏิบัติงาน หลังจากที่ได้ครูนำสิ่งที่ ได้รับจากการพัฒนาไปปรับใช้ซึ่งควรประเมินแบบ 360 องศา คือการประเมินผลโดย ผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาและนักเรียน โดยอาจกำหนดไว้ภายใน

1 เดือน 3 เดือน หรือ 6 เดือน แล้วจึงนำผลการประเมินทั้งเชิงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมาพิจารณา เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการดำเนินการพัฒนา ครั้งต่อไป

กมลพร อ่วมเพ็ง (2560, หน้า 20) สรุปว่า กระบวนการพัฒนาครูมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครู 2) การวางแผน ในการพัฒนาครู 3) การนำแผนพัฒนาครูไปปฏิบัติ 4) การประเมินผลการพัฒนาครู สรุปว่า การพัฒนาครู จะต้องดำเนินการอย่างเป็นทางการ และขั้นตอน เริ่มจากการกำหนดความต้องการจำเป็นก่อน โดยการวิเคราะห์ห้วงค์การ แล้วจึงประเมินความจำเป็นในแต่ละด้านที่ต้องพัฒนาซึ่งได้แก่ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะที่จำเป็นของครู รวมถึงระดับที่จะต้องพัฒนาครูเพื่อไปให้ถึงวิสัยทัศน์ ซึ่งอาจแบ่งเป็น ระดับเชี่ยวชาญระดับช่วยเหลือได้และระดับปฏิบัติได้ จากนั้นจึงจะเป็น การวางแผนในการพัฒนาโดยการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลา สถานที่ วิทยากร เอกสารเครื่องมือ อุปกรณ์ งบประมาณ และวิธีการ ซึ่งมีหลายรูปแบบ แล้วจึงนำแผนนั้น ไปพัฒนาครูและประเมินผลการพัฒนาครูต่อไป

4. แนวทางการพัฒนาครู

แนวทางการพัฒนาครู ควรมีการเลือกกิจกรรมการพัฒนาให้เหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางที่ดีที่สุดสำหรับการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถให้เกิด ศักยภาพสูงสุด นักการศึกษาได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาครู ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2562, หน้า 18-20) ระบุไว้ว่า แนวทางการ พัฒนาครูนั้น ควรพัฒนาครูให้มีมาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน ได้แก่

1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพของครูมาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพครูหมายถึง ข้อกำหนดสำหรับผู้ที่ จะเข้ามาประกอบวิชาชีพ จะต้องมีความรู้และมีประสบการณ์วิชาชีพเพียงพอที่จะประกอบวิชาชีพ จึงจะสามารถ ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์พร้อมที่จะประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้โดย มาตรฐานความรู้ของครูจะต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าโดยมีความรู้ ครอบคลุมทั้งภาษา และเทคโนโลยีสำหรับครูการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ จิตวิทยาสำหรับครูการวัดและการประเมินผลการศึกษาการบริหารจัดการในห้องเรียน การวิจัยทางการศึกษา นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาและความเป็น

ครูสอนมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ครูจะต้องผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีและผ่านเกณฑ์การประเมิน ปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนดซึ่งเน้นการบูรณาการ ความรู้ทั้งหมดมาใช้ในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพและฝึกปฏิบัติการสอน

2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานในวิชาชีพให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมาย พร้อมกับมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ โดยกำหนดไว้ว่าผู้ประกอบวิชาชีพ จะต้องขอ ใบอนุญาตทุก 5 ปี ซึ่งมีทั้งหมด 12 มาตรฐานดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนา วิชาชีพครูอยู่เสมอ

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลผล ที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพสูงสุด ตามความเหมาะสม

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อยู่เสมอ

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวร ที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ได้อย่างเป็น ระบบ

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 9 รวมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างเต็มใจเปิดใจ และรับผิดชอบ

มาตรฐานที่ 10 รวมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างเต็มใจเปิดใจ และรับผิดชอบ

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาตนเอง วิชาชีพ และสังคม

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทุกสถานการณ์

3. มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพ โดยมีจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นแนวทางเพื่อดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียงเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ซึ่งได้แก่การมีจรรยาบรรณต่อตนเองคือการมีวินัยและพัฒนาตนเองอยู่เสมอการมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ คือ ตอกรัก ชื่อสัตย์และรับผิดชอบต่อหน้าที่การมีจรรยาบรรณต่อนักเรียนคือต้องส่งเสริมการเรียนรู้ช่วยเหลือสนับสนุนนักเรียนอย่างเป็นธรรมชาติ รวมถึงการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์อยู่เสมอการมีจรรยาบรรณต่อผู้รวมประกอบวิชาชีพ คือ มีความสามัคคีและช่วยเหลือเกื้อกูลกันอย่างมีคุณธรรมการมีจรรยาบรรณต่อสังคม คือการตระหนักถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตนนอกจากนี้จะต้องเสริมความเข้าใจให้กับครูเกี่ยวกับกระแสการศึกษาของประเทศไทยในอนาคตที่สถานศึกษาจะมีการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมาย มาตรฐาน และหลักสูตรที่เป็นไปในทางเดียวกัน เพื่อมุ่งสู่การปกครองนครแห่งการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นความร่วมมือทั้งจากภายใน และภายนอกแบบไร้พรมแดน และมีความยืดหยุ่นในการดำเนินงานผ่าน เทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งนี้เพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอยิ่งไปกว่านั้น การพัฒนาครูยัง ต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้รับผิดชอบและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องมีกระบวนการสรรหาผู้มีความสามารถเป็นเลิศเพื่อมาเรียนครู มีงบประมาณสูงในการจัดโครงการพัฒนาครูมีการพัฒนาสถาบันผลิตครูมีการปฏิรูปหลักสูตรการผลิตครูให้ทันสมัย มีการแบ่งเขตพื้นที่ในการพัฒนาครูกฎหมายบังคับใช้กับครูในพื้นที่ของตน และมีระบบการรักษา และยกย่องครูที่มีผลงานดีเด่นให้คงอยู่ในวิชาชีพตลอดชีวิต โดยพัฒนาระบบการให้รางวัล หรือค่าตอบแทน ทั้งแบบรายบุคคล และรายกลุ่ม การพัฒนาผู้บริหาร นอกจากนี้ควรมีการให้ทุนศึกษาต่อ มีต่ออายุใบประกอบวิชาชีพครู และการตรวจสอบคุณภาพครูทุกระยะการพัฒนาครูยังต้องสอดคล้องกับการบริหารแบบธรรมาภิบาล (Good governance) และการกระจายอำนาจ อีกทั้งยังต้องได้รับความร่วมมือ และสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางมาตรฐานวิชาชีพของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548) ที่ได้กำหนดไว้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลโดยต้องมีความสามารถในการสรรหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเขามาปฏิบัติงาน มีความสามารถในการจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่รับผิดชอบ มีความสามารถพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้ปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเสริมสร้างขวัญกำลังใจ

สำหรับครูและบุคลากรในสถานศึกษารวมถึงสามารถให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหา
การทำงานครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้

นริศรา อินทรพานิชย์ (2557, หน้า 26) กิจกรรมการพัฒนา มีการ
พัฒนาบุคลากรหลากหลายกิจกรรม ขึ้นอยู่กับว่าการจัดการพัฒนา จะเลือกใช้กิจกรรมใด
ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร บริบทของโรงเรียน ประเภทของ
งานวิจัยที่ต้องการพัฒนาและการนำไปใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษา

จันทร์เพ็ญ บุชบา (2561, หน้า 44) สรุปว่า กิจกรรมการพัฒนา
บุคลากรนั้นมีหลากหลายกิจกรรม ขึ้นอยู่กับว่าการพัฒนาจะเลือกกิจกรรมใดให้เหมาะสม
และสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร บริบทของโรงเรียน ประเภทของงานวิจัย
ที่ต้องการพัฒนาและการนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นที่ต้องการพัฒนา

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาครูนั้นควรพัฒนาให้มีมาตรฐานวิชาชีพ
3 ด้าน คือ ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพของครู ซึ่งจะต้องมีความรู้และมี
ประสบการณ์วิชาชีพเพียงพอที่จะประกอบวิชาชีพ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานจะต้องมี
การพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ และด้าน
มาตรฐานการปฏิบัติตนมีจรรยาบรรณของวิชาชีพซึ่งเป็นแนวทางเพื่อดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียง
เกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ซึ่งแนวทางการพัฒนานั้นมีหลากหลาย การจัดการพัฒนา
นั้นควรเลือกใช้กิจกรรมพัฒนาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร
บริบทของโรงเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา

4.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

4.1.1 ความหมายของการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ได้มีนักวิชาการท่านกล่าวถึงความหมายการอบรมเชิง
ปฏิบัติการไว้ดังนี้

สมพิศ หวังทรัพย์ทวี (2552, หน้า 12) กล่าวว่า การอบรม
เชิงปฏิบัติการ (Workshop) คือการอบรมในลักษณะเข้ม (Intensive Training Course)
โดยจะเน้นผู้เข้ารับการอบรม มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในด้านวิชาการและด้านการ
ปฏิบัติอย่างแท้จริง

จินดารัตน์ แสงวงศ์ (2553, หน้า 45) กล่าวว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นการฝึกอบรมเป็นกลุ่ม (ประมาณ 10-25 คน) จากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรม ได้พัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้ก้าวหน้าต่อไป จากผลของการฝึกปฏิบัติหรือการสร้างผลผลิตขึ้นมา รวมทั้งเพื่อแก้ปัญหาหรือขยายความรู้ด้วยการศึกษาวิจัย

ประเวช นรสาร (2553, หน้า 20) กล่าวว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือการฝึกอบรม เป็นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ ให้กับบุคลากรในหน่วยงาน ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน อันจะทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน และมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานด้วย

นิราพร โทสวงจิตร (2555, หน้า 16) สรุปไว้ว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง กระบวนการของการแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรในองค์กร เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย บุคลากรในหน่วยงานหรือองค์กร วิทยากร เวลา สถานที่ เครื่องมือ และงบประมาณ

สรุปได้ว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นวิธีการพัฒนามนุษย์วิธีหนึ่ง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ และประสบการณ์ โดยผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติจริงและสามารถนำความรู้ที่ได้ มาใช้ปรับปรุงพัฒนางานของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.1.2 วัตถุประสงค์ของการอบรมเชิงปฏิบัติการ

สมคิด บางโม (2551, หน้า 18) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการอบรมเชิงปฏิบัติการไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มความรู้ (Knowledge) ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เข้ารับการฝึกอบรม สามารถนำความรู้ที่ได้นั้นไปปฏิบัติงานได้ และสามารถนำแนวคิดใหม่ ๆ ที่ได้รับไปเผยแพร่และใช้การแก้ปัญหา เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น

2. เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ (Understand) เป็นลักษณะที่ต่อเนื่องจากความรู้ กล่าวคือ เมื่อเข้าใจความรู้และหลักการแล้ว ก็สามารถตีความ ขยายความ และสามารถเข้าใจได้

3. เพื่อเพิ่มทักษะ (Skill) และประสบการณ์ในการทำงานเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความสามารถ ความชำนาญและคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน มีใช้เพื่อให้เกิดความรู้เพียงอย่างเดียว

4. เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Attitude) คือ ความรู้สึกที่ดี หรือไม่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ การฝึกอบรมมุ่งให้เกิดความรู้ต่อองค์กร และให้มีจิตใจผูกพันต่องานด้วยความภาคภูมิใจ

สรุปว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ เพิ่มพูนความเข้าใจ เพิ่มทักษะ และเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพื่อพัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงานของตนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

4.1.3 วิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ

วิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นการสร้างขั้นตอน หรือกระบวนการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นระบบ โดยมีนักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

ทองล้วน ธรรมสาร (2551, หน้า 22-23) กล่าวถึงขั้นตอนในการดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ

1.1 ชี้แจงวางแผน ผู้จัดอบรมจะต้องพิจารณาดูว่า มีปัญหาหรือข้อขัดข้อง อะไรเกิดขึ้น มีความจำเป็น ต้องการจัดฝึกอบรมด้านใด

1.1.1 เมื่อทราบความจำเป็นของการอบรมเชิงปฏิบัติการแล้ว ก็จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดหลักสูตร และระยะเวลา

1.1.2 กำหนดบุคคลที่จะเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

1.1.3 เนื้อหารายละเอียดของหลักสูตร เมื่อได้กำหนดแล้ว

ผู้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการต้องแบ่งหลักสูตรออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นทฤษฎี ส่วนที่สองเป็นการปฏิบัติ

1.1.4 ผู้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการจะต้องคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการและต้องแจ้งให้ผู้ที่ได้รับคัดเลือกเตรียมตัวด้วย

1.1.5 เตรียมกลุ่มย่อย เนื่องจากเมื่อผู้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการได้ข้อมูล ปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ มาแล้ว ก็จะแยกปัญหาออกเป็นข้อ ๆ และแบ่งกลุ่มอบรมแยกตามหัวข้อเหล่านั้น

2. ระยะระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการ

2.1 ชี้แจงขั้นตอนและวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ผู้เข้า

อบรมรับทราบ

2.2 การบรรยายหรือการอภิปรายทางวิชาการโดยวิทยากร หรือผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเป็นการเสนอแนะหรือชี้แนวทางให้ทราบปัญหาข้อขัดข้องหรือ แนวทางพิจารณาประเด็น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เข้าร่วมอบรมใช้เป็นแนวทางยึดถือหรืออ้างอิง ในการพิจารณาปัญหาในกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่

2.3 การอบรมกลุ่มย่อยหรือกลุ่มใหญ่ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการได้ใช้หลักวิชาการที่ได้รับมาประชุมแลกเปลี่ยนประเด็น ความรู้หรือให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม หรือช่วยกันฝึกปฏิบัติงานตามวิธีการที่ดีที่สุด เพื่อให้ประสบความสำเร็จในงานที่ได้รับมอบหมาย

2.4 จากการอบรมกลุ่มแล้ว กลุ่มจะนำผลการอบรมกลุ่ม มารายงาน โดยกำหนดสภาพขอบเขตของปัญหา เรื่อง สาเหตุ และวิธีการแก้ปัญหา หรือแนวทางปฏิบัติ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมใหญ่

2.5 ที่อบรมใหญ่พิจารณารายงานการอบรมกลุ่มย่อย เพื่อปรับปรุง แก้ไขหรือเพิ่มเติมอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วกลุ่มย่อยจะนำข้อมูลที่ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติม ไปเขียนรายงานให้สมบูรณ์ แล้วนำกลับมาเสนอผลการอบรมอีกครั้ง หากที่อบรมลงมติยอมรับรายงานการอบรมครั้งนั้น ก็ถือว่ารายงานเหล่านี้เป็นมติ ของที่อบรม

2.6 ผู้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการทุกคนจะต้องถือมติปฏิบัติ และใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาหรือการปฏิบัติงานต่อไป

3. ระยะการอบรมเชิงปฏิบัติการหลังจากจบการอบรม

เชิงปฏิบัติการแล้ว ผู้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการควรจะได้จัดให้มีการประเมินผล และติดตามผล เพื่อพิจารณาเห็นว่าเมื่อจบหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการแล้ว ผู้เข้าร่วม การอบรมเชิงปฏิบัติการสามารถแก้ไขปัญหา ข้อขัดข้องหรือปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด และประสบความสำเร็จเพียงใด

สรุปได้ว่า วิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นการฝึกอบรมที่ช่วยให้เกิดการ เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยดำเนินการ 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ ระยะระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการ และระยะหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ จัดขึ้นเพื่อให้

ผู้เข้ารับการอบรมได้ปฏิบัติจริง และนำประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.2 การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)

ในปัจจุบัน วงการศึกษาไทยกำลังให้ความสนใจกับนวัตกรรมที่ช่วยส่งเสริมและปรับแก้ปัญหาระบบการจัดการเรียนรู้ของครู โดยผ่านกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เป็นการสร้างสังคมของการเรียนรู้ในวิชาชีพครู ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของสมาชิกในโรงเรียน รวมไปถึงระดับผู้บริหาร เพื่อพูดคุยถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของตนเอง แล้วร่วมกันปรึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาร่วมกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

มีนักวิชาการหลายคนท่านได้ให้ความหมายคำว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ดังนี้

ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553, หน้า 14) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ประกอบด้วยแบบแผนทางพฤติกรรม เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความเชื่อ และบรรทัดฐาน เป็นต้น ส่วนนิยามคำว่า “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ประกอบด้วย 2 ส่วนที่สำคัญ คือ ส่วนที่เป็นกระบวนการ เช่น การแลกเปลี่ยนและพูดคุยเชิงวิพากษ์วิจารณ์ การสะท้อนผลการปฏิบัติงานและการร่วมมือ ร่วมพลังในการปฏิบัติงาน เป็นต้น และส่วนที่สอง เป็นผลลัพธ์ที่คาดหวัง คือ การเป็นครูมืออาชีพที่มุ่งสู่ผลประโยชน์ซึ่งเป็นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วิจารณ์ พานิช (2555, หน้า 139) ให้ความหมาย ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ว่าหมายถึง การรวมตัวกันของครูในโรงเรียน หรือเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยที่ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการโรงเรียน ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารการศึกษาระดับประเทศ เข้าร่วมจัดระบบสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นวงจรไม่รู้จบ หรือที่เรียกได้ว่าเป็น “การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง” (CQI – Continuous Quality Improvement) หรืออาจเรียกว่าเป็น R2R (Routine to Research) ทั้งนี้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่แท้จริง ต้องมีการทำอย่างเป็นระบบ มีผู้เข้าร่วม

ขับเคลื่อนในหลากหลายบทบาท โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

มารุต พัฒผล (2557, หน้า 582) ให้ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูว่า เป็นการผสมผสานแนวคิด 2 ประการได้แก่ ความเป็นมืออาชีพ (Professional) และชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) หมายถึง การรวมกลุ่มกันของบุคคลผู้ประกอบวิชาชีพครูโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะเชิงวิชาชีพ และคุณภาพของผู้เรียนร่วมกัน ผ่านกระบวนการเรียนรู้ ร่วมมือร่วมใจ (Collaborative Learning) การเรียนรู้ประสบการณ์การปฏิบัติงานในพื้นที่ (Field) และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing Learning) อย่างต่อเนื่อง

ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2557, หน้า 8) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง กลุ่มครูที่รวมตัวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ให้คุณค่ากับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยครูในชุมชนทำงานร่วมกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ รวมทั้งสร้างความสามารถในระดับปัจเจก ระดับกลุ่ม และระดับสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน

ปิยณัฐ กุศลมาลย์ (2560, หน้า 25) สรุปไว้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมกลุ่มกันของครูเป็นทีมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งความรู้ ประสบการณ์ และร่วมมือร่วมพลังกันในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนและการทำงานของครูเป็นหลัก มีผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ร่วมจัดระบบสนับสนุน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาเครื่องมือในการทำงานของครู และพัฒนาการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์และคุณภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557, หน้า 13) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษาบนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน และผู้บริหารในฐานะผู้ดูแล สนับสนุน ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทางวิชาชีพ เพื่อเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีความสุขในการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน

มณฑิตา สุตัญตังใจ (2561, หน้า 39) กล่าวถึงความหมายของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ว่า หมายถึง กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่เกิดจาก

การปฏิบัติงานในด้านการจัดการเรียนรู้และด้านอื่น ๆ ด้วยตนเอง แล้วนำประสบการณ์ที่ตนเองได้ประสบพบเจอ มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการแลกเปลี่ยนกับกลุ่มบุคคลที่เป็นเพื่อนร่วมงานในองค์กร เพื่อทำงานร่วมกัน สนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ร่วมกันวางเป้าหมายในการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน สะท้อนผลการปฏิบัติทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวม ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือกัน โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม ทำให้ปัญหาในชั้นเรียน ไม่ได้มีเพียงครูคนเดียวที่รับรู้ปัญหา แต่เป็นปัญหาที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนรับรู้ร่วมกัน ตลอดจนหาแนวทางแก้ไข และสะท้อนผล ทำให้โรงเรียนกลายเป็นชุมชนทางวิชาชีพที่มีบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกิดขึ้น

สรุปว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การร่วมมือร่วมใจกันของครู ผู้บริหารโรงเรียนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายร่วมกัน มีการสะท้อนผล มีการวิพากษ์วิจารณ์ รับรู้ปัญหาร่วมกัน มีการส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีความสุขในการทำงานร่วมกัน เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.2.2 ความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557, หน้า 94-95)

กล่าวว่า ด้านความสำคัญของ PLC จากผลการวิจัยของ Hord (1997) ที่ยืนยันว่าการดำเนินการในรูปแบบ PLC นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทั้งด้านวิชาชีพ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน จากการสังเคราะห์รายงานการวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีการจัดตั้ง PLC โดยใช้คำถามว่า โรงเรียนดังกล่าวมีผลลัพธ์อะไรบ้าง ที่แตกต่างไปจากโรงเรียนทั่วไปที่ไม่มีชุมชนแห่งวิชาชีพ และถ้าแตกต่างแล้ว จะมีผลดีต่อครูผู้สอนและต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง ซึ่งมีผลสรุป 2 ประเด็น ดังนี้

1. ผลดีต่อครูผู้สอน พบว่า PLC ส่งผลต่อครูผู้สอน กล่าวคือลดความรู้สึกโดดเดี่ยวในงานสอนของครู เพิ่มความรู้สึกผูกพันต่อพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนมากขึ้น โดยเพิ่มความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติให้บรรลุพันธกิจอย่างเข้มข้นจนเกิดความรู้สึกว่าต้องการร่วมกันเรียนรู้และรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน ถือเป็น "พลังการเรียนรู้" ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนให้มีผลดียิ่งขึ้น กล่าวคือ มีการค้นพบความรู้และความเชื่อที่เกี่ยวกับวิธีการสอน และตัวผู้เรียน ซึ่งเกิดจาก

การคอยสังเกตอย่างสนใจ รวมถึงความเข้าใจในด้านเนื้อหาสาระที่ต้องจัดการเรียนรู้ได้
 แดกฉานยิ่งขึ้น จนตระหนักถึงบทบาทและพฤติกรรมการสอนที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการ
 เรียนรู้ได้ดีที่สุด อีกทั้งการรับทราบข้อมูล สารสนเทศต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพได้อย่าง
 กว้างขวางและรวดเร็วขึ้น ส่งผลดีต่อการปรับปรุงพัฒนางานวิชาชีพได้ตลอดเวลา เป็นผล
 ให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะพัฒนาและอุทิศตนทางวิชาชีพเพื่อศิษย์ ซึ่งเป็นทั้งคุณค่าและขวัญ
 กำลังใจต่อการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ที่สำคัญคือ ยังสามารถลดอัตราการลาหยุดงาน
 น้อยลง เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนแบบเก่า ยังพบว่ามีความก้าวหน้าในการปรับเปลี่ยน
 วิธีการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับลักษณะผู้เรียนได้อย่างเด่นชัด และรวดเร็วกว่าที่พบ
 ในโรงเรียนเก่า มีความผูกพันที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ให้ปรากฏอย่างเด่นชัด
 และยั่งยืน

2. ผลดีต่อผู้เรียน พบว่า PLC ส่งผลต่อผู้เรียน กล่าวคือ
 สามารถลดอัตราการเข้าชั้นและจำนวนชั้นเรียนที่ต้องเลื่อนหรือชะลอการจัดการเรียนรู้
 ให้น้อยลง อัตราการขาดเรียนลดลง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์
 ประวัติศาสตร์และวิชาการอ่านที่สูงขึ้นอย่างเด่นชัด เมื่อเทียบกับโรงเรียนแบบเก่า
 สุดท้ายคือ มีความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีภูมิหลัง
 ไม่เหมือนกันและลดลงชัดเจน

กล่าวโดยสรุป คือ กระบวนการ PLC จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง
 เชิงคุณภาพทั้งต่อครูผู้สอน และผู้เรียน

4.2.3 กระบวนการทำงานของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560, หน้า 11-
 12) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการตามกระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้หรือ PLC
 ซึ่งมีวิธีการทำงานตามกระบวนการ ดังนี้ 1) ต้องมีการรวมกลุ่ม และกลุ่มนั้นต้องมีลักษณะ
 คล้าย ๆ กัน เช่น

4.2.3.1 จัดกลุ่มครูที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

4.2.3.1.1 กลุ่มครูที่สอนวิชา/กลุ่มสาระเดียวกันในระดับชั้น
 เดียวกัน

4.2.3.1.2 กลุ่มครูที่สอนวิชา/กลุ่มสาระเดียวกันในช่วงชั้น
 เดียวกัน

4.2.3.1.3 กลุ่มครูตามลักษณะงาน

4.2.3.2 จำนวนสมาชิก 6-8 คน (ผู้บริหาร/ศึกษานิเทศก์หมุนเวียน
เข้าร่วมทุกกลุ่ม)

4.2.3.3 ระยะเวลา 2-3 ชั่วโมง/สัปดาห์ ตลอดหนึ่งปีการศึกษา
กำหนดเป็นชั่วโมงชัดเจนจะดีมาก

4.2.3.4 จัดชั่วโมงอยู่ในภาระสอนของครู/ภาระงาน เพื่อไม่ให้ครู
ถือว่าเป็นภาระเพิ่มขึ้น

4.2.3.5 การจัด PLC โดยใช้ ICT ในการเข้ากลุ่มระหว่างการ
ดำเนินการ

4.2.3.6 บทบาทของบุคคลในการทำ PLC

4.2.3.6.1 ผู้อำนวยการ/ความสะดวก

4.2.3.6.2 ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก

4.2.3.6.3 ควบคุมประเด็นการพูดคุย

4.2.3.6.1 ยั่วยุให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยให้ทุกคนแสดง

ความคิดเห็น

4.2.3.7 สมาชิก

4.2.3.7.1 เปิดใจรับฟัง

4.2.3.7.2 รับแนวทางไปปฏิบัติและนำผลมาเสนอพร้อมต่อ

ยอด

4.2.3.8 ผู้บันทึก สรุปประเด็นการสนทนาและแนวทางแก้ปัญหา
พร้อมบันทึก Logbook

4.2.3.9 กลุ่มร่วมกันคิด “ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน”
หาปัญหาสำคัญที่สุด สิ่งที่ต้องระวัง คือ การไม่ช่วยกันค้นหาปัญหาที่แท้จริง ผลักปัญหา
ออกจากตัว

4.2.3.10 หาสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหา จากนั้นกลุ่มอภิปราย
หาสาเหตุที่แท้จริง เน้นไปที่การสอนของครูเป็นอันดับแรก ที่ถือว่าเป็นสาเหตุที่แท้จริง เช่น
นักเรียนอ่านไม่ออก เป็นปัญหาสำคัญร่วมกัน ไม่ใช่สาเหตุว่า พ่อแม่แยกทาง

4.2.3.11 หาแนวทางแก้ไข “ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน”
ที่สำคัญนั้น จะแก้ไขอย่างไร ดูสาเหตุของปัญหา แนวทางแก้ปัญหา อาจใช้ประสบการณ์
ของครูที่ทำให้เกิดความสำเร็จ ผู้ทรงคุณวุฒิ งานวิจัย หรือแหล่งอื่น ๆ ที่มีการเสนอ

แนวทางไว้แล้ว จากนั้นสรุปแนวทางการแก้ปัญหาสำคัญ 1 เรื่อง หรือ 2 เรื่อง ตามสภาพของโรงเรียน

4.2.3.12 นำแนวทางที่สรุปเพื่อนำไปแก้ไขปัญหา มาช่วยกันสร้างงาน สร้างแผนงาน เลือกการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning: PBL) โดยมีสิ่งที่ต้องทำคือ ทำอย่างไร ทำเมื่อไร ใช้อย่างไร และตรวจสอบการทำงานอย่างไร จะเสนอผลระหว่างทำงานและสรุปผลเมื่อไร

ดังนั้น ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PLC จึงเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน มีหลากหลายองค์ประกอบ และต้องอาศัยการนิยามจากหลากหลายแง่มุม โดยแง่มุมที่สำคัญของ PLC เน้นที่การเรียนรู้ มีวัฒนธรรมร่วมมือกันระหว่างสมาชิกในองค์กร ร่วมกันตั้งคำถามเพื่อหาแนวทางการพัฒนา และตั้งคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันหรือสิ่งที่ปฏิบัติอยู่ ซึ่งเป็นกระบวนการที่เน้นการลงมือทำ มุ่งพัฒนาตนเอง และเน้นที่ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.2.4 สมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Hord, Roussin and Sommers (2010อ้างถึงใน เรวณี เซวรัตน์, 2556, หน้า 16) ได้อธิบายเกี่ยวกับสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ว่า สมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถจัดเป็นโครงสร้างหลัก 2 ส่วน ได้แก่

1. สมาชิกส่วนที่เป็นครูผู้สอน หรือ Grade-level team ซึ่งเป็นกลุ่มของครูผู้สอนในแต่ละระดับ ส่วนใหญ่ใช้ในการรวมกลุ่มของสมาชิกครูผู้สอนระดับประถมศึกษา หรือ Subject-matter team ซึ่งเป็นกลุ่มของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้ในการรวมกลุ่มของสมาชิกครูผู้สอน ระดับมัธยมศึกษา

2. สมาชิกส่วนที่เป็นนักการศึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งรวมถึงผู้บริหาร นักการศึกษา ศิษยานุศิษย์ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการให้ความช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ไม่ว่าจะในด้านหลักสูตร แนวทางการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด แม้ว่าการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะพบว่า ไม่มีการระบุจำนวนน้อยที่สุด หรือมากที่สุดของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แต่การรวมตัวกันของกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิก อาจไม่เกิดเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หากการรวมกลุ่มดังกล่าว ขาดคุณลักษณะสำคัญที่ทำให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สรุปว่า สมาชิกของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือทุก ๆ คน ในองค์กรเดียวกัน ที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือการพัฒนาและหาทางออกในการแก้ปัญหา การจัดการเรียนรู้ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสมาชิก และมีผู้บริหารคอยร่วมรับฟัง และเป็นพี่ปรึกษา

4.2.5 คุณลักษณะสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

นักวิชาการหลายท่านได้อธิบายคุณลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ดังนี้

ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553, หน้า 21) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีคุณลักษณะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. การมีบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน หมายถึง การนำเอาหลักคิดและแนวปฏิบัติที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มาปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความรู้สึกในการเป็นส่วนหนึ่ง และมีความรับผิดชอบร่วมกัน เกี่ยวกับฐานความรู้ทางเทคนิคที่โรงเรียนมีความต้องการจำเป็น เพื่อใช้ดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่สำคัญทางการศึกษาของโรงเรียน

2. การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกันเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยบูรณาการ การบริหารจัดการ เทคนิคการสอน และกลยุทธ์ที่หลากหลาย ให้สามารถเชื่อมโยงไปสู่กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความคาดหวังระดับสูง และข้อผูกพันของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อผู้เรียน

3. การร่วมมือหรือพลัง หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมทางสังคมร่วมกันของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนตามภาระงานในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบและส่วนที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้ได้รับประโยชน์ร่วมกันเกี่ยวกับทักษะที่สัมพันธ์กับความสำเร็จ/ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน การสร้างองค์ความรู้ แนวความคิด ตลอดจนการเสริมสร้างขีดความสามารถของโรงเรียน

4. การสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การพูดคุย สนทนาระหว่างผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในประเด็นความเป็นองค์กร ความเสมอภาค ความเป็นธรรม เสรีภาพ และการชี้นำตนเองของโรงเรียนเพื่อสะท้อนการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนบน

พื้นฐานของความก้าวหน้าในการทำงานที่ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คือการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนที่มีการเปิดกว้างอย่างสาธารณะ เพื่อรับข้อมูลป้อนกลับที่สร้างสรรค์จากเพื่อนร่วมงาน เพื่อเรียนรู้ ทบทวน และสร้างสรรค์การปฏิบัติงานบนพื้นฐานของกระบวนการข้อตกลงทางสังคม และการบริหารจัดการความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน

สรุปว่า คุณลักษณะสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มี 5 ประการ ประกอบด้วย การมีบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกันเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การร่วมมือรวมพลัง การสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงาน การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน

4.2.6 การเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนที่มีประสิทธิผลนั้น จะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการ ทั้งนี้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงแนวทางการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่น่าสนใจไว้ดังนี้

วิจารณ์ พานิช (2555, หน้า 146) กล่าวว่า การดำเนินการเพื่อจัดการการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนสู่ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูแกนนำจะต้องดำเนินการตามบัญญัติ 7 ประการ ดังนี้ กล่าวว่าการดำเนินการเพื่อจัดการการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนสู่ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูแกนนำจะต้องดำเนินการตามบัญญัติ 7 ประการ ดังนี้

1. การจัดโครงสร้างและระบบเพื่อสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การปฏิวัติโครงสร้าง ระบบการทำงาน และวัฒนธรรมการทำงานในโรงเรียน จากระบบการทำงานแบบแยกกันทำมาเป็นระบบทีม หรือวัฒนธรรมรวมหมู่ (collective culture) โครงสร้างของระบบงาน ระบบการจัดการเรียนการสอน จะต้องปรับเปลี่ยนให้เอื้อต่อการช่วยกัน ดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนที่ล้าหลัง ให้เรียนตามทันเพื่อนร่วมชั้น โดยที่การช่วยเหลือนั้นดำเนินงานในลักษณะที่ทีมงานที่มีบุคลากรหลายฝ่ายเข้ามาร่วมกัน และทำอยู่ภายในเวลาตามปกติของโรงเรียน ไม่ใช่การสอน

นอกเวลา รวมทั้งมีเวลาสำหรับครูประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานของตน เพื่อหาทางพัฒนาวิธีการทำงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. การสร้างกระบวนการวัดผลเพื่อติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน หมายถึง การกำหนดตัวชี้วัดความก้าวหน้า (progress indicators) ซึ่งสำหรับโรงเรียนแล้ว ควรวัดที่ผลการเรียนของผู้เรียน เวลาเรียนของผู้เรียนที่เป็นการเรียนแบบลงมือทำ (action learning) ว่ามีสัดส่วนร้อยละเท่าไรของเวลาทั้งหมด พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ร้อยละของผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนและปัญหาส่วนตัวที่ได้รับการดูแลอย่างทันที่ นอกจากนี้ยังต้องมีตัวชี้วัดความก้าวหน้าของพฤติกรรมการทำหน้าที่ของครู เช่น การแบ่งสัดส่วนเวลาในการทำหน้าที่ของครูระหว่างการเตรียมออกแบบการเรียนรู้ (ร่วมกันเป็นทีม) การทำหน้าที่โค้ชหรือผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) ให้แก่นักเรียน การชักชวนนักเรียนทบทวนไตร่ตรอง (reflection) สิ่ง que เรียนรู้ได้ เพื่อตีความผลของการเรียนรู้ การรวมกลุ่มกับทีมครูเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานเป็นต้น หลักการสำคัญของการกำหนดตัวชี้วัดความก้าวหน้า คือจำนวนของตัวชี้วัดที่ไม่มากจนเกินไป และจะต้องเน้นเฉพาะปัจจัยที่สำคัญเท่านั้นที่ไม่ใช่การให้คุณให้โทษแก่ครู เพราะตัวชี้วัดถือได้ว่าเป็นเครื่องมือของผู้ทำงานในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการทำงาน โดยตัวชี้วัดความก้าวหน้าที่สำคัญที่สุดคือตัวชี้วัดความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลที่ช่วยให้ครูรู้ว่านักเรียนคนไหนล้ำหลัง คนไหนเรียนก้าวหน้าไปมากกว่ากลุ่ม และเมื่อมีการวัดความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้วก็ต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการวัดนั้น รวมทั้งร่วมกันปรึกษาหารือว่าจะต้องทำอะไรเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน

3. การปรับเปลี่ยนเวลาในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทรัพยากรที่สำคัญที่สุดคือ “เวลา” ที่จะต้องปรับเปลี่ยนการจัดการเวลาหรือการใช้เวลาเรียนของผู้เรียนและเวลาทำงานของครูใหม่ เพื่อให้ทำงานนั้นมุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งให้สามารถทำงานแบบทีม ใช้การร่วมมือร่วมพลังในการแก้ปัญหาใดๆ หรือดำเนินการต่อประเด็นท้าทาย และสร้างสรรค์กลยุทธ์ทางการสอนใหม่ๆ

4. การใช้ถามคำถามชี้แนะเพื่อการพัฒนาทางวิชาชีพ คำถามที่สำคัญสำหรับการเสริมสร้างการเป็น “โรงเรียนที่ดี” และมีความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีเพียง 4 คำถามเท่านั้น ได้แก่ 1) ในแต่ละช่วงเวลาเรียนต้องการให้นักเรียน

ได้ความรู้และทักษะอะไรบ้าง 2) รู้ได้อย่างไรว่านักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้ความรู้และทักษะที่จำเป็นนั้น 3) ทำอย่างไรหากนักเรียนบางคนไม่ได้เรียนสิ่งนั้น 4) ทำอย่างไรกับนักเรียนที่มีความก้าวหน้าไปแล้ว

5. การประพุดิตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้บังคับบัญชา

ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องวางตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูในโรงเรียน หากผู้บริหารโรงเรียนต้องการให้ครูเอาใจใส่การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารจะต้องหยิบยกเรื่องนี้มาปรึกษาหารือกับครูอย่างสม่ำเสมอ หากผู้บริหารต้องการให้ครูมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารก็ต้องจัดเวลาให้ครูปรึกษาหารือและตัดสินใจร่วมกัน เป็นต้น

6. การมีระบบตรวจสอบหรือประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียน

จะต้องมีระบบตรวจสอบหรือประเมินผลการเรียนรู้ที่แม่นยำและเชื่อถือได้ เพื่อใช้เป็นหลักฐานยืนยันความก้าวหน้าของผู้เรียนตามเป้าหมายในการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้น ครูและผู้บริหารจะต้องมีเป้าหมายร่วมกันและมีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาผู้เรียน โดยจงใจให้บุคลากรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการเฉลิมฉลองความสำเร็จ ซึ่งเป็นกระบวนการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร และเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานแบบเดิมไปสู่วิธีการใหม่ที่ผู้เรียนทุกคนได้รับความเอาใจใส่และการช่วยเหลือในกรณีที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามเวลาที่กำหนด

7. การเผชิญหน้ากับผู้ต่อต้านเป้าหมายร่วมของครู ซึ่งเป็น

ส่วนหนึ่งของการจัดการความเสี่ยง (risk management) ในการจัดการการเปลี่ยนแปลงนั้น ผู้บริหารจะต้องวางแผนเตรียมพร้อมที่จะเผชิญสภาพที่ครูบางส่วนมีพฤติกรรมต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ไม่ให้ความร่วมมือและการแสดงออกถึงการท้าทายในลักษณะต่าง ๆ โดยไม่ปล่อยให้การท้าทายทำลายเป้าหมายที่ทรงคุณค่าในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน

สรุปว่า การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนรู้และด้านอื่น ๆ ด้วยตนเอง แล้วนำประสบการณ์การจัดการเรียนรู้มาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมงานในองค์กร โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนร่วมกัน สะท้อนผลการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การร่วมมือกัน โดยมุ่งเน้นส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์

รวม ทำให้ปัญหาในชั้นเรียน ไม่ได้มีเพียงครูที่รับรู้ปัญหา แต่ผู้บริหาร ครู และบุคลากร
ทุกคนรับรู้ ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

4.3 การนิเทศติดตาม

เป็นการจัดกิจกรรมให้ช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้นิเทศ
เพื่อเชื่อมโยงวิธีการเรียนรู้เนื้อหา ทักษะพื้นฐาน สิ่งแวดล้อมปัจจุบัน และแนวโน้ม
ในอนาคต ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจลึกซึ้ง ชัดเจน และนำไปประยุกต์ใช้ในการ
ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการสังเกต การวางแผน การปฏิบัติจริง การวิเคราะห์
ปรับปรุงแนวทาง จนเกิดผลตามความต้องการ

4.3.1 ความหมายการนิเทศติดตาม

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

นริศรา อุปกรณ์ศิริ (2552, หน้า 33) ได้ให้ความหมายของการ
นิเทศว่า เป็นการปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในแผนงานการนิเทศ โดยมีการเตรียมงาน
อย่างละเอียด รอบคอบ ร่วมกันระหว่างผู้ปฏิบัติงาน และปฏิบัติตามเวลาที่กำหนด

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2552, หน้า 10-11) สรุปความหมาย
ของการนิเทศว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ
ซึ่งการทำงานมีการกำหนดขั้นตอนที่ชัดเจน ต่อเนื่อง สัมพันธ์กัน

วรวรรณ ทองเหมือน (2552, หน้า 11) สรุปความหมาย
การนิเทศว่า เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนที่ชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมาย แผนงาน
โครงการ วัตถุประสงค์ เป็นกิจกรรมของหมู่คณะ แก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล เปิดโอกาส
ให้ผู้เกี่ยวข้องให้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน เสริมสร้างบรรยากาศแห่งการทำงาน
เพื่อความสำเร็จของงาน

สรุปได้ว่า การนิเทศติดตามเป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกัน
ระหว่างผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้ร่วมนิเทศ โดยมีการกำหนดเป้าหมาย แผนงาน
โครงการ กำหนดระยะเวลา การปฏิบัติการ การเก็บข้อมูล การประชุม และการสะท้อนผล
ร่วมกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

4.3.2 หลักการนิเทศติดตาม

มีนักวิชาการและนักการศึกษากล่าวถึงหลักการนิเทศติดตาม
ไว้ดังนี้

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2552, หน้า 11) ได้เสนอหลักการสำคัญของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ลักษณะของกระบวนการมีความหมายครอบคลุมถึงการทำงานเป็นขั้นตอน (Steps) มีความต่อเนื่อง (Continuity) ไม่หยุดนิ่ง (Dynamic) และมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ (Interaction) ในหมู่ผู้ปฏิบัติงานซึ่งลักษณะดังกล่าวล้วนเป็นลักษณะพึงประสงค์ของการนิเทศที่ดีทั้งสิ้น
2. การนิเทศการศึกษามีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของนักเรียน โดยผ่านตัวกลางสำคัญคือครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การนิเทศการศึกษานับบรรยากาศในการเป็นประชาธิปไตย มีส่วนร่วมความเป็นเหตุเป็นผล มุ่งสร้างสรรค์แนวคิด เกิดเจตคติที่ดีต่อกัน มุ่งสร้างขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติงาน

4.3.3 ความสำคัญของการนิเทศติดตามผล

นักวิชาการและนักการศึกษากล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศติดตามไว้ดังนี้

เยาวพา เตชะคุปต์ (2552, หน้า 86-87) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อระบบการศึกษา
 - 1.1 การจัดการศึกษาสอดคล้องกับสภาพสังคม
เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลง การศึกษาก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงด้วย ต้องมีการแก้ไขหลักสูตร การศึกษาให้มีเนื้อหาสอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพสังคมอยู่เสมอ
 - 1.2 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีอย่างไม่หยุดยั้ง
แนวคิดเรื่องการเรียนรู้การสอนมีการพัฒนา ตลอดจนมีการคิดค้นแนวทางใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ผู้บริหารและผู้นิเทศต้องมีความรอบคอบ รอบรู้ ในเรื่องเหล่านี้ เพื่อจะได้ช่วยเหลือ เผยแพร่แนวคิดใหม่ ๆ ให้ครูผู้สอนได้สอนอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.3 การนิเทศช่วยให้เกิดมาตรฐานการศึกษา เพราะเป็นระบบควบคุมและระบบการศึกษาและการเรียนการสอนในโรงเรียน เมื่อพบข้อบกพร่อง ก็มีการช่วยเหลือแนะนำ แก้ปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ จนได้มาตรฐานตามต้องการ

2. ความสำคัญต่อระบบโรงเรียน

2.1 การศึกษายังมีความไม่พร้อมในด้านบุคลากร

สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงกระบวนการศึกษาทั้งหมด การนิเทศจะช่วยให้มีความพร้อมมากยิ่งขึ้น สิ่งที่ดีอยู่แล้ว การนิเทศจะช่วยพัฒนาขึ้นให้ดีกว่าเดิมอยู่เสมอ

2.2 ครูผู้สอนยังขาดแคลนเทคนิคในการถ่ายทอดวิชา

และการเป็นผู้นำ จึงต้องมีการแนะนำช่วยเหลือด้วยการนิเทศ

2.3 การศึกษายังไม่พร้อมที่จะบริการและอำนวยความสะดวก

ความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน จะต้องมีการนิเทศเพื่อทำให้การศึกษา มีความพร้อมในเรื่องดังกล่าว

2.4 นักเรียนมีปัญหาในการเรียน จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือแนะนำ

การช่วยเหลือแนะนำ

2.5 มีกิจกรรมหรือนวัตกรรมทางการศึกษาเกิดขึ้น

อยู่เสมอ จำเป็นต้องมีหน่วยงานทางด้านนิเทศ คอยติดตามความก้าวหน้าดังกล่าว และนำเสนอหรือเผยแพร่แก่บุคลากรภายในโรงเรียน

2.6 มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ ต้องเร่งรัด

การดำเนินงานตามแนวหลักสูตรใหม่ทำให้ต้องใช้การนิเทศเข้ามาช่วยในการชี้แจงทำความเข้าใจ ตลอดจนเสนอแนะทางการดำเนินงานแก่บุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรต่อไป

4.3.4 กระบวนการนิเทศติดตาม

การนิเทศมาพร้อมกับการจัดการศึกษาอย่างมีระบบ การนิเทศปัจจุบันใช้หลักประชาธิปไตย ที่ต้องอาศัยการคิดร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงการจัดสภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และสนับสนุนระบบบริหารจัดการศึกษา ให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยังประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการนิเทศเป็นกระบวนการโดยทั่วไป ที่นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมการนิเทศดังกล่าวต่อไป

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 20) ได้กล่าวว่า กระบวนการนิเทศมี 6 ขั้นตอน

1. การประเมินสภาพการทำงาน เป็นกระบวนการศึกษาถึงสภาพต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อเป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีขั้นตอนย่อยดังนี้

- และความสัมพันธ์ของเรื่องต่าง ๆ
- ที่ถ้วน
- 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อจะศึกษาถึงธรรมชาติ
 - 1.2 การสังเกตเป็นการมองสิ่งรอบตัวด้วยความละเอียด
 - 1.3 การทบทวนเป็นการตรวจสอบสิ่งรอบตัวอย่างตั้งใจ
 - 1.4 การวัดพฤติกรรมการทำงาน
 - 1.5 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงาน
2. การจัดลำดับความสำคัญของงาน เป็นกระบวนการกำหนดความสำคัญของงาน ตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และกิจกรรมตามลำดับความสำคัญ ดังต่อไปนี้
- 2.1 การกำหนดเป้าหมาย
 - 2.2 การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ
 - 2.3 การกำหนดทางเลือก
 - 2.4 การจัดลำดับความสำคัญของงาน
3. การออกแบบวิธีการทำงาน เป็นกระบวนการวางแผนหรือกำหนดโครงการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วยงานต่อไปนี้
- 3.1 การจัดสายงาน เป็นการจัดส่วนประกอบต่าง ๆ ของงานให้สัมพันธ์กัน
 - 3.2 การหาวิธีการนำเอาทฤษฎี หรือหลักการไปสู่การปฏิบัติ
 - 3.3 การเตรียมการต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะทำงาน
 - 3.4 การจัดระบบการทำงาน
 - 3.5 การกำหนดแผนในการทำงาน
4. การจัดสรรทรัพยากร เป็นกระบวนการกำหนดทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน ประกอบด้วยงานต่อไปนี้
- 4.1 การกำหนดทรัพยากร ที่ต้องใช้ความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ
 - 4.2 การจัดสรรทรัพยากรให้หน่วยงานต่าง ๆ

- ความมุ่งหมายเฉพาะอย่าง
- 4.3 การกำหนดทรัพยากรที่จำเป็นจะต้องใช้สำหรับ
- หรือแต่ละเป้าหมาย
- 4.4 การมอบหมายบุคลากรให้ทำงานในแต่ละโครงการ
5. การประสานงาน เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับงาน
- เวลา วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกทุก ๆ อย่าง เพื่อให้การเปลี่ยนแปลง
- บรรลุผล ประกอบด้วยงานต่อไปนี้
- 5.1 การประสานงานในฝ่ายต่าง ๆ ให้ดำเนินการไปด้วย
- ความราบรื่น
- 5.2 สร้างความกลมกลืน และความพร้อมเพียงกัน
- 5.3 การปรับการทำงานในส่วนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ
- ให้มากที่สุด
- 5.4 การกำหนดเวลาในการทำงานในแต่ละช่วง
- 5.5 การสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น
6. การอำนวยความสะดวก เป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการ
- ปฏิบัติเพื่อให้เกิดสภาพประกอบเหมาะที่จะสามารถบรรลุผลแห่งการเปลี่ยนแปลง
- ให้มากที่สุด ได้แก่งานต่อไปนี้
- 6.1 การแต่งตั้งบุคลากร
- 6.2 การกำหนดแนวทาง
- 6.3 การกำหนดระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับเวลา ปริมาณ
- หรืออัตราเร่งในการทำงาน
- 6.4 การแนะนำการปฏิบัติงาน
- 6.5 การตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกในการปฏิบัติงาน
- กระทรวง จีเรเดชากุล (2550, หน้า 11) ได้กำหนดกระบวนการ
- นิเทศติดตามภายในโรงเรียน เป็นขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้
1. ขั้นเตรียมการ
- 1.1 ผู้บริหารแต่งตั้งคณะทำงานเทศภายในโรงเรียน
- 1.2 ร่วมศึกษา วิเคราะห์ รายละเอียดต่าง ๆ ที่เป็น
- ยุทธศาสตร์ที่สำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้

- 1.3 ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือมีผู้มีส่วนร่วม
เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การทำงานร่วมกัน
- 1.4 การจัดเตรียมความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์
เครื่องมือสำหรับการนิเทศ
- 1.5 สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ครู อาจารย์และทุกฝ่าย
ที่เกี่ยวข้อง
2. **ขั้นดำเนินการนิเทศติดตาม**
- 2.1 การนิเทศติดตามเป็นกลุ่ม สามารถดำเนินการ
ได้หลายวิธีเช่น
- ต่าง ๆ
- นวัตกรรมการสอนใหม่ ๆ
- วิชาชีพ
- 2.1.1 การประชุมชี้แจงให้ทราบถึงความเคลื่อนไหว
- 2.1.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิค
- 2.1.3 การประชุมเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้า
- 2.1.4 การร่วมสัมมนาลักษณะสมาคมเครือข่าย
- 2.1.5 การเยี่ยมสถานศึกษาครูต้นแบบแห่งอื่น ๆ
- 2.2 การนิเทศเป็นรายบุคคล สามารถทำได้หลายวิธี เช่น
- 2.2.1 การตรวจบันทึกการสอนเป็นการเตรียม
ความพร้อมก่อนสอนทุกครั้ง
- 2.2.2 การเยี่ยมชั้นเรียน สร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้สอน
ในโรงเรียน
- 2.2.3 การสังเกตการสอน
- 2.2.4 การให้คำปรึกษา
3. **ขั้นประเมินผล สรุปผล** เป็นการประเมินผลและสรุปผล
การดำเนินงานนิเทศติดตาม จากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ตามกรอบการ
ปฏิบัติการเรียนรู้ที่ครูนำไปจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
การประเมินผลอาจทำได้หลายวิธี เช่น การประเมินโครงการ การวิเคราะห์ การวิจัยเพื่อนำ
สรุปที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศติดตามภายในโรงเรียนในโอกาสต่อไป

สรุปว่า กระบวนการนิเทศติดตามผล เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในกระบวนผลและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำข้อสรุปที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีความสำคัญ จำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ครูได้มีการปรับปรุงการสอนที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของเด็ก และให้มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณของความเป็นครู ซึ่งจะต้องดำเนินการด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีแบบแผน มีลำดับขั้นตอน และจะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย ที่สำคัญอย่างยิ่งควรพัฒนาให้ครอบคลุมมาตรฐานวิชาชีพ ด้านความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพของครู ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน และด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน ในการพัฒนาคุณภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้าง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ในครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ใช้วิธีการพัฒนาคุณภาพครู 3 แนวทาง คือ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นการฝึกอบรมที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยดำเนินการ 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการอบรมฯ ระยะระหว่างการอบรมฯ และระยะหลังการอบรมฯ ผู้รับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติจริงและสามารถนำความรู้ที่ได้ มาใช้ปรับปรุง พัฒนางานของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2) กระบวนการนิเทศติดตามผล เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่ง ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้นิเทศเพื่อเชื่อมโยงวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เนื้อหา ทำให้ครูมีความรู้ เข้าใจอย่างลึกซึ้งเพิ่มขึ้น และเป็น การประเมินผลการดำเนินงาน นำข้อสรุปที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3) การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เป็นนวัตกรรมที่ช่วยส่งเสริมและปรับแก้ปัญหากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู เป็นการรวมกลุ่มของสมาชิกในโรงเรียน รวมไปถึงระดับผู้บริหาร เพื่อพูดคุยถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของตนเอง แล้วร่วมกันปรึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การร่วมมือกัน โดยมุ่งเน้นส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม ทำให้ปัญหาในชั้นเรียน ไม่ได้มีเพียงครูที่รับรู้ปัญหา แต่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกคนรับรู้ ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 2-44) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

2. วิสัยทัศน์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนา ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตามตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

3. หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม คุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัย

ทุกคน

2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็ก ตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย

3. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่น อย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนที่เพียงพอ

4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิตและสามารถ ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข

5. สร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือในการพัฒนา เด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา เด็กปฐมวัย

4. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดการ การศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและ ให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและ ความสามารถของแต่ละบุคคล

4.1 จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตาม ศักยภาพ และมีความพร้อม ในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็ก เมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
2. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข
4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ ได้เหมาะสมกับวัย

4.2 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี กำหนด มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐานคือ
 มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
 มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง
 ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ
 มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
 มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี
 และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
 3. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ
 มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญา
 ของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม
 และความเป็นไทย
 มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติ
 ตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. พัฒนาการด้านสติปัญญาประกอบด้วย 4 มาตรฐานคือ
 มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
 มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐาน
 ในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
 มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมี
 ความสามารถในการแสวงหา ความรู้ที่เหมาะสมกับวัย

4.3 การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี กำหนดกรอบ
 โครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 1-3 ปีการศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้
 ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เวลาเรียนสำหรับเด็ก
 เด็กปฐมวัยจะขึ้นอยู่กับสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 180 วันต่อ

1 ปีการศึกษา ในแต่ละวันจะใช้เวลาไม่น้อยกว่า 5 ชั่วโมง โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

4.4 สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนนำไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ลงมือปฏิบัติและได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้านดังนี้

1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายเป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทในการทำกิจวัตรประจำวัน หรือทำกิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย สุขนิสัย และการรักษาความปลอดภัย ดังตาราง 1

ตาราง 1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

ด้านร่างกาย	ประสบการณ์สำคัญ
1.1.1 การใช้กล้ามเนื้อใหญ่	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ 2. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ 3. การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ 4. การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ 5. การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ
1.1.2 การใช้กล้ามเนื้อเล็ก	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้บล็อก 2. การเขียนภาพและการเล่นกับสี 3. การปั้น 4. การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วย เศษวัสดุ 5. การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ

ตาราง 1 (ต่อ)

ด้านร่างกาย	ประสบการณ์สำคัญ
1.1.3 การรักษาสุขภาพ อนามัยส่วนตัว	1. การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน
1.1.4 การรักษาความปลอดภัย	1. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน 2. การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการ ป้องกัน และรักษาความปลอดภัย 3. การเล่นเกมเล่นอย่างปลอดภัย 4. การเล่นเกมบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่าง ๆ
1.1.5 การตระหนักรู้เกี่ยวกับ ร่างกายตนเอง	1. การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ 2. การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้าน
อารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็ก ได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง
ที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง
มีความสุข ไร้เรื่องแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สุนทรีย์ภาพ
ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ดังตาราง 2

ตาราง 2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

ด้านอารมณ์ จิตใจ	ประสบการณ์สำคัญ
1.2.1 สุนทรีย์ภาพ ดนตรี	1. การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบ เสียงดนตรี 2. การเล่นเกมดนตรีประกอบจังหวะ 3. การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ 4. การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี 5. การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ 6. การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม

ตาราง 2 (ต่อ)

ด้านอารมณ์ จิตใจ	ประสบการณ์สำคัญ
1.2.2 การเล่น	1. การเล่นเกมอิสระ 2. การเล่นเกมรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ 3. การเล่นเกมตามมุมประสบการณ์ 4. การเล่นเกมนอกห้องเรียน
1.2.3 คุณธรรม จริยธรรม	1. การปฏิบัติตามหลักศาสนาที่นับถือ 2. การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม 3. การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิงจริยธรรม
1.2.4 การแสดงออกทาง อารมณ์	1. การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น 2. การเล่นเกมบทบาทสมมติ 3. การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี 4. การร้องเพลง 5. การทำงานศิลปะ
1.2.5 การมีอัตลักษณ์เฉพาะ ตนและเชื่อว่าตนเองมีความ สามารถ	1. การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง
1.2.6 การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	1. การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อ ผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และการช่วยเหลือปลอบโยนเมื่อ ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

1.3 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม
เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว
จากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเรียนรู้ทาง สังคม เช่น การเล่นเกมการทำงานกับผู้อื่น
 ฯลฯ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ดังตาราง 3

ตาราง 3 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

ด้านสังคม	ประสพการณ์สำคัญ
1.3.1 การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	1. การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน
1.3.2 การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน 2. การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า 3. การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ 4. การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้ 5. การเลี้ยงสัตว์ 6. การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน
1.3.3 การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย	1. การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย 2. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย 3. การประกอบอาหารไทย 4. การศึกษานอกสถานที่ 5. การละเล่นพื้นบ้านของไทย
1.3.4 การมีปฏิสัมพันธ์มีวินัยมีส่วนร่วม และบทบาท สมาชิกของสังคม	1. การรวมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน 2. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน 3. การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ 4. การดูแลห้องเรียนร่วมกัน 5. การรวมกิจกรรมวันสำคัญ
1.3.5 การเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ	1. การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 2. การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น 3. การทำศิลปะแบบร่วมมือ
1.3.6 การแก้ปัญหาความขัดแย้ง	1. การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา 2. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
1.3.7 การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	1. การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

1.4 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการ

ด้านสติปัญญาเป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่าง ๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวและมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ดังตาราง 4

ตาราง 4 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

ด้านสติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
1.3.1 การใช้ภาษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. การฟังเสียงต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม 2. การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ 3. การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรอง หรือเรื่องราวต่าง ๆ 4. การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ 5. การพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง 6. การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ 7. การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่าง ๆ 8. การรจจำหวะที่เหมาะสมในการพูด 9. การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร 10. การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ 11. การอ่านอย่างอิสระตามลำพัง การอ่านรวมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ 12. การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง 13. การสังเกตทิศทางการอ่าน คำ และข้อความ 14. การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตาดำตามบรรทัดจาก ซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านสติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
	15. การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย 16. การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่ 17. การคาดเดาคำ วลี หรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำ ๆ กันจากนิทาน เพลง คำคล้องจอง 18. การเล่นเกมทางภาษา 19. การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง 20. การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ 21. การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเด็ก/คำคุ้นเคย 22. การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ
1.4.2 การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและการแก้ปัญหา	1. การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม 2. การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน 3. การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่าง ๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ 4. การเล่นกับสื่อต่าง ๆ ที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย 5. การตัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง 6. การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน 7. การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป 8. การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านสติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
	9. การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่าง ๆ 10. การรวมและการแยกสิ่งต่าง ๆ 11. การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่าง ๆ 12. การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน 13. การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร 14. การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา 15. การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน 16. การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ 17. การคาดเดาสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล 18. การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นอย่างมีเหตุผล 19. การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา
1.4.3 จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์	1. การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และ ชิ้นงาน 2. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหวและศิลปะ 3. การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านสติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
1.4.4 เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และการแสวงหาความรู้	1. การสำรวจสิ่งต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว 2. การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ 3. การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบข้อสงสัยต่าง ๆ 4. การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่าง และแผนภูมิอย่างง่าย

2. สาระที่ควรเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิด หลังจากนั้นนำสาระที่ควรรู้นั้น ๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

2.1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้ชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่าง ๆ วิถีระว่าง รักษาร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่น และภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของ ตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การ เล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจ ในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัวสถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้อง

หรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่น ๆ

2.3 ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ

ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและ ความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรง และพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุข

2.4 สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้

ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือ และตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัย และรักษาสิ่งแวดล้อม

4.5 การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการ ผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้

อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวม อย่างสมดุลและต่อเนื่อง

1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ

ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบท ของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญ

กับกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัด ประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมิน มาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

1.5 ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2. แนวทางการจัดประสบการณ์

2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ และการทำงานของสมอง ที่เหมาะกับ อายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็ก ทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่าน ประสบการณ์สัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2.3 จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการ ทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิด โดยผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่ง การเรียนรู้ที่หลากหลายและ อยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก สอดคล้องกับบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะ การใช้ชีวิตประจำวัน ตามแนวทาง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรก คุณธรรมจริยธรรม และการมีวินัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง

2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

2.9 จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

2.10 จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

3. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์ทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการ ทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

3.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

3.1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน แต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย 3-4 ปี มีความสนใจประมาณ 8-12 นาที

วัย 4-5 ปี มีความสนใจประมาณ 12-15 นาที

วัย 5-6 ปี มีความสนใจประมาณ 15-20 นาที

3.1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกิน 20 นาที

3.1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

3.1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอน หรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรม

ที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

3.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุม พัฒนาการทุกด้าน ดังต่อไปนี้

3.2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง

การทรงตัว การยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่าง ๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรม ให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายเล่นอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

3.2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของ

กล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อมือ-นิ้วมือ การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทตามือได้อย่างคล่องแคล่วและ ประสานสัมพันธ์กัน โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมการศึกษา ฝึกช่วยเหลือตนเองในการ แต่งกาย หยิบจับช้อนส้อม และใช้วัสดุอุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

3.2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

เป็นการปลูกฝังให้เด็ก มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือโดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่น ให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติ โดยสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่อง

3.2.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัย

ที่ดี แสดงออกอย่าง เหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเอง ในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน ระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น โดยรวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน อย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อ เล่นหรือทำงานเสร็จ

3.2.5 การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ความคิดรวบยอด และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ศึกษาเอกสารที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ และ รายบุคคล

3.2.6 การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลาย ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้ กล้าแสดงออกในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

3.2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมศิลปะ สร้างสรรค์ ดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะ ตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

4.6 การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติ ที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็กต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์หรือจัดทำข้อมูล หลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราว หรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลผลการ ประเมินพัฒนาการเด็กมาพิจารณา ปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการ พัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร อย่างต่อเนื่อง การประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

1. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
2. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน

3. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ
ต่อเนื่องตลอดปี

4. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวัน
ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ไม่ควรใช้แบบทดสอบ

5. สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้
พัฒนาเด็ก สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3-6 ปี ได้แก่
การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล
จากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

สรุปว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่ประกาศ
ให้ใช้ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรม เลี้ยงดู
และให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจ สังคม สติปัญญา
ที่เหมาะสมกับวัย และความสามารถแต่ละบุคคล ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมีได้กำหนด
จุดหมาย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การจัดเวลาเรียน สาระการเรียนรู้
การจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมประจำวัน และการประเมินพัฒนาการ
ให้สถานศึกษานำไปเป็นกรอบแนวคิด ทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
ในการพัฒนาเด็กต่อไป

ทฤษฎีพหุปัญญา

1. ความหมายของพหุปัญญา

Gardner (1983, อ้างถึงใน เขาวพา เดชะคุปต์. 2544, หน้า 2-3)

ให้คำนิยามของคำว่าพหุปัญญา ว่าเป็นความสามารถเชิงชีวจิต (Biopsychology Potential)
นั่นคือ คนทุกคนสามารถแสดงออกซึ่งองค์แห่งปัญญาที่เขาสามารถและพัฒนา
ความสามารถนั้นกับบริบทต่าง ๆ ตามสภาพแวดล้อมของตน เขามองปัญญาในหลาย
ลักษณะ และเชื่อว่า ปัญญาของแต่ละคนจะเป็นกระบวนการทางจิตใจ หรือความสามารถ
ที่จะค้นหา แก้ปัญหา และสร้างผลผลิตที่มีคุณค่าเป็นที่ยอมรับของสังคม

ประเวศ วะสี (2535, หน้า 9, อ้างถึงใน กมลวรรณ อังศรีสุรพร, 2554,
หน้า 9) กล่าวว่า พหุปัญญา หมายถึง ความฉลาดของมนุษย์ที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนเซลล์
ในสมอง แต่ขึ้นอยู่กับ การเชื่อมโยงเซลล์ประสาทที่จะออกเงยออกมาเป็นวงจรสมอง
ถ้าสมองได้รับการกระตุ้นมาก วงจรสมองก็ยิ่งมากขึ้นทำให้ฉลาด ถ้าได้รับการกระตุ้นน้อย

การเชื่อมโยงกันของเซลล์ประสาทก็จะลดน้อยลงตามไปด้วย ดังนั้นสิ่งแวดล้อมและการเลี้ยงดูจึงมีความสำคัญต่อการกำหนดโครงสร้างและโปรแกรมในสมอง

กมลวรรณ อังศรีสุรพร (2554, หน้า 9) สรุปไว้ว่า พหุปัญญา หมายถึง ความสามารถที่มีความหลากหลายของบุคคล เป็นความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการสร้างสรรค์ค้นพบ ความสามารถในการพบปัญหาใหม่ ๆ ซึ่งสามารถจะพัฒนาได้โดยการเลี้ยงดูและจากสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม

สรุปว่า พหุปัญญา หมายถึง ปัญญาหรือความสามารถที่มีความหลากหลายของบุคคล ซึ่งสามารถพัฒนาได้หากได้รับการกระตุ้น จากการเลี้ยงดูสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม หรือการแก้ปัญหาใหม่ๆ

2. ประเภทของพหุปัญญา

Gardner (1983, อ้างถึงใน เขาวพา เดชะคุปต์, 2544, หน้า 2-3) จำแนกความสามารถทางปัญญาเอาไว้ 7 ประเภท และภายหลังได้เพิ่มเติมอีก 2 ประเภท รวมเป็นปัญญา 9 ด้าน ได้แก่

1. ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) หมายถึง ความสามารถในการจัดกระทำเกี่ยวกับโครงสร้างของภาษาเสียงความหมาย และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาษา ได้แก่ ความสามารถใช้ภาษาในการหวานล้อม การอธิบาย เป็นต้น ผู้ที่มีความสามารถทางด้านภาษาสูง ได้แก่ นักเล่านิทาน นักพูด นักการเมือง หรือด้านการเขียน ได้แก่ กวี นักเขียนบทละคร บรรณาธิการ นักหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

2. ปัญญาด้านตรรกะ – คณิตศาสตร์ (Logical – Mathematical Intelligence) หมายถึง ความสามารถไวในการมองเห็นความสัมพันธ์ แบบแผน ตรรกวิทยา การคิดเชิงนามธรรม และการคิดที่เป็นเหตุผล (Cause-effect) และการคิดคาดการณ์ (If-then) วิธีการที่ใช้ในการคิด ได้แก่ การจำแนกประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน สรุป การคิดคำนวณ การตั้งสมมุติฐาน ผู้ที่มีความสามารถสูงในการใช้ตัวเลข ได้แก่ นักบัญชี นักคณิตศาสตร์ นักสถิติ และผู้ให้เหตุผลที่ดี ได้แก่ นักวิทยาศาสตร์ นักตรรกศาสตร์ นักจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

3. ปัญญาด้านมิติ (Spatial Intelligence) หมายถึง ความสามารถไวต่อสี เส้น รูปร่าง เนื้อที่ และความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเหล่านั้น นอกจากนี้ยังหมายถึง ความสามารถที่จะมองเห็น และแสดงออกเป็นรูปร่างถึงสิ่งที่เห็นและความคิดเกี่ยวกับพื้นที่

ผู้ที่มีความสามารถสูงในการมองเห็นพื้นที่ ได้แก่ นายพราน ลูกเสือ ผู้นำทาง และสามารถปรับปรุงวิธีการใช้เนื้อที่ได้ดี ได้แก่ สถาปนิก มัณฑนากร ศิลปิน นักประดิษฐ์ เป็นต้น

4. ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily-Kinesthetic Intelligence) หมายถึง ความสามารถทักษะทางกาย ได้แก่ ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาทสัมผัส ผู้ที่มีความสามารถสูงในการใช้ร่างกายของตนแสดงความคิด ความรู้สึก ได้แก่ นักแสดง นักแสดงท่าใบ้ นักกีฬา นาฏกร นักฟ้อนรำ และความสามารถในการใช้มือประดิษฐ์ ได้แก่ นักปั้น ช่างซ่อมรถยนต์ ศัลยแพทย์ เป็นต้น

5. ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) หมายถึง ความสามารถในการไวต่อเรื่องของจังหวะ ทำนอง เสียงตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์ดนตรี ผู้ที่มีความสามารถสูงทางด้านดนตรี ได้แก่ นักแต่งเพลง นักดนตรี นักวิจารณ์ดนตรี

6. ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดและเจตนาของผู้อื่น ทั้งนี้รวมถึงความไวในการสังเกตน้ำเสียง ใบหน้า ท่าทาง ทั้งยังมีความสามารถสูงในการรู้ถึงลักษณะต่าง ๆ ของสัมพันธภาพของมนุษย์ และความสามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ความสามารถทำให้บุคคลหรือกลุ่มชนปฏิบัติตาม ผู้ที่มีความสูงทางด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ได้แก่ ครูนักแสดง นักสังคมสงเคราะห์ นักการเมือง พนักงานขายของ เป็นต้น

7. ปัญญาด้านตนเอง หรือความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง และสามารถประพฤติปฏิบัติตนได้ด้วยตนเอง ความสามารถในการรู้จักตนเอง ได้แก่ การรู้จักตนเองตามความเป็นจริง ได้แก่ มีจุดอ่อน จุดแข็งในเรื่องใด มีความรู้เท่าทันอารมณ์ ความคิด ความปรารถนาของตนเอง มีความสามารถในการฝึกฝนตนเองและเข้าใจตนเอง ผู้ที่มีความสามารถสูงทางด้านความเข้าใจตนเอง ได้แก่ นักจิตวิทยา ผู้นำศาสนา เป็นต้น

8. ปัญญาด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เข้าใจความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงความสามารถของตนเองที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการมนุษย์ และการดำรงชีวิตของมนุษย์ ตั้งแต่เกิดจนตาย เข้าใจ จำแนกความเหมือนกันของสิ่งของ เข้าใจการหมุนเวียน

เปลี่ยนแปลงของสสาร ผู้ที่มีความสามารถสูงทางด้านธรรมชาติ ได้แก่ นักวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

9. ปัญญาด้านอัตถวนิยม จิตนิยม หรือ การดำรงคงอยู่ของชีวิต (Existential Intelligence) เป็นปัญญาด้านสุดท้ายที่การ์ดเนอร์นำเสนอในปี ค.ศ. 1999 ในหนังสือชื่อ Intelligence Reframed และสรุปว่าเป็นปัญญาในปี 2004 ในหนังสือ “Changing Minds” หมายถึง มีความไว และความสามารถในการจับประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับการดำรงคงอยู่ของมนุษย์ สามารถรับรู้บทบาทและการดำรงคงอยู่ของตนเอง เข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาและการตั้งคำถามเพื่อยืนยันความเข้าใจและรับเกี่ยวกับตนเองอย่างลึกซึ้ง เข้าใจความสัมพันธ์ของร่างกาย จิตใจ และความเป็นจริงในโลก ผู้ที่มีความสามารถสูงทางด้านนี้ ได้แก่ นักปราชญ์ ผู้นำทางศาสนา เป็นต้น

สรุปได้ว่า ทฤษฎีพหุปัญญาประกอบไปด้วยปัญญา 9 ด้าน ได้แก่ ปัญญาด้านภาษา ปัญญาด้านตรรกะ – คณิตศาสตร์ ปัญญาด้านมิติ ปัญญาด้านร่างกาย และการเคลื่อนไหว ปัญญาด้านดนตรี ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง ปัญญาด้านธรรมชาติ และปัญญาด้านอัตถวนิยม จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต

3. ลักษณะสำคัญของทฤษฎีพหุปัญญา

การ์ดเนอร์กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ ของทฤษฎีพหุปัญญา คือ ทฤษฎี พหุปัญญา มองการคิดของมนุษย์ว่าเป็นกระบวนการที่สมบูรณ์ (Gardner, 1999, p. 44) ปัญญาของมนุษย์เป็นองค์ประกอบซึ่งสร้างขึ้นจากกระบวนการคิดจากชุดพื้นฐานของปัญญา (Human Beings are Organisms Who Possess A Basic Set of Intelligences) มนุษย์มีปัญญาที่แตกต่างกัน สิ่งที่ทำหาย คือจะทำอย่างไรที่จะใช้ความสามารถของมนุษย์ที่มีความแตกต่างกันในการพัฒนาการแสดงออกทางปัญญาที่หลากหลายให้ดีที่สุด

4. ลักษณะความสามารถทางพหุปัญญา

ตามแนวคิดของการ์ดเนอร์ ลักษณะความสามารถทางพหุปัญญา ประกอบด้วย ปัญญาชุดที่ 1 คือ ปัญญาที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ ได้แก่ ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) ด้านตรรกะ-คณิตศาสตร์ (Logica-Mathematical Intelligence) ด้านดนตรี (Musical Intelligence) ด้านร่างกาย-การเคลื่อนไหว (Bidily-Kinesthetic Intelligence) ด้านมิติ (Spatial Intelligence) ปัญญาชุดที่ 2 คือ ปัญญาส่วนตน (Personal

Intelligence) ประกอบด้วยปัญญาสองด้าน คือ ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence) และด้านความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) ปัญญาด้านสุดท้าย คือ ด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence) ด้านอัตถภาวนิยม/จิตนิยม หรือการดำรงคงอยู่ของชีวิต (Existential Intelligence) แต่ยังไม่เป็นที่ยอมรับนัก ดังตาราง 5

ตาราง 5 ลักษณะความสามารถทางพหุปัญญา (Multiple Intelligences)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภทของบุคคล
1. ด้านภาษา (Linguistic Intelligence)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าใจคำสั่งและความหมายของคำ 2. ชอบอ่านเขียนเล่าเรื่อง 3. อธิบายได้ชัดเจน 4. ชอบสอนและชอบเรียนและเรียนได้ดีถ้ามีโอกาสได้พูดได้ฟังและเห็น 5. มีอารมณ์ขัน 6. มีความจำดี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กวี 2. นักเขียน 3. นักพูด 4. นักโต้วาที
2. ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence)	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถจำสิ่งที่ เป็นแบบแผนที่เป็นนามธรรมได้ 2. มีเหตุผลเชิงสรุปความ 3. สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ 4. ชอบทำการทดลองค้นหาคำตอบทำงานกับตนเอง หาคำตอบด้านรูปแบบและความสัมพันธ์ 5. ชอบคณิตศาสตร์คิดในเชิงเหตุผลสามารถแก้ปัญหาได้ 6. เรียนได้ดีโดยการจัดหมวดหมู่แยกประเภท 	

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภทของบุคคล
	4. ชอบทำการทดลองค้นหา คำตอบทำงานกับตนเองหา คำตอบด้านรูปแบบ และความสัมพันธ์ 5. ชอบคณิตศาสตร์คิด ในเชิงเหตุผลสามารถ แก้ปัญหาได้ 6. เรียนได้ดีโดยการจัด หมวดหมู่แยกประเภท	1. นักวิทยาศาสตร์ 2. นักคณิตศาสตร์ 3. นักคิด 4. นักสถิติ 5. นักดนตรี 6. นักแต่งเพลง 7. วิทยาการ
3. ดานดนตรี (Musical Intelligence)	7. ชอบร้องเพลงฟังเพลง ชอบเล่นดนตรีและ ตอบสนองต่อเสียงเพลง 8. แยกแยะจากทำนอง เรียนรู้จังหวะดนตรีได้ 9. เรียนจังหวะเสียง และดนตรีได้ดี 10. รู้จักโครงสร้างของ ดนตรีโครงสร้างในการ ฟังเพลง 11. ไวต่อเสียง 12. คิดท่วงทำนอง/จังหวะได้	
4. ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily-Kinetic)	1. สามารถควบคุมการ เคลื่อนไหวของร่างกาย 2. รู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและสามารถ แสดงออกได้	1. นักประดิษฐ์ 2. นักกีฬา 3. นักเต้นรำ 4. ศัลยแพทย์

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภทของบุคคล
	<p>3. ชอบการเคลื่อนไหว สัมผัสพูดและใช้ภาษาทางกาย</p> <p>4. ทำกิจกรรมที่ต้องใช้ร่างกายเช่นกีฬาเต้นรำ การแสดงและการประดิษฐ์สิ่งของได้ดี</p> <p>5. มีความสามารถในการแสดงท่าทาง-สามารถพัฒนาการทำงาน ของร่างกาย</p> <p>6. เรียนได้ดีถ้ามีโอกาส สัมผัสเคลื่อนไหวและมีปฏิสัมพันธ์กับพื้นที่ว่าง และการสัมผัส</p>	
5. ด้านมิติ (Spatial Intelligence)	<p>1. สามารถมองเห็นแง่มุมต่าง ๆ ได้</p> <p>2. เห็นความสัมพันธ์ของพื้นที่</p> <p>3. สามารถแสดงออกด้วยภาพ</p> <p>4. สามารถมองเห็นรูปลักษณะของสิ่งต่าง ๆ</p> <p>5. สามารถหาทิศทางในที่ว่างได้</p> <p>6. สามารถจัดรูปฟอร์มต่าง ๆ ในสมองได้</p>	<p>1. นักเดินเรือ</p> <p>2. นักบิน</p> <p>3. ประติมากร</p> <p>4. ศิลปิน</p> <p>5. นักวาดภาพ</p> <p>6. สถาปนิก</p>

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภทของบุคคล
	<p>7. มีจินตนาการที่มองเห็นการเปลี่ยนแปลงอ่านแผนที่แผนที่ภูมิได้ดี</p> <p>8. เรียนได้ดีถ้าต้องใช้จินตนาการมีโอกาสใช้ความคิดอย่างอิสระ (ฝัน) ทำงานด้วยสีและสีกับภาพ</p> <p>9. ชอบที่จะวาดสร้างออกแบบผังศึกษาภาพนิ่ง ภาพยนตร์และทดลองกับเครื่องจักรกล</p>	
<p>6. ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล-มนุษย์สัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence)</p>	<p>1. เข้าใจผู้อื่นนำผู้อื่นจัดกลุ่มสื่อสารระดับข้อพิพาทได้</p> <p>2. ทำงานเป็นกลุ่มได้</p> <p>3. แยกแยะความแตกต่างระหว่างบุคคลได้</p> <p>4. สามารถสื่อสารความหมายโดยไม่ใช้ภาษาพูดได้</p>	<p>1. ครู</p> <p>2. นักสังคมสงเคราะห์</p> <p>3. นักแสดง</p> <p>4. นักการเมือง</p> <p>5. พนักงานขายของ</p>
<p>7. ด้านความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence)</p>	<p>1. ชอบมีเพื่อนมาก ๆ ชอบพูดกับคนและรวมสังสรรค์กับคนอื่น</p> <p>2. เรียนได้ดีถ้ามีโอกาสแบ่งปัน/ร่วมทำงานเปรียบเทียบสัมพันธ์ให้ความร่วมมือและมีโอกาสสัมภาษณ์ผู้อื่น</p>	<p>1. นักจิตวิทยา</p> <p>2. ผู้นำทาง</p> <p>3. นักปรัชญา</p> <p>4. นักจิตวิทยา</p> <p>5. ผู้นำทาง</p> <p>6. นักปรัชญา</p>

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภทของบุคคล
	3. มีสมาธิดี 4. เป็นคนที่มีจิตใจอ่อนโยน 5. มีความเข้าใจตนเองชอบ คิดฝันและหมกมุ่นอยู่กับ ความรู้สึก/ความคิดของ ตนเองให้สัญญาดีเยี่ยม เป็นเครื่องนำทาง 6. ตระหนักและแสดง ความรู้สึกของตนเองได้ 7. มีความรู้สึกกับตัวตน ของตนเอง 8. มีความคิดระดับสูง และมีเหตุผล 9. ชอบที่จะทำงานคนเดียว และสนใจติดตามสิ่งที่ตนเอง สนใจเป็นพิเศษเรียนได้ดีถ้า มีโอกาสทำงานโดยลำพัง ทำโครงการเดี่ยว ๆ	
8. ด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence)	1. เข้าใจการเปลี่ยนแปลง ของธรรมชาติและ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ 2. เข้าใจความสำคัญของ ตนเองกับสิ่งแวดล้อม ที่เป็นกายภาพ	1. นักวิทยาศาสตร์ 2. นักธรรมชาติ

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัญหา	ลักษณะ	ประเภทของบุคคล
	3. ตระหนักถึง ความสามารถของตนที่จะมี ส่วนช่วยในการอนุรักษ์ ธรรมชาติ 4. เข้าใจถึงพัฒนาการของ มนุษย์และการดำรงชีวิตของ มนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย 5. จดจำเข้าใจจำแนก แยกแยะหาความสัมพันธ์ ของสิ่งๆที่เหมือนกัน และต่างกัน	
9. ด้านอัตถภาวนิยม/ จิต นิยม (Existential Intelligence)	1. ความไวและ ความสามารถในการจับ ประเด็น 2. คำถามที่เกี่ยวกับการ ดำรงอยู่ของมนุษย์เช่น ความหมายของชีวิต 3. ทำไมคนเราจึงตาย 4. เรามาอยู่ที่นี่ได้อย่างไร 5. เรียนรู้บริบทของการ ดำรงคงอยู่ของมนุษย์มักจะ ถามคำถามว่า “ทำไมเราจึง อยู่ที่นี่” “เรามีบทบาทอะไร กันบ้างในโลกนี้” 6. เข้าใจความสัมพันธ์ ของโลกที่เป็นกายภาพ และโลกของจิตใจ	1. นักคิด 2. ผู้นำทางศาสนา

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัญญา	ลักษณะ	ประเภทของบุคคล
	7. มีความรักในผู้อื่น 8. การตื่นตัวในการแสดงออกในสถานการณ์บางอย่างในการเข้าใจวัฒนธรรมแสดงออกในด้านอารมณ์สังคมจริยธรรม 9. เข้าใจหลักปรัชญาหลักของศาสนาต่าง ๆ 10. ความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับตัวเอง (Deep Self-Awareness) 11. ความเข้าใจความสัมพันธ์ของร่างกายจิตใจและจิตวิญญาณ 12. เข้าใจสังขารของโลกและชีวิต	

ที่มา: Finkelstein, Leonard & Finkelstein, Leila. อ้างถึงใน เขียวพา เดชะคุปต์, 2541, หน้า 46-49

6. แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา

ชนาธิป พรกุล (2554, หน้า 95-100) ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญาว่า ทฤษฎีพหุปัญญาเป็นทฤษฎีที่ช่วยนักการศึกษาและครูในการจัดการศึกษาโดยให้ความสำคัญกับความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนทุกคน ทำให้โรงเรียนสามารถจัดขอบเขตของความรู้ได้กว้างขวางและหลากหลายยิ่งขึ้น โดยการนำทฤษฎีพหุปัญญาไปใช้จัดการเรียนการสอน ครูไม่ต้องเปลี่ยนเนื้อหาในหลักสูตร แต่ต้องเปลี่ยนวิธีสอนให้เข้ากับวิธีเรียนรู้ หรือเข่าปัญญาของผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ครูสอนอย่างลึกซึ้ง วิธีสอนที่หลากหลายจะสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจบทเรียน และเมื่อทำ

การวัดผล ผู้เรียนสามารถแสดงความรู้ของเขาด้วยวิธีต่าง ๆ ตามความถนัดหรือ
 เซอร์ปัญญา การเรียนการสอนจะไม่ใช่สิ่งที่ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายหรือเครียดอีกต่อไป
 การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพหุปัญญาทำได้ 2 วิธี ดังนี้

1. การสอนพหุปัญญาโดยตรง

ครูส่วนใหญ่ต้องการสอนตามหลักสูตร ไม่ต้องการนำสิ่งใดไปเพิ่มเติม
 ซึ่งมีเนื้อหาอัดแน่นอยู่แล้ว การสอนพหุปัญญาโดยตรงไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับหลักสูตร
 แต่จะเป็นประโยชน์กับการสอนเนื้อหาในหลักสูตร เพราะผู้เรียนมีทักษะด้านต่าง ๆ มาแล้ว
 ครูจึงไม่ต้องฝีกอีก การสอนพหุปัญญาแต่ละด้าน ครูควรเริ่มด้วยการพูดคุย ให้ผู้เรียน
 เข้าใจเซอร์ปัญญาแต่ละด้านในเรื่องความสามารถ ความถนัด ความชอบและการพัฒนา
 จนความสามารถเป็นที่ประจักษ์ แล้วจึงให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 ด้านภาษา ได้แก่ พยัญชนะ เสียง การสะกดคำ การอ่าน
 การเขียน การฟัง การพูด การอภิปราย การรายงานปากเปล่า การเล่นเกมเกี่ยวกับคำ
 หรือปริศนาอักษรไขว้

1.2 ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ได้แก่ จำนวน การคำนวณ
 การชั่ง ตวง วัด เรขาคณิต สถิติ ความน่าจะเป็น การแก้ปัญหา ตรรกะ การเขียนภาพ

1.3 ด้านมิติสัมพันธ์ ได้แก่ ดุภาพยนตร์ วิดิทัศน์ รูปภาพ
 การสาธิต สร้างแบบจำลองภาพ ระบายสี ปั้นรูป เขียนแผนที่หรือไดอะแกรม เล่นต่อภาพ
 สร้างจินตนาการ

1.4 ด้านดนตรี ได้แก่ ฟังดนตรี ร้องเพลง ผีปาก ฮัมเพลง
 สร้างเครื่องดนตรี แต่งเพลง ศึกษาเสียงในธรรมชาติและดนตรี เคลื่อนไหวตามจังหวะเสียง

1.5 ด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย ได้แก่ ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมัดใหญ่
 ทำกิจกรรมพลศึกษา สร้างหรือประดิษฐ์สิ่งของ สร้างรูปแบบจำลอง เต็นท์ เล่นกีฬา
 ใช้ภาษา การฝึกการใช้ตาและมือพร้อมกัน

1.6 ด้านการเข้าใจผู้อื่น ได้แก่ เรียนรู้แบบร่วมมือ ทำโครงการกลุ่ม
 แก้ปัญหาการขัดแย้ง ลงมติของกลุ่ม ทำกิจกรรมทางสังคม ฝึกความร่วมมือ ความเห็นใจ

1.7 ด้านการเข้าใจตนเอง ได้แก่ แสดงความรู้สึก สะท้อนความคิด
 วิเคราะห์ตนเอง สร้างความเชื่อมั่น ควบคุมตนเอง ทำให้สำเร็จ บริหารเวลา
 วางแผนอนาคต

1.8 ด้านการเข้าใจธรรมชาติ ได้แก่ คีฬาพีช สัตว์ สถานที่ปลูกพีช เลี้ยงสัตว์

1.9 ด้านการเข้าใจความเป็นอยู่ ได้แก่ ศึกษาการเกิด การตาย หลักศาสนา ความเชื่อ พิธีกรรม

ถ้าครูเลือกสอนพหุปัญญาด้วยวิธีนี้ ครูจะต้องพยายามเลือกสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ และได้แสดงความสามารถด้านนั้น

2. การสอนพหุปัญญาโดยวิธีบูรณาการ

การบูรณาการพหุปัญญาในบทเรียนทำได้ 2 แบบ ได้แก่

2.1 แบบสหวิทยาการ เป็นการจัดบทเรียนเป็นหัวข้อหรือหน่วย (theme) ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ 8 ศูนย์

2.2 แบบพหุวิทยาการ เป็นการสอดแทรก (infuse) พหุปัญญาเข้าไปในบทเรียนที่ครูสอน

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553, หน้า 148) ได้กล่าวถึง แนวทางการนำทฤษฎี พหุปัญญามาใช้ในการเรียนรู้ มีดังนี้

1. ผู้สอนควรจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่หลากหลายที่สามารถส่งเสริมเชาวน์ปัญญาหลาย ๆ ด้าน มิใช่มุ่งพัฒนาแต่เพียงเชาวน์ปัญญาด้านใดด้านหนึ่ง เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีเชาวน์ปัญญาแต่ละด้านไม่เหมือนกัน

2. ผู้สอนควรจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการในแต่ละด้านของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนมีระดับพัฒนาการในเชาวน์ปัญญาแต่ละด้านไม่เท่ากัน

3. การสอนควรเน้นการส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีเชาวน์ปัญญาแต่ละด้านไม่เหมือนกัน การผสมผสานของความสามารถด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ไม่เท่ากันนี้ ทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะของแต่ละคน

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลาย ๆ ด้าน ระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรจะต้องมีการปรับเปลี่ยนไปจากแนวคิดเดิมที่ใช้การทดสอบเพื่อวัดความสามารถทางเชาวน์ปัญญาหลาย ๆ ด้าน และในแต่ละด้านควรเป็นการประเมินในสภาพการณ์ของปัญหาที่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วย

อารี สัตถหวิ (2552, หน้า 69-71) กล่าวถึงการนำพหุปัญญาไปใช้ใน ห้องเรียนว่า รูปแบบพหุปัญญาของ Gardner สามารถนำไปใช้ในวงการศึกษาได้ดี การสอน ที่ดี จะใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้เหมาะกับปัญหาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ตั้งเป้าหมายส่งเสริมพัฒนาปัญญาด้านต่าง ๆ ในหลักสูตรของ โรงเรียน มีวิชาพลศึกษา ดนตรี ชมรมบำเพ็ญประโยชน์ กลุ่มหมากรุก วิชาศิลปะ เป็นต้น ซึ่งช่วยส่งเสริมปัญญาด้านต่าง ๆ

2. ใช้วิธีการสอนแตกต่างกันสำหรับปัญญาด้านต่าง ๆ ทุกคน มีปัญญา ทั้ง 8 ด้าน และสามารถพัฒนาส่งเสริมได้ ครูจึงควรใช้วิธีการสอนหลากหลาย เพื่อพัฒนาปัญญาทั้งหลายด้านให้นักเรียน

3. จัดหลักสูตรและการสอนให้หลากหลายเพื่อส่งเสริมปัญญา ทุกด้าน

4. ให้นักเรียนมีโอกาสเลือกกิจกรรมและแนวการประเมินผล

5. สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยปัญญาบางด้าน โดยอนุญาต ให้นักเรียนได้ใช้ปัญญาเด่นของตนเพื่อให้เข้าใจเรื่องที่เรียนดีขึ้น

6. วิเคราะห์ประเภทของปัญญาที่ใช้ในห้องเรียนของท่าน
สรุปได้ว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา ครูผู้สอน สามารถจัดการเรียนรู้ได้ทั้งการใช้พหุปัญญาโดยตรง หรือบูรณาการ โดยใช้กิจกรรม ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาทั้ง 9 ด้าน เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถ แตกต่างกัน จึงควรส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล

7. แนวคิดสำคัญของทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดการศึกษา

Gardner (1993) เสนอแนวคิดในการจัดการศึกษาเอาไว้ดังนี้

7.1 โรงเรียนสำหรับอนาคต การ์ดเนอร์เสนอว่าโรงเรียนสำหรับอนาคต ควรจะเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่สำคัญ 2 ประการ คือ

7.1.1 คนแต่ละคนมีความสามารถและความถนัดที่แตกต่างกัน และแต่ละคนจะมีลีลาการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งในปัจจุบันมีเครื่องมือวัดความแตกต่างนี้

7.1.2 ไม่มีใครที่จะสามารถเรียนรู้ได้ทุกอย่างที่จะต้องเรียน แต่ทุกคนสามารถเลือกเรียนสิ่งที่ต้องการ โรงเรียนสำหรับอนาคตควรตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการจัดกิจกรรมและหาวิธีการสอนแต่ละวิชาที่จะสนองตอบ

ความสามารถส่วนบุคคลและเมื่อนักเรียนได้เรียนในระดับประถมแล้วโรงเรียนควรจะทำวิธีการให้เหมาะกับชีวิตและการทำงานของแต่ละวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เขาอาศัยอยู่

7.2 บทบาทของนักการศึกษา การ์ดเนอร์เสนอว่าบทบาทของนักการศึกษา ควรเปลี่ยนแปลงไปดังนี้

7.2.1 โรงเรียนควรมีผู้เชี่ยวชาญทางการวัดและประเมินที่จะเข้าใจและวัดความสนใจและความสามารถของเด็กที่มีความถนัดต่าง ๆ กัน โดยใช้เครื่องมือวัดความสามารถทางปัญญา (Intelligence-fair Instrument) แต่ละด้าน ซึ่งจะบอกได้ว่านักเรียนคนไหนมีความถนัดด้านไหน และควรแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียน ครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับผลการเรียนของเด็ก

7.2.2 โรงเรียนควรมีผู้ดูแลทางหลักสูตรที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Student- curriculum Broker) ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถจัดหลักสูตร หรือแผนการเรียนรู้อันสอดคล้องกับความสนใจ เป้าหมาย พัฒนาการและลีลาการเรียนของตน โดยใช้นวัตกรรมต่าง ๆ เข้ามาช่วย

7.2.3 โรงเรียนควรมีผู้ดูแลโรงเรียนและชุมชน (School-community Broker) ที่จะจัดโอกาสการเรียนรู้ให้นักเรียนได้สัมผัสในวงกว้าง โดยควรเป็นบุคคลที่รู้ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในชุมชน ที่หาไม่ได้จากโรงเรียน โดยเฉพาะเด็กพิเศษที่มีความสามารถทางสมองไม่ปกติ เด็กเหล่านี้ควรมีบุคคลที่เรียกว่าเป็นผู้ฝึก (Apprenticeship) ผู้ช่วยเหลือ (Mentorship) หรือ ผู้ฝึกงาน (Internship) ซึ่งเป็นผู้ที่เด็กรู้สึกปลอดภัยที่จะอยู่ด้วย และผู้ดูแลทางการศึกษาคควรจัดให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเติบโตในสังคม

7.3 บทบาทของครู สำหรับครูและครูต้นแบบ (Master Teacher) ครูควรมีอิสระในการสอน โดยใช้ลีลาการสอนเฉพาะตน ครูต้นแบบควรมีบทบาทในการนิเทศติดตามครูใหม่ และจัดให้มีความสมดุลระหว่างหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผล นักเรียนและชุมชน

7.4 ผลกระทบจากสังคม Gardner เชื่อว่า สังคมปัจจุบันได้รับผลกระทบจาก 3 สิ่งต่อไปนี้ คือ

7.4.1 การนำวัฒนธรรมตะวันตก (Westist) มาใช้ หมายถึง แนวความคิดจากนักปรัชญาตะวันตก เช่น การเน้นสติปัญญาในด้านใดด้านหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว เช่น ด้านตรรกะหรือ การคิดอย่างมีเหตุผล เป็นสิ่งที่ดี แต่ไม่ใช่สิ่งเดียวที่ควรเน้น

7.4.2 การทดสอบ (Testing) หมายถึงการทดสอบทางจิตวิทยา ที่วัดความสามารถความพร้อมและการจัดอันดับบุคคล การทดสอบน่าจะเน้นในเรื่องของความเป็นมนุษย์ให้มากกว่าการวัดความสามารถและความพร้อมของบุคคล หรือการจัดอันดับบุคคลเท่านั้น

7.4.3 ความเป็นเลิศ (Bestist) ความเป็นเลิศไม่ได้หมายถึงสิ่งที่ดีที่สุด และฉลาดที่สุด (The Best and Brightness) แต่ความเก่งควรเป็นการผสมผสานสิ่งที่ดีที่สุดหลายอย่าง เข้าด้วยกัน ไม่ใช่ความเก่งด้านใดด้านหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว

8. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพหุปัญญา

รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา

เยอวพา เดชะคุปต์ (2549, หน้า 7) พัฒนารูปแบบหนึ่ง คือ รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (The Multiple Intelligences Model for Learning) หรือ รูปแบบ ACACA เป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาพหุปัญญา โดยมีพื้นฐานจากทฤษฎีพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ตามแนวรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เป็นการดำเนินการตามหลักการ 5 ขั้น โดยใช้อักษรย่อว่า ACACA ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา

(A = Active Learning)

ขั้นที่ 2 ขั้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย

(C = Cooperation Learning)

ขั้นที่ 3 ขั้นการวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (A = Analysis)

ขั้นที่ 4 ขั้นการสรุปและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

(C = Constructivism)

ขั้นที่ 5 ขั้นการประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (A = Application)

ขั้นตอนตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning) ในขั้นตอนนี้ มีพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การเรียนรู้จะทำได้ดีเมื่อผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ค้นคว้าปฏิบัติจริง ซึ่งเน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Active Learning)

2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย (Cooperation Learning) ในขั้นนี้เกิดจากแนวคิดที่ว่า การเรียนรู้ที่เหมาะสมจะเกิดได้ดีจาก

การที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ มีส่วนร่วมในการทำงาน และเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ในรูปแบบของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งได้จากแนวความคิดในเรื่องของกระบวนการกลุ่มหรือกลุ่มสัมพันธ์

3. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis)

การเรียนรู้ที่ดี และมีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนสามารถรับรู้ และวิเคราะห์ความรู้สึกและประสบการณ์ของตนเอง ว่าทำอะไรไป รู้สึกอย่างไร และเกิดการเรียนรู้อะไรอย่างไร

4. ผู้เรียนสรุปและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (Constructivism)

การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี เมื่อผู้เรียนสามารถสรุปสิ่งที่เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หรือที่เรียกว่า ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

5. ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

(Application) เมื่อผู้เรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้แล้ว การเรียนรู้ที่แท้จริง คือการที่ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้นั้นไปประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหาหรือกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง

สรุปได้ว่า รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เป็นรูปแบบของการจัดกิจกรรมที่พัฒนาศักยภาพของเด็ก โดยการดำเนินการตามหลักการ 5 ขั้น เรียกว่า ACACA ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นการให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning) ขั้นที่ 2 ขั้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย (Cooperation Learning) ขั้นที่ 3 ขั้นการวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis) ขั้นที่ 4 ขั้นการสรุปและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ขั้นที่ 5 ขั้นการประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (Application) ซึ่งเด็กจะได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ค้นคว้าปฏิบัติจริง ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มย่อย มีส่วนร่วมในการทำงาน ได้คิดวิเคราะห์จากประสบการณ์จริง สรุปและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองและสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหากับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง

9. การวัด ประเมินผลพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

Gardner (1999, p. 103) กล่าวว่า ควรจะเลิกใช้แบบทดสอบทั้งหลาย รวมทั้งสหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบ แล้วมาค้นหาข้อมูลตามธรรมชาติเกี่ยวกับวิธีที่คนทั่วโลกจะพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต คงเป็นไปได้ที่เราใช้ยุทธวิธีการสอนแบบพหุปัญญาเพื่อพัฒนาพหุปัญญาทั้ง 8 ด้าน แล้วกลับมาเอาแบบทดสอบมาตรฐานเดิม ๆ มาใช้วัดผลผู้เรียน ดังนั้น ทฤษฎีพหุปัญญา จึงได้เสนอแนวทางการ

ประเมินผลผู้เรียนแบบใหม่ ซึ่งจะไม่ใช้ระบบแบบทดสอบมาตรฐานแบบอิงกลุ่ม แต่จะเน้นการวัดผลตามสภาพจริง ได้แก่ แบบทดสอบที่อิงเกณฑ์ อิงมาตรฐานและวัดผลงานจริง ๆ ซึ่งจะเปรียบเทียบความก้าวหน้าในผลงานของแต่ละบุคคล

ปรัชญาการประเมินผลของทฤษฎีพหุปัญญาสอดคล้องกับแนวโน้มของการประเมินแบบใหม่ที่ลดคำถามแบบเลือกตอบ แต่จะเน้นการประเมินผลงานตามสภาพจริง การประเมินผลจากประสบการณ์ในสภาพจริง การประเมินผลจากประสบการณ์ในสภาพความเป็นจริง จำเป็นต้องมีเครื่องมือประเมินและวิธีการประเมินหลากหลาย เครื่องมือที่สำคัญคือ การสังเกต Gardner (1993, p. 215) ได้กล่าวไว้ว่าเราจะสามารถประเมินพหุปัญญาของเด็กโดยการสังเกตการกระทำของนักเรียนที่บ่งบอกว่านักเรียนมีความถนัดปัญญาด้านใด เช่น เด็กชอบเล่นเกมคณิตศาสตร์หรือชอบร้องรำทำเพลงหรือดูจากวิธีการที่เด็กแก้ปัญหาหรือผลิตสิ่งใดในสภาพที่เป็นจริงในชีวิตประจำวันอย่างเป็นธรรมชาติ อันจะช่วยให้เราเข้าใจและรู้ถึงปัญญาด้านเด่นของนักเรียน

องค์ประกอบสำคัญของการประเมินในสภาพความเป็นจริง (Authentic Assessment) การจัดเก็บเอกสารข้อมูล (Documentation) ของผลงานและกระบวนการแก้ปัญหาของนักเรียน ซึ่งมีวิธีการเก็บเอกสารข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ระเบียบเหตุการณ์ (Anecdotal Record) เช่น มีสมุดบันทึกประจำวัน และบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนทั้งด้านวิชาการและไม่ใช่วิชาการ ตลอดจนสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน ๆ ของนักเรียนทุกคน
2. ตัวอย่างผลงาน (Work Sample) เก็บตัวอย่างผลงานของนักเรียนไว้ในแฟ้มตัวอย่างนี้อาจจะเป็นรูปถ่ายสำเนาของผลงาน ถ้านักเรียนต้องการเก็บต้นฉบับของตนเอง
3. แถบเสียง (Audio Cassette) ใช้แถบเสียงบันทึกการอ่านหรือการพูด ตลอดจนการเล่าเรื่อง การอภิปราย หรือการเล่นดนตรีของนักเรียน
4. วิดีโอเทป (Video tape) ใช้วิดีโอเทปบันทึกพฤติกรรมและกิจกรรมของนักเรียนไว้ เช่น การแสดงละคร การแข่งกีฬา การประดิษฐ์สิ่งของ การทำงานแกะสลัก เป็นต้น
5. ภาพถ่าย (Photography) ครูควรมีกองถ่ายภาพไว้ประจำเพื่อถ่ายภาพผลงานที่เก็บไว้ไม่ได้ เช่น ผลงานโครงงานวิทยาศาสตร์ ผลงานศิลปะ เป็นต้น

6. บันทึกประจำวันนักเรียน (Student Journal) นักเรียนเขียนบันทึกประจำวันทุกวันถึงสภาพโรงเรียน ความรู้สึก การขีดเขียนต่าง ๆ ในสมุดบันทึก
7. บันทึกความก้าวหน้าในการเรียน (Student-Kept Chart) นักเรียนมีสมุดบันทึกความก้าวหน้าในการเรียน เช่น จำนวนหนังสือที่ได้อ่าน จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และการบรรลุถึงจุดมุ่งหมาย เป็นต้น
8. สังคมมิติ (Socio gram) ครูสังเกตและบันทึกความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนทั้งด้านบวกและด้านลบ
9. การทดสอบแบบไม่เป็นทางการ (Informal Test) สร้างแบบทดสอบเพื่อจะทราบว่านักเรียนได้รู้อะไร มิใช่แบบทดสอบว่านักเรียนไม่รู้รู้อะไร
10. การใช้แบบทดสอบมาตรฐานอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Use of Standardized Test) ครูอาจจำแบบทดสอบมาตรฐานใช้ทดสอบอย่างไม่เป็นทางการโดยยืดหยุ่นเวลา มีการอ่านคำถามและให้มีการซักถาม และการตอบอาจจะเป็นรูปแบบเคลื่อนไหว เพลง วาดภาพ หรืออื่น ๆ จุดประสงค์ใหญ่คือ เพื่อจะทราบว่านักเรียนมีความรู้จริง ๆ อย่างไร คำตอบที่ผิดก็ควรช่วยให้ครูค้นหว่าทำไมจึงคิดเช่นนั้น การใช้แบบทดสอบมาตรฐานก็เพื่อกระตุ้นให้เด็กตื่นตัวในวิชานั้น ๆ
11. การประเมินแบบอิงเกณฑ์ (Criteria-referenced Assessment) ใช้ประเมินแบบอิงเกณฑ์ ไม่อิงกลุ่มเหมือนเปรียบเทียบกันในกลุ่ม แต่ทดสอบดีกว่าทำได้ในเรื่องอะไร เช่น บวกลบสองหลักโดยมีทดได้ เขียนเรียงความได้ 3 หน้า เป็นต้น
12. แบบสำรวจ (Checklist) ครูทำแบบสำรวจถึงสิ่งที่ทำได้ หรือเนื้อหาที่เข้าใจแล้วเพื่อตรวจสอบว่านักเรียนทำได้ถึงขั้นใด
13. ทำแผนที่ห้องเรียน (Classroom Map) ครูทำแผนที่ห้องเรียนไว้และแต่ละวันครูบันทึกว่าใครทำอะไรตรงไหนกับใครเป็นรายวัน
14. บันทึกปฏิทินประจำวัน (Calendar Record) ให้นักเรียนทั้งชั้นช่วยกันทำปฏิทินประจำวันว่าในวันหนึ่ง ๆ ได้ทำอะไร เมื่อครบเดือนครูก็จะเก็บไว้ และทำเช่นนี้ตลอดปี

Bellanca (1997, pp. 2-3) กล่าวว่า เพื่อให้ผู้เรียนควบคุมและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง การจัดการภายนอกจะต้องหลีกเลี่ยงให้กับแรงจูงใจภายใน กระบวนการด้านคุณภาพ จะสำคัญในห้องเรียนก็ด้วยการเปลี่ยนแปลงที่จุดนี้ และถือเป็นการรับผิดชอบต่อครูที่จะต้องเอื้อและเป็นสื่อกลางให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้

กล่าวในทางปฏิบัติก็คือ กระบวนการจัดการด้านคุณภาพเริ่มต้นจากกำหนดมาตรฐานการวัดและประเมินผลนั่นเอง

10. เครื่องมือสำหรับวัดและประเมินพหุปัญญา

ยุทธวิธีการเรียนหลากหลายที่นำมาใช้กระตุ้นพหุปัญญา นับเป็นแหล่งสร้างโอกาสมหาศาลให้กับการวัดและประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน หลังจากเลือกวิธีการที่จะใช้เป็น กิจกรรมการสอนตามหลักสูตรแล้ว ครูสามารถเลือกวัดและประเมินที่มีอยู่มากมายมาใช้เป็นกิจกรรมเหล่านี้หาครูใช้ความรอบคอบในการเลือก จะช่วยให้ครูได้ข้อมูลเพื่อวัดและประเมินนักเรียนว่านักเรียนได้เรียนอะไรและอย่างไร มากกว่าการใช้แบบทดสอบมาตรฐานทั่วไป เครื่องมือสำหรับการวัดและประเมินพหุปัญญา ได้แก่

1. แบบสังเกตพฤติกรรม (Observation check lists) ครูสามารถใช้แบบสังเกตพฤติกรรมนี้ประเมินตามเกณฑ์นักเรียนในระหว่างทำงานช่วงใดช่วงหนึ่ง หรืออาจให้นักเรียนที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้สังเกตได้ใช้ประเมินเพื่อน ตามทฤษฎีของการ์ดเนอร์ แบบพฤติกรรมนี้จะต้องเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมากกว่าผลงานที่ได้ในตอนท้าย

2. บัตรสังเกตพฤติกรรม (Observation note cards) เป็นแผ่นบัตรสำหรับครู พกพาไปพร้อมกับสมุดลงคะแนน ใช้สำหรับจดบันทึกการสังเกตของนักเรียนประมาณ 5-7 คนในแต่ละวันโดยสังเกตความสามารถพิเศษด้านใดด้านหนึ่งของนักเรียนในขณะทำงานที่ได้รับมอบหมายครูสามารถเจาะจงการสังเกตความสามารถเพียงด้านเดียวในแต่ละครั้ง หลังการสังเกตให้มอบให้นักเรียนอ่านและเก็บเข้าแฟ้มสะสมงาน

3. แบบถาม – ตอบปลายเปิดและแนวทาง (Open – ended and guided responses) แบบถาม-ตอบปลายเปิดและแนวทางและให้แนวทางเป็นวิธีการที่จะช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้คิดเองมากขึ้นไม่เพียงแค่พูดไปเรื่อยเรื่อยตามที่คิดว่าครูอยากได้ยิน ในกรณีที่ครูต้องการประเมินออกมาเป็นคะแนน อาจใช้วิธีใช้วิธีการประเมินแบบ fluidity standard ผนวกกับวิธีการแบบ insight standard

4. แบบทดสอบที่ครูสร้างแบบทดสอบย่อย (Teacher – made tests and quizzes) แบบทดสอบต้องเป็นโจทย์คำถามที่ผู้เรียนต้องใช้ทักษะความคิดระดับสูงในการตอบอาจมีลักษณะเป็นความเรียง

5. ผังและแบบจัดระบบความคิด (Graphic organizers and designs) ผังและแบบจัดระบบความคิดนั้น นอกจากจะช่วยให้ นักเรียนได้เรียนในขณะที่จัดการกับข้อมูลแล้ว ยังช่วยในการวางแผนและประเมินผลด้วย โดยครูอาจวัดและประเมินจาก

จำนวนของรายการที่ได้มาและความถูกต้องหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ความเหมาะสมของรายการกับเกณฑ์การตัดสินใจ

การวัดความสามารถด้านพหุปัญญาของเด็กนั้น เราจะไม่ใช่ระบบแบบทดสอบมาตรฐานแบบอิงกลุ่มแต่จะเน้นการวัดผลตามสภาพจริง ได้แก่ แบบทดสอบที่อิงเกณฑ์ โดยมาตรฐานและวัดผลงานจริง ๆ ซึ่งจะเปรียบเทียบความก้าวหน้าในผลงานของแต่ละบุคคลการประเมินผลจากประสบการณ์ในสภาพความเป็นจริง จำเป็นต้องมีเครื่องมือประเมินและวิธีการประเมินหลากหลายเครื่องมือที่สำคัญคือ การสังเกตจะทำให้สามารถบ่งบอกว่านักเรียนมีความถนัดปัญญาด้านใด

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีพหุปัญญาตามแนวคิดของการ์ตเนอร์ (Gardner) ประกอบไปด้วยปัญญา 9 ด้าน ได้แก่ ปัญญาด้านภาษา ปัญญาด้านตรรกะ – คณิตศาสตร์ ปัญญาด้านมิติ ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ปัญญาด้านดนตรี ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง ปัญญาด้านธรรมชาติ และปัญญาด้านอัตถวนิยัม จิตนิยัม หรือ การดำรงคงอยู่ของชีวิต ซึ่งความสามารถที่แตกต่างกันทั้ง 9 ด้านนี้ การ์ตเนอร์ได้สรุปไว้ว่า มนุษย์มีความแตกต่างกัน จะทำอย่างไรที่จะใช้ความสามารถของมนุษย์ที่มีความแตกต่างกันในการพัฒนาการแสดงออกทางปัญญาที่หลากหลายให้ดีที่สุดดังนั้นการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญานั้น ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ พหุปัญญาโดยตรง หรือบูรณาการได้ โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายที่สามารถส่งเสริมเชาว์ปัญญาหลายๆด้าน ควรจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการในแต่ละด้านของผู้เรียน มีการส่งเสริมลักษณะเฉพาะหรือ เอกลักษณ์ของผู้เรียนเนื่องจากผู้เรียนมีเชาว์ปัญญาแต่ละด้านไม่เหมือนกัน และมีกระบวนการวัดและประเมินผลพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่เน้นการวัดผลตามสภาพจริง มีการจัดเก็บข้อมูล ประเมินผลงาน และกระบวนการแก้ปัญหาของเด็ก และมีเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับวัดและประเมินพหุปัญญา ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรม บัตรสังเกตพฤติกรรม แบบถาม ตอบปลายเปิด แบบทดสอบย่อย ผังการจัดระบบความคิดซึ่งจะช่วยให้ครูได้ข้อมูลที่แท้จริง

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research – AR)

1. ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นเครื่องมือในการพัฒนางานด้านการจัดการเรียนรู้ และใช้สำหรับการพัฒนาบุคลากร ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

นิตยา เงินประเสริฐศรี (2551, หน้า 6) ได้กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง กลยุทธ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงการเดินทางไปสู่การพัฒนา (Journey of Development) โดยมีการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งที่เป็นอยู่ ไปสู่สิ่งที่สามารถเป็นไปได้ ทั้งในระดับปัจเจกชน และระดับสังคม โดยหัวใจสำคัญของการเปลี่ยนแปลงอยู่ที่กระบวนการวิจัย ซึ่งใช้แนวทางความร่วมมือ (Collaborative Approach) ระหว่างนักวิจัยกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ทั้งนี้ กระบวนการวิจัยจะต้องเป็นประชาธิปไตย ยุติธรรม มีอิสระ และส่งเสริมคุณค่าของชีวิต โดยกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จะเข้าร่วมสังเกต ตรวจสอบสถานการณ์ต่าง ๆ สะท้อนความคิดเห็นและความต้องการของตน ทรรศการที่มีอยู่ อุปสรรค และปัญหาที่ปรากฏอยู่ ตรวจสอบทางเลือกที่เป็นไปได้ และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีจิตสำนึกไปสู่การเปลี่ยนแปลงใหม่

บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 115, อ้างถึงใน วินิชชา เหลลาพร, 2553, หน้า 35) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นการวิจัยเพื่อนำผลมาใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติ

ธีระวุฒิ เอกะกุล (2552, หน้า 67) ได้ให้ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการว่า หมายถึง การศึกษาหาความรู้เพื่อแก้ไขปรับปรุงปัญหาที่เกิดขึ้น หรือพัฒนาส่งเสริมสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีขึ้น ด้วยการให้นักวิจัยหรือกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยร่วมมือร่วมใจดำเนินการวิจัยร่วมกันทุกขั้นตอนของการทำวิจัย ใช้หลักความเป็นประชาธิปไตยในการดำเนินงานและนำผลการปฏิบัติการมาใช้ในการปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาสิ่งหนึ่งสิ่งใดในพื้นที่การวิจัยให้ดียิ่งขึ้น

นงลักษณ์ โสมดา (2559, หน้า 100) สรุปไว้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง กระบวนการการศึกษาหาความรู้ เพื่อแก้ไขปรับปรุงปัญหาที่เกิดขึ้นภายในองค์กร หรือหน่วยงานใด ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนา ส่งเสริมในทางที่ดีขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือ (Collaborative Approach) ระหว่างผู้วิจัยและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) และอาศัยการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในแง่ของผู้ร่วมกระบวนการวิจัยและผู้มี

ส่วนได้เสีย และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีจิตสำนึก ไปสู่การเปลี่ยนแปลงใหม่ โดยยึดหลักความเป็นประชาธิปไตยในการดำเนินงาน และนำผลการปฏิบัติการมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาสิ่งหนึ่งสิ่งใดในพื้นที่การวิจัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บ้งอร ภูวภิรมย์ขวัญ (2552, หน้า 10) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยประยุกต์ การวิจัยแบบนี้ เน้นที่การก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ และมุ่งหาวิธีการส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติให้เกิดผล ซึ่งจะปรากฏออกมาในรูปแบบของการปรับปรุงสิ่งที่ทำการวิจัยนั้น ๆ

ฤกษ์ชัย พลศรี (2553, หน้า 93) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการหมายถึง กระบวนการค้นคว้าอย่างเป็นระบบ ของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาปรับปรุงวิธีการปฏิบัติและได้แนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหาให้กับประชากร โดยที่การปฏิบัติจะดำเนินการไปเรื่อย ๆ เป็นวงจร จนกว่าจะได้รับข้อสรุปในการแก้ปัญหา ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ไม่สามารถที่จะเปลี่ยนไปกับสถานการณ์อื่น ๆ ได้

องอาจ นัยพัฒน์ (2554, หน้า 289) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการหมายถึง การวิจัยที่ดำเนินการโดยคณะวิจัย และบุคคลผู้ปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่รับผิดชอบในหน่วยงาน องค์กรหรือชุมชน โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อนำข้อสรุปผลของการวิจัยที่ค้นพบหรือสรรค์สร้าง ขึ้นไปใช้ปรับปรุงแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาคุณภาพของการปฏิบัติงานใด ๆ ในหน่วยงาน องค์กร หรือชุมชน ได้อย่างทันต่อเหตุการณ์ สอดคล้องกับสภาพ ลักษณะและเงื่อนไขของปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไข และกลมกลืนกับโครงสร้างการบริหารงานและบริบททางกายภาพ สังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมหน่วยงาน องค์กรหรือชุมชนเหล่านั้น

จากความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Action Research – AR) ที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นการศึกษา ค้นคว้า รวบรวมหรือแสวงหาข้อเท็จจริง อย่างเป็นระบบ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้ข้อสรุป นำไปปรับปรุงแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาคุณภาพขององค์กรนั้น ๆ

2. ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการนั้น มีนักวิชาการอธิบายลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

ประวีต เอรารวรรณ์ (2545, หน้า 8-9) กล่าวถึงคุณลักษณะ 10 ประการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

1. ปัญหาที่นำมาวิจัยต้องเป็นปัญหาของผู้ปฏิบัติงาน
2. ปัญหานั้นเป็นปัญหาที่สามารถแก้ไขได้
3. เป็นปัญหาในเชิงปฏิบัติได้
4. มีการเสนอแนวทางออกของปัญหาและปรับเปลี่ยนไปจนกว่าการวิจัยจะเสร็จสิ้น
5. เป้าหมายคือ ต้องการให้ผู้วิจัยเข้าใจปัญหา
6. ใช้วิธีวิจัยแบบกรณีศึกษา
7. รายงานตามการรับรู้และความเชื่อในสิ่งต่าง ๆ
8. ใช้บรรยายข้อมูลจากสัญลักษณ์ทางภาษา
9. กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูลได้อย่างอิสระ
10. ปิดรับหรือรวบรวมข้อมูลได้อย่างอิสระในกลุ่มหรือระหว่างปฏิบัติ
 ผนวกรวม ธรรมนูญ (2553, หน้า 87) ได้อธิบายลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการว่า มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ
 1. เป็นการวิจัยที่เรียกว่า Self- Reflective Inquiry คือ ไม่ได้มุ่งพัฒนาความรู้ใหม่ แต่จุดเน้นอยู่ที่การมองสะท้อนกลับสภาพการณ์ หรือปัญหาที่เผชิญอยู่
 2. เป็นการดำเนินการวิจัยโดยผู้ที่มีส่วนร่วมภายในหน่วยงานหรือองค์กรนั้น โดยเป็นการวิจัยร่วมกันของบุคคลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
 3. เป็นการวิจัยเพื่อหวังผลในการปรับปรุง พัฒนาการปฏิบัติในหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ เพื่อการพัฒนาตามแนวทางใดแนวทางหนึ่ง
 องอาจ นัยพัฒน์ (2554, หน้า 289-292) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีลักษณะสำคัญ ดังนี้
 1. เป็นปัญหาเกี่ยวกับทางด้านการปฏิบัติการ ผู้ที่ปฏิบัติงานในระดับจุลภาค มักประสบปัญหาในการปฏิบัติงาน ขณะปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวิถีการทำงานในแต่ละวัน
 2. มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย การร่วมมือร่วมใจ การเชื่อถือและไว้วางใจ การเป็นมิตรรวมทั้งเป็นอิสระและความเสมอภาคในการแสดงความคิดเห็นด้วย

3. มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อทำความเข้าใจต่อสภาพและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างลุ่มลึกและกระจ่างชัด ภายใต้กระบวนการใคร่ครวญ ตรวจสอบ สะท้อนกลับผลการปฏิบัติ อันนำไปสู่การได้แนวทางปฏิบัติสำหรับแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทแวดล้อม

4. มุ่งเน้นการตีความเหตุการณ์หรือสภาวะการณ์ของปัญหาที่เกิดขึ้นตามความคิดเห็นหรือทัศนะของผู้ปฏิบัติงาน

5. มักนิยมใช้การผสมผสานวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

6. เสนอผลของการวิจัยในรูปแบบที่ง่ายต่อการเข้าใจ การเสนอรายงานผลการวิจัยในรูปแบบด้วยการใช้ถ้อยคำ สำนวนในระดับเดียวกับผู้ปฏิบัติงาน

7. พยายามคลายความเข้มนวดเกี่ยวกับวิธีการวิจัย การวิจัยเชิงปฏิบัติการมีการปรับวิธีการศึกษาค้นคว้าให้สอดคล้องกับลักษณะสาระสำคัญของปัญหาสภาวะการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมปัญหาที่ผู้วิจัยต้องการแสวงหาความรู้ความจริง

8. ไม่เน้นสรุปอ้างอิงข้อสรุปผลของการวิจัยข้ามไปยังต่างบริบท

9. สร้างดุลยภาพและความเสมอภาคทางแนวคิดระหว่างทัศนะของคนในและคนนอก

Kemmis and McTaggart (1990) ได้สรุปลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการไว้ดังต่อไปนี้

1. เป็นวิธีปรับปรุงการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลงนั้น

2. เป็นการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานเอง เพื่อการพัฒนางานของตนเองและกลุ่มอาชีพของตนเอง

3. เป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเป็นวงจร โดยเริ่มจากการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การสังเกต และการสะท้อนผล เป็นวงจรเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนกว่างานนั้นจะได้รับการปรับปรุงตามที่ต้องการ

4. ต้องอาศัยความร่วมมือจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เน้นกระบวนการกลุ่ม

5. เกิดจากความเต็มใจ และเห็นความสำคัญ ของการปรับปรุงพัฒนางานของตนเอง

6. การอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยใช้ความรู้ และประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน หรือกลุ่มวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานเอง ภายใต้งาน และสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงมากกว่าจะเชื่อตามหรืออ้างอิงทฤษฎีจากภายนอกเพียง อย่างเดียว

7. เป็นกระบวนการที่มีความยืดหยุ่นสูง มีการปรับปรุงและ เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานได้ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับข้อมูลและสถานการณ์ในขณะนั้น

8. เน้นการสังเกตและบันทึกข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในแต่ละช่วงเวลา เพื่อนำมาวิเคราะห์และสรุปผลที่ถูกต้อง

9. เน้นทั้งผลที่เกิดขึ้นและกระบวนการปฏิบัติงาน

10. เน้นวิธีการเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ

สรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการศึกษาที่มุ่ง แก้ปัญหา หรือพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ มีการวิเคราะห์ปัญหา ค้นหาแนวทางแก้ปัญหา ลงมือปฏิบัติเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น ประเมินผล และสะท้อนกลับ เพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติ หรือวิธีแก้ปัญหา ปรับปรุงที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ในการปฏิบัติงาน

3. ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

กระบวนการวิจัยนี้เมื่อกล่าวในเชิงการนำไปใช้เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการ ปฏิบัติงานในโรงเรียนสามารถอธิบายวิธีการดำเนินการตามวงจรของการวิจัย เชิงปฏิบัติการได้ดังนี้

1. การจำแนกหรือพิจารณาปัญหาที่ประสงค์จะศึกษาผู้วิจัยและกลุ่ม ที่ทำการวิจัยจะต้องศึกษารายละเอียดของปัญหาที่จะศึกษาอย่างชัดเจนปัญหาที่เกิดขึ้น ในโรงเรียนที่จะทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการจะต้องศึกษาค้นคว้าแสวงหาหลักการและทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ ให้กว้างขวางพอสมควร

2. เลือกปัญหาสำคัญที่เป็นสาระควรแก่การศึกษาวิจัยโดยอาศัยพื้นฐาน จากหลักการและทฤษฎีมาใช้ในการวิเคราะห์ลักษณะของปัญหาแล้วสร้างวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัยในรูปแบบของข้อความที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของปัญหา กับหลักการหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3. เลือกเครื่องมือดำเนินการวิจัยที่จะช่วยให้ได้คำตอบของปัญหาตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้โดยเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยมีอยู่ 2 ลักษณะคือเครื่องมือที่ใช้ในการ

ทดลองปฏิบัติหรือการฝึกหัดตามวิธีการและเครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่เป็นผลจากการปฏิบัติการเช่นแบบทดสอบแบบสังเกตพฤติกรรม เป็นต้น

4. บันทึกเหตุการณ์อย่างละเอียดในแต่ละขั้นตอนของการวิจัยทั้งส่วนที่เป็นความก้าวหน้าและที่เป็นอุปสรรคตามวงจรของการปฏิบัติการทั้ง 4 ขั้นตอนโดยจะต้องเก็บสะสมข้อบันทึกต่าง ๆ ไว้เพื่อใช้ในการปรับปรุงวงจรปฏิบัติในรอบต่อไปและเพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลสำหรับใช้วิเคราะห์หาคำตอบของสมมติฐาน

4.1 ขั้นวางแผน (Planning) เริ่มด้วยการสำรวจปัญหาาร่วมกันระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อให้ได้ปัญหาที่สำคัญที่ต้องการให้แก้ไขตลอดจนการแยกแยะรายละเอียดของปัญหานั้นเกี่ยวกับลักษณะของปัญหาเกี่ยวข้องกับใครแนวทางแก้ไขอย่างไรและจะต้องปฏิบัติอย่างไร

4.2 ขั้นปฏิบัติการ (Action) เป็นการนำแนวคิดที่กำหนดเป็นกิจกรรมในขั้นวางแผนมาดำเนินการโดยวิเคราะห์วิจารณ์ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นร่วมกันของทีมงานประกอบไปด้วยเพื่อทำการแก้ไขปรับปรุงแผนนั้นแผนที่กำหนดควรจะมีควมยืดหยุ่นปรับได้

4.3 ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) เป็นการศึกษาความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วยความรอบคอบซึ่งอาจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งที่คาดหวังและไม่คาดหวังโดยต้องอาศัยเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เข้าช่วย

4.4 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection) ซึ่งเป็นขั้นสุดท้ายของวงจรการทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยทำการประเมินหรือตรวจสอบกระบวนการแก้ปัญหาหรือสิ่งที่เป็นข้อจำกัดอันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้องจะต้องตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้นในแง่มุมต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับสภาพสังคมสิ่งแวดล้อมและระบบการศึกษาของโรงเรียนที่ประกอบกันอยู่โดยผ่านการร่วมอภิปรายปัญหาและการประเมินโดยกลุ่มซึ่งจะทำให้ได้แนวทางของการพัฒนาและขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมเพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่นำไปสู่การปรับปรุงและวางแผนการปฏิบัติต่อไป

5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ ของข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพทำการตรวจสอบรายละเอียดของข้อมูลเพื่อให้มั่นใจในความถูกต้องแสดงรายละเอียดในการอธิบายเหตุการณ์ต่าง ๆ จัดหมวดหมู่

และแยกประเภทของกลุ่มข้อมูลตามหัวข้อที่เหมาะสมเปรียบเทียบข้อแตกต่างและความคล้ายคลึงของข้อมูลแต่ละประเภทโดยการวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งซึ่งร่วมกับกลุ่มผู้วิจัย

6. ตรวจสอบข้อมูลที่กลุ่มผู้วิจัยได้ร่วมกันพิจารณาไว้แล้วอีกครั้งหนึ่ง เพื่อสรุปหาคำตอบที่เป็นสาเหตุวิธีการแก้ปัญหาและผลที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดหากผู้วิจัยสามารถทำการประมวลและสรุปเป็นหลักการ (principle) รูปแบบ (model) ของการปฏิบัติข้อเสนอเชิงทฤษฎี (proposition) หรือทฤษฎี (theory) ของปฏิบัติการแก้ปัญหานั้น ๆ ได้ทั้งนี้ต้องอาศัยหลักตรรกวิทยาโดยวิธีอุปนัย (induction) และความรู้เชิงทฤษฎีของผู้วิจัยเป็นสำคัญ

การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายปฐมวัยเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301-303) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือการวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection)

ภาพประกอบ 2 แบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart

ที่มา : (องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 302)

ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis & Mc Taggart กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จริงในสถานศึกษา โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การวางแผน (planning) เป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติการไว้ก่อนล่วงหน้า โดยอาศัยการคาดคะเนแนวโน้มของผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการลงมือปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้ ประกอบการการระลึกถึงเหตุการณ์ทางตรงและ

ทางอ้อมของผู้วางแผน ภายใต้การตระหนักและไตร่ตรองถึงปัจจัยสนับสนุนหรือขัดขวางความสำเร็จในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งสถานการณ์อันเป็นเงื่อนไขอื่น ๆ ที่แวดล้อมปัญหาอยู่เวลานั้น โดยทั่วไปการวางแผนจะต้องคำนึงถึงหลักการในเรื่องความยืดหยุ่น ทั้งนี้เพื่อจะได้สามารถปรับเปลี่ยนให้กลมกลืนกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งอาจไม่เป็นไปตามเงื่อนไขหรือยากต่อการควบคุมให้เป็นไปในทางที่พึงปรารถนาได้ กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ จะต้องประกอบกิจกรรมที่ส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาได้ในระดับหนึ่ง เป็นอย่างดี และจะต้องเป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับบริบททางด้านสังคม วัฒนธรรม การเมือง และอื่น ๆ ที่เป็นอยู่ในสถานการณ์เวลานั้น

2. การปฏิบัติการ (action) เป็นการลงมือดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ อย่างระมัดระวัง และควบคุมการปฏิบัติการให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผน อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงการปฏิบัติการตามแผนที่กำหนดไว้ มีโอกาสเกิดการพลิกผันหรือแปรเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขและข้อจำกัดในสถานการณ์เวลานั้นได้ ด้วยเหตุนี้ แผนปฏิบัติการที่ดีจะต้องมีลักษณะเป็นเพียงแผนทดลองหรือแผนชั่วคราว ซึ่งเปิดช่องทางให้ผู้ปฏิบัติการสามารถเปลี่ยนได้ตามเงื่อนไขปัจจัยที่เป็นอยู่ในขณะนั้น ดังที่กล่าวมาแล้ว การปฏิบัติการที่ดี จะต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเป็นพลวัต ภายใต้การใช้ดุลยพินิจตัดสินใจ สิ่งใดควรกระทำตามแผนที่วางไว้ สิ่งใดควรปรับเปลี่ยนให้เข้ากับปัจจัยเงื่อนไขในขณะนั้น แล้วจึงดำเนินกิจกรรมอื่นต่อไป ผู้ปฏิบัติการอาจใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมา ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำของตนได้บางส่วน แต่ประสบการณ์เหล่านั้น ก็เป็นเพียงสมมติฐานชั่วคราว (working hypothesis) ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในเวลานั้น

3. การสังเกตการณ์ (observation) เป็นการรวบรวมข้อมูลหลักฐาน ด้านกระบวนการและผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานที่ได้ลงมือกระทำลงไป (ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ) ตลอดจนการสังเกตการณ์ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยขัดขวางการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ และประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างลงมือปฏิบัติการตามแผนว่ามีสภาพลักษณะเป็นอย่างไร โดยการสังเกตการณ์ที่ดี จะต้องมีการวางแผนไว้ก่อนล่วงหน้าอย่างคร่าว ๆ โดยจะต้องมีขอบเขตไม่แคบ (จำกัด) หรือกว้างมากเกินไป เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางสำหรับการสะท้อนกลับกระบวนการและผลการปฏิบัติที่จะเกิดขึ้นตามมา นอกจากนี้ จะต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่มองเห็นได้ด้วยตา และสัมผัสได้ด้วยกายหรือใจ และจะต้องมีความยืดหยุ่นต่อการเก็บรายละเอียดของ

สรรพสิ่งต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในหลายแง่มุมและหลายรูปแบบ ดังนั้น นักวิจัยเชิงปฏิบัติการจะต้องมีความไว กล่าวคือ มีความพร้อม และตื่นตัวอยู่เสมอต่อการ “รับรู้และเข้าใจ” การเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่อาจเกิดขึ้นและไม่อาจเกิดขึ้นตามแผนที่ได้วางไว้โดยผ่านทาง การสังเกตการณ์

4. การสะท้อนกลับ (reflection) เป็นการทวนระลึกถึงการกระทำตาม ที่บันทึกข้อมูลไว้จากการสังเกตอย่างครุ่นคิด ไตร่ตรองในเชิงวิพากษ์กระบวนการและผล การปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ ตลอดจนการใคร่ครวญเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนและปัจจัย ขัดขวางการพัฒนา รวมทั้งประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามที่ประสงค์หรือไม่ กลยุทธ์อย่างหนึ่งที่ช่วยให้กระบวนการสะท้อนกลับขึ้นอย่างได้ผล ได้แก่ การอภิปราย ซักถามในลักษณะวิพากษ์วิจารณ์ หรือประเมินผลการปฏิบัติงานระหว่างบุคคลที่มี ส่วนร่วมในการวิจัยภายใต้การยึดมั่นต่อเป้าหมายของกลุ่มเป็นหลัก การสะท้อนกลับ โดยอาศัยกระบวนการกลุ่มดังกล่าวนี้ จะนำไปสู่การรื้อถอน (deconstruction) แนวคิดความ เชื่อและการปฏิบัติงานอย่างเดิม ไปสู่การฟื้นฟูหรือปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานตามแนวทาง ดังเดิมที่เปลี่ยนไปเป็นการปฏิบัติงานตามวิธีการใหม่ ซึ่งใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการ ทบทวนและปรับปรุงวางแผนปฏิบัติการในวงจรกระบวนการวิจัยในรอบหรือเกี่ยวต่อไป

สรุปว่าขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis & Mc Taggart มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวางแผน (planning) เป็นการกำหนดแนวทางการ ปฏิบัติการไว้ก่อนล่วงหน้า โดยอาศัยการคาดผลลัพ์ที่คาดหมายว่าอาจเกิดขึ้นจากการ ปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้ 2) การปฏิบัติการ (action) เป็นการลงมือดำเนินงานตามแผนที่ กำหนดไว้อย่างระมัดระวัง และควบคุมการปฏิบัติการให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผน 3) การสังเกตการณ์ (observation) เป็นการรวบรวมข้อมูลหลักฐานด้านกระบวนการ และผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานที่ได้ลงมือกระทำลงไป สังเกตการณ์ปัจจัยสนับสนุน และปัจจัยขัดขวางการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่าง การปฏิบัติการว่ามีสภาพลักษณะเป็นอย่างไรและ 4) การสะท้อนกลับ (reflection) เป็นการ ทวนระลึกถึงการกระทำ ปัจจัยสนับสนุนและปัญหาอุปสรรคตาม ที่บันทึกข้อมูลไว้จากการ สังเกต เพื่อปรับปรุงวางแผนปฏิบัติการในวงจรกระบวนการวิจัยในรอบต่อไป

บริบทโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน

กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ประกอบด้วย โรงเรียนอนุบาลคำชะอี โรงเรียนอนุบาลดอนตาล และโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บริบทโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก

1.1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนอนุบาลเมืองมุก ที่ตั้ง เลขที่ 7 ถนนวงศ์คำพา ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โทรศัพท์ 042-040120 E-mail: anubanmuangmuk@gmail.com ได้รับอนุญาตจัดตั้งเมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2560

1.2 ข้อมูลการให้บริการ

เปิดสอนระดับชั้น เตรียมอนุบาล ถึงระดับชั้นอนุบาล 1-3 6 มีข้อมูลครุระดับชั้นปฐมวัย ดังตาราง 6

ตาราง 6 ข้อมูลครุระดับชั้นปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลเมืองมุก

ลำดับ	ประจำชั้น	จำนวนนักเรียน (คน)	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชา	ประสบการณ์สอนปฐมวัย (ปี/เดือน)
1	อนุบาล1/1	21	ครุศาสตรบัณฑิต	การศึกษาปฐมวัย	1 ปี
2	อนุบาล2/1	5	ครุศาสตรบัณฑิต	การศึกษาปฐมวัย	1 ปี
3	อนุบาล3/1	3	ครุศาสตรบัณฑิต	การศึกษาปฐมวัย	3 ปี

1.3 ปรัชญา

วิชา จรณสมปยุนา สาเสฏฐา หมายถึง ผู้มีความรู้ดี ประพฤติดี เป็นผู้ประเสริฐ

1.4 วิสัยทัศน์

ภายในปี 2562 เด็กอนุบาลเมืองมุก เป็นผู้มีความรู้ดีเยี่ยม เปี่ยมคุณธรรม ล้ำเลิศวิชาการ

1.5 พันธกิจ

1. สร้างจิตสำนึกรักสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ปลูกฝังเด็กให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม
3. พัฒนาเด็กให้มีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา
4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเป็นมืออาชีพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง

1.6 โครงสร้างหลักสูตร

โรงเรียนอนุบาลเมืองมุกจัดการเรียนรู้อัตโนมัติปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยจัดเวลาเรียนเป็น 2 ภาคเรียน 1 ปีการศึกษา ภาคเรียนที่ 1 เปิดทำการเรียนการสอน ในวันที่ 16 พฤษภาคม – 6 ตุลาคม 2552 ภาคเรียนที่ 2 เปิดทำการเรียนการสอน ในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 – 31 มีนาคม 2563
ที่มา: แผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก (2562, หน้า 1-5)

2. บริบทโรงเรียนอนุบาลดอนตาล

2.1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนอนุบาลดอนตาล ที่ตั้ง 81 ตำบล ดอนตาล อำเภอ ดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้รับอนุญาตจัดตั้งเมื่อ 30 เมษายน 2553

2.2 ข้อมูลการให้บริการ

เปิดสอนระดับชั้น อนุบาล 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาที่ 6 มีข้อมูลครูระดับชั้นปฐมวัย ดังตาราง 7

ตาราง 7 ข้อมูลครูระดับชั้นปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลคอนตอล

ลำดับ	ประจำชั้น	จำนวน นักเรียน (คน)	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชา	ประสบการณ์ สอนปฐมวัย (ปี/เดือน)
1	อนุบาล 1/1	15	รัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิต	รัฐประศาสนศาสตร์	10 ปี
2	อนุบาล 1/2	15	อนุปริญญา	บริหารจัดการบัญชี	6 ปี
3	อนุบาล 2/1	20	ครุศาสตรบัณฑิต	การศึกษาปฐมวัย	5 ปี
4	อนุบาล 2/2	23	ครุศาสตรบัณฑิต	การศึกษาปฐมวัย	2 ปี
5	อนุบาล 3/1	20	บริหารธุรกิจบัณฑิต	การจัดการทั่วไป	16ปี
6	อนุบาล 3/2	24	ครุศาสตรบัณฑิต	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	5 เดือน

2.3 ปรัชญา

ความรู้ คู่คุณธรรม

2.4 วิสัยทัศน์

ผู้เรียนมีคุณภาพสามารถคิดวิเคราะห์ได้และมีทักษะการใช้ภาษาสู่สากล

2.5 พันธกิจ

1. พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ และมีทักษะการใช้ภาษาสากล
2. ส่งเสริมครูให้มีการเรียนรู้ ผลิตและใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม
3. จัดกระบวนการสอนที่ดี
4. พัฒนาสื่อและนวัตกรรมให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

2.5 โครงสร้างหลักสูตร

โรงเรียนอนุบาลคอนตอลจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัยตามหลักสูตร
การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยจัดเวลาเรียนเป็น 2 ภาคเรียน
1 ปีการศึกษา ภาคเรียนที่ 1 เปิดทำการเรียนการสอน ในวันที่ 16 พฤษภาคม – 6 ตุลาคม
2552 ภาคเรียนที่ 2 เปิดทำการเรียนการสอน ในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 – 31 มีนาคม
2563

ที่มา: แผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนอนุบาลคอนตอล (2562, หน้า 1-5)

3. บริบทโรงเรียนอนุบาลคำชะอี

3.1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนอนุบาลคำชะอี ที่ตั้ง 77 หมู่ 12 ตำบลน้ำเที่ยง อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน โทร 0-4269-1361 โทรสาร 0-4269-1361 E-mail: kci_hkid@hotmail.com website: www.kcidids.com เนื้อที่ 5 ไร่ 1 งาน 9 ตารางวา เขตพื้นที่บริการ อำเภอคำชะอี อำเภอหนองสูง อำเภอเมืองมุกดาหาร

3.2 ข้อมูลการให้บริการ

เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล 1-3 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 มีข้อมูลครูระดับชั้นปฐมวัย ดังตาราง 8

ตาราง 8 ข้อมูลครูระดับชั้นปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลคำชะอี

ลำดับ	ประจำชั้น	จำนวนนักเรียน (คน)	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชา	ประสบการณ์สอนปฐมวัย (ปี/เดือน)
1	อนุบาล1/1	23	ครุศาสตรบัณฑิต	การศึกษาปฐมวัย	3 ปี
2	อนุบาล1/2	25	ครุศาสตรบัณฑิต	การศึกษาปฐมวัย	3 ปี
3	อนุบาล2/1	29	ครุศาสตรบัณฑิต	การศึกษาปฐมวัย	5 ปี
4	อนุบาล2/2	27	ครุศาสตรบัณฑิต	การศึกษาปฐมวัย	5 ปี
5	อนุบาล2/3	30	ครุศาสตรบัณฑิต	การศึกษาปฐมวัย	2 ปี
6	อนุบาล3/1	26	ศิลปศาสตรบัณฑิต	รัฐประศาสนศาสตร์	9 ปี
7	อนุบาล3/2	26	ครุศาสตรบัณฑิต	การศึกษาปฐมวัย	13 ปี
8	อนุบาล3/3	26	ครุศาสตรบัณฑิต	การศึกษาปฐมวัย	4 ปี

3.3 ปรัชญา -

3.4 วิสัยทัศน์

โรงเรียนอนุบาลคำชะอีเป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากล
Anuban Khamcha-I School is a standard school.

3.5 พันธกิจ -

3.6 โครงสร้างหลักสูตร

โรงเรียนอนุบาลคำชะอีจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาตามหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยจัดเวลาเรียนเป็น 2 ภาคเรียน 1 ปีการศึกษา ภาคเรียนที่ 1 เปิดทำการเรียนการสอน ในวันที่ 16 พฤษภาคม – 6 ตุลาคม 2552 ภาคเรียนที่ 2 เปิดทำการเรียนการสอน ในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 – 31 มีนาคม 2563
ที่มา: แผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนอนุบาลคำชะอี (2562, หน้า 1-5)

จากการศึกษาเอกสารแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร สรุปได้ว่า โรงเรียนอนุบาลคำชะอีตั้งอยู่เลขที่ 77 หมู่ที่ 12 ตำบลน้ำเที่ยง อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร โรงเรียนอนุบาลดอนตาล ตั้งอยู่เลขที่ 81 ตำบลดอนตาล อำเภอ ดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร โรงเรียนทั้งสองแห่งจัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาล 1-3 ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และจัดการศึกษาระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1-6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ส่วนโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก ตั้งอยู่เลขที่ 7 ถนนวงศ์คำพา ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร จัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี และระดับชั้นอนุบาล 1-3 ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง ในประเทศ ดังนี้

ลัดดา ยะรังวงษ์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาพฤติกรรม ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า 1) เมื่อศึกษาพฤติกรรมตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองในทุกด้านอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมตามแนวทฤษฎี พหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กฤติยาภรณ์ ส้ารวมจิต และคณะ (2557, หน้า 318) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ความสามารถทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.06/84.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยหลังการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.6933 ซึ่งแสดงว่าความสามารถทางสติปัญญาเพิ่มขึ้นร้อยละ 69.33

4. ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก
 กมลวรรณ อังศรีสุรพร (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นสื่อ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นสื่อมีความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 9 ด้าน สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเกือบทุกช่วงของการเปรียบเทียบ ยกเว้น ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว และด้านธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีแนวโน้มสูงขึ้นในแต่ละช่วงของการเปรียบเทียบ

จตุกัญจน์ สังข์ยิ้ม (2555, สรุปผลการวิจัย) ได้ศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโยคะ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโยคะมีความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้าน ได้แก่ ด้านภาษา ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านมิติ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านการเข้าใจระหว่างบุคคล ด้านความเข้าใจตนเอง ด้านธรรมชาติ และด้านอัตถวายนิยม จิตนิยม สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังการจัดกิจกรรมโยคะ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านและทุกช่วงของการเปรียบเทียบ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นลินี เวชกามา (2556, บทคัดย่อ) การพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมเสริมสร้างทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญามีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.89/86.90 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ มีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมเสริมสร้างทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา อยู่ในระดับมาก

สุภาภรณ์ ปั่นกล้า (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการใช้กิจกรรมศิลปะเชิงพหุปัญญาตามแนวคิดของ Gardner ที่ส่งเสริมความสุขและทักษะทางศิลปะในเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 50 คน โดยใช้กิจกรรมศิลปะเชิงพหุปัญญาตามแนวคิดของ Gardner สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ความสุขของเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนใช้กิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญ

กนกนุช บุตรพรหม (2558, บทคัดย่อ) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามทฤษฎีพหุปัญญา เรื่องพื้นที่ผิวและปริมาตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถทางพหุปัญญาของนักเรียน อยู่ในระดับดี และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผลการวิจัยภายในประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบพหุปัญญา หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยหลังการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาความสามารถทางสติปัญญา สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้โดยใช้นิทาน เป็นสื่อใช้ทักษะทางคณิตศาสตร์มีความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 9 ด้าน สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การจัดกิจกรรมศิลปะเชิงพหุปัญญาตามแนวคิดของ Gardner

สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์
 ความสุขของเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนใช้กิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Teele (1995, pp. 68 – 69) ศึกษาความสัมพันธ์ทฤษฎีแนวคิดพหุปัญญา
 ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์กันและยังช่วยให้เกิดการ
 เรียนการสอนแบบยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง

Goodnough (2000, abstract) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับทฤษฎี
 พหุปัญญาในบริบทของการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีพหุ
 ปัญญาและการจัดโอกาสให้ครูได้ประชุมวิเคราะห์เกี่ยวกับทฤษฎีและการปฏิบัติในวิชา
 วิทยาศาสตร์ ส่งผลให้ครูพัฒนาขึ้นทั้งในด้านวิชาชีพครูและความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์
 นักเรียนสนใจเรียนวิทยาศาสตร์มากขึ้นและเข้าใจวิธีการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

Toth (2003, p. 3846 – A) ได้ศึกษาการรับรู้ของครู และการนำการสอน
 ที่เน้นพหุปัญญาเป็นศูนย์กลางไปใช้ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ในรัฐคอนเนตทิคัต โดยการศึกษา
 ใน 5 ด้าน คือ 1) วิธีการที่ครูศึกษาการสอนที่เน้นพหุปัญญาเป็นศูนย์กลางซึ่งให้นิยามไว้
 2) ขอบเขตที่ครูคิดว่าทฤษฎีพหุปัญญาของ Howard Gardner มีประโยชน์ต่อการสอน
 ในห้องเรียนของตน 3) ขอบเขตที่ครูเหล่านี้นำการสอนที่เน้นพหุปัญญาเป็นศูนย์กลางไปใช้
 สอนในห้องเรียนของตน 4) กิจกรรมที่สัมพันธ์กับการสอนที่เน้นพหุปัญญาเป็นศูนย์กลาง
 ซึ่งครูเหล่านี้ต้องการนำไปใช้สอนในห้องเรียนของตนในอนาคตและ 5) การรับรู้ของครู
 เกี่ยวกับทรัพยากรสนับสนุนที่ต้องการนำไปใช้และปรับปรุงการสอนที่เน้นพหุปัญญา
 เป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติของตน วิธีการศึกษาใช้การสัมภาษณ์ และการสำรวจครู
 การสัมภาษณ์ผู้บริหารตนก่อนในโรงเรียนที่ศึกษา และการศึกษาเอกสารสำคัญที่ให้
 มุมมองทางประวัติของการริเริ่มใช้พหุปัญญาในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าโดยภาพรวม
 นิยามของการสอนที่เน้นพหุปัญญาเป็นศูนย์กลางของครูที่ร่วมวิจัยครั้งนี้ตรงกันกับนิยาม
 ของ Howard Gardner ครูเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าการใช้กลยุทธ์การสอนที่เน้นพหุปัญญาเป็น
 ศูนย์กลางนั้น ช่วยได้มากในห้องเรียน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นด้วยว่า ครูมีการนำการ
 สอนที่เน้นพหุปัญญาเป็นศูนย์กลางไปใช้แตกต่างกัน แต่มีแนวโน้มที่จะมุ่งเน้นการสอนไปสู่
 พหุปัญญาด้านภาษาและตรรกะ-คณิตศาสตร์ ข้อค้นพบชี้แนะด้วยว่า ครูมีความเข้าใจ
 เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับวิธีการจะรวมการใช้ปัญญาเพิ่มเติมในการสอนของตน

Shearer (2004, pp. 159–161) ศึกษาการประเมินพหุปัญญาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผู้วิจัยได้ศึกษาการนำพหุปัญญาไปใช้ในห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่าแนวคิดทางพหุปัญญาที่มีประโยชน์ ที่สำคัญต่อนักเรียน รวมถึงยังเป็นการกระตุ้นนักเรียนให้สนใจในการเรียนและยังสามารถส่งเสริมทักษะและพัฒนาบุคลิกภาพของครูได้ด้วย

Gunduz and Ozcan (2016, pp. 242–251) ได้วิจัย การพัฒนาพหุปัญญาด้วยการเล่าเรื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการนำไปใช้และประสิทธิภาพของหลักสูตรการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียนอนุบาลผ่านกิจกรรมการเล่าเรื่อง (Storytelling) โดยใช้การวิจัยแบบ Mixed Methods ทั้งเชิงบรรยายและเชิงทดลอง ศึกษาแก่นักเรียนอนุบาลอายุ 5 ปี 24 คน ในโรงเรียนรัฐบาล โดยใช้การเล่าเรื่องเป็นนิทานให้เด็กคิดและทำกิจกรรมที่พัฒนาเชาวน์ปัญญาทั้ง 8 ด้านของเด็ก เป็นเวลา 14 สัปดาห์ เก็บข้อมูลด้วยการใช้วิดีโอเทปและกล้องถ่ายวิดีโอ และแบบสำรวจรายการ 74 ข้อคำถามเกี่ยว พหุปัญญา 8 ด้าน ภาษา 10 ข้อ ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ 7 ข้อ ด้านมิติสัมพันธ์ 8 ข้อ ด้านดนตรี 10 ข้อ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว 10 ข้อ ด้านธรรมชาติ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการเข้าใจตนเองด้านละ 9 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนอนุบาลมีการพัฒนาเชาวน์ปัญญาด้านภาษามิติสัมพันธ์ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านธรรมชาติผ่านการใช้กิจกรรมการเล่าเรื่องได้ดี และยังพบว่าสามารถพัฒนาเชาวน์ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ดนตรี ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการรู้จักและเข้าใจตนเองด้วย

Djuwita and Jamaris (2017, pp. 500–505) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพของครูในการพัฒนาพหุปัญญาของเด็กวัย 5–6 ปี โดยการสอนแบบองค์รวม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับและสร้างประสิทธิภาพของครูในการพัฒนาเด็กวัย 5–6 ปี ตามหลักของพหุปัญญาแบบองค์รวม วิธีการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน โดยประยุกต์แนวทางวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Martini Jamaris's Action Research Model กลุ่มตัวอย่างคือ ครูปฐมวัยจำนวน 4 คน เด็กปฐมวัย 19 คน อายุ 5–6 ในประเทศอินโดนีเซียโดยพัฒนาการสอนแบบองค์รวม ให้ครูเพื่อที่จะไปพัฒนาพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย แล้ววัดพหุปัญญาของเด็ก โดยการสังเกต สัมภาษณ์ และศึกษารายละเอียดเอกสาร พบว่าหลังการวิจัยครูมีความสามารถในการสอนแบบองค์รวมเพิ่มขึ้น และพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้น ถึงร้อยละ 85–16

Amstrong (2018, pp. 24–25) ในการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาให้กับเด็ก เด็กทุกคนไม่ใช่อัจฉริยะ แต่เด็กทุกคนมีความสามารถถึงขีดสูงสุดของแต่ละบุคคลได้ การเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกถึงความรู้สึกของตนเอง จากประสบการณ์ที่ได้รับด้วยการสื่อสารด้านต่าง ๆ เช่น การพูดแสดงความคิดเห็น การวาดภาพสิ่งที่ตนเองประทับใจ เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นการเรียนรู้ที่เด็กจะจดจำไปยาวนาน และได้แสดงความสามารถของตนเองได้อย่างแท้จริง ประสบการณ์ต่อไปนี้จะเป็นสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยพัฒนาหรือบั่นทอนการพัฒนาของเชาว์ปัญญา

1. การมีอุปกรณ์เหมาะสม หรือครูดี (Access to Resources or Mentor) เช่น ถ้าเกิดมาในครอบครัวที่ยากจน ก็อาจจะไม่มีทุนที่จะซื้อเครื่องดนตรี หรือไปเข้าเรียนพิเศษวิชาดนตรี ปัญญาทางด้านดนตรีก็อาจจะไม่มีโอกาสได้แสดงออก

2. องค์ประกอบทางประวัติศาสตร์-วัฒนธรรม (Historical-cultural Factors) เช่น ถ้านักเรียนที่มีแนวโน้มชอบวิชาคณิตศาสตร์ ในขณะที่สังคมนั้นกำลังส่งเสริมวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์อย่างสุดขีด มีการให้ทุนอย่างมากมาย เชาว์ปัญญาทางด้านคณิตศาสตร์ก็จะได้รับการสนับสนุนได้มาก

3. องค์ประกอบทางภูมิศาสตร์ (Geographic Factors) เช่น ถ้าเกิดมาในท้องถิ่นที่เป็นไร่นา ก็จะได้พัฒนาเชาว์ปัญญาทางกาย มากกว่าคนที่เกิดในเมืองหลวง

4. องค์ประกอบทางครอบครัว (Familial Factors) เช่น ถ้าอยากจะเป็นศิลปิน นักวาดภาพ แต่พ่อแม่ต้องการให้เป็นนักกฎหมาย บางทีอิทธิพลของพ่อแม่ทำให้ต้องพัฒนาทางด้านส่วนเชาว์ปัญญาด้านศิลปะอาจจะไม่ได้รับการสนับสนุนเลย

5. องค์ประกอบทางด้านสถานการณ์ (Situational Factors) เช่น เมื่อเล็ก ๆ ต้องดูแลน้องเพราะเป็นครอบครัวใหญ่ จึงไม่มีเวลาที่จะพัฒนาเชาว์ปัญญาหรือความสามารถพิเศษใด ๆ

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยสามารถพัฒนาได้โดยการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้พหุปัญญาโดยตรง การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมเกมการศึกษา กิจกรรมโยคะ กิจกรรมเสริมสร้างทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และจากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศ พบว่า การส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญานั้น เป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ตั้งแต่วัยเด็ก โดยการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย และอยู่ในความสนใจของเด็ก เพราะการที่เด็กได้ค้นพบ

ความสามารถที่จริงของตนเอง จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นสิ่งที่เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ตลอดจนผู้ใหญ่ให้การสนับสนุนส่งเสริม และเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ดังนั้น ในการพัฒนาศักยภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการที่เสริมสร้างให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีคุณธรรม ตลอดทั้งมีจิตวิญญาณในการเป็นครู ซึ่งแนวทางการพัฒนานั้นมีหลากหลาย จึงควรเลือกใช้กิจกรรมพัฒนาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร บริบทของโรงเรียน การอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรวิธีหนึ่ง ที่เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ และประสบการณ์ โดยผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติจริงและสามารถนำความรู้ที่ได้ มาใช้ปรับปรุง พัฒนางานของตนเอง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เป็นกระบวนการในการพัฒนาศักยภาพครูโดยการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนรู้และด้านอื่น ๆ ด้วยตนเอง แล้วนำประสบการณ์การจัดการเรียนรู้มาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมงาน ในองค์กร โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนร่วมกัน มีการสะท้อนผลการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ ทำให้ปัญหาในชั้นเรียน ไม่ได้มีเพียงครูที่รับรู้ปัญหา แต่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกคนรับรู้ ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน ซึ่งเป็นไปตามปรัชญาการศึกษาปฐมวัย และวิสัยทัศน์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่ประกาศให้ใช้ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรม เลี้ยงดู และให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจ สังคม สติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย และความสามารถแต่ละบุคคล ที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดจุดหมาย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การจัดเวลาเรียน สาระการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมประจำวัน และการประเมินพัฒนาการ ที่ให้สถานศึกษาใช้ในการพัฒนาเด็กต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Action Research : AR) ผู้วิจัย กำหนดวิธีการในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จำนวน 18 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นครูโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก
 - 1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 17 คน คือ ครูระดับชั้นอนุบาล 1-3 ในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ประกอบด้วย
 - 1.2.1 ครูปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลคำชะอี จำนวน 8 คน
 - 1.2.2 ครูปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลดอนตาล จำนวน 6 คน
 - 1.2.3 ครูปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก จำนวน 3 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 10 คน ประกอบด้วย
 - 2.1 ผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน จำนวน 3 คน
 - 2.2 ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 3 คน
 - 2.3 ครูหัวหน้าสายปฐมวัย จำนวน 3 คน
 - 2.4 วิทยากร จำนวน 1 คน

3. กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา เป็นเด็กปฐมวัย จำนวน 17 ห้องเรียน 358 คน
ประกอบด้วย

3.1 เด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก จำนวน 3 ห้องเรียน 29 คน
ประกอบด้วย

อนุบาล 1/1 จำนวน 21 คน

อนุบาล 2/1 จำนวน 5 คน

อนุบาล 3/1 จำนวน 3 คน

3.2 เด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลคอนตอล จำนวน 6 ห้องเรียน 117 คน
ประกอบด้วย

อนุบาล 1/1 จำนวน 15 คน

อนุบาล 1/2 จำนวน 15 คน

อนุบาล 2/1 จำนวน 20 คน

อนุบาล 2/2 จำนวน 23 คน

อนุบาล 3/1 จำนวน 20 คน

อนุบาล 3/2 จำนวน 24 คน

3.3 เด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลคำชะอี จำนวน 8 ห้องเรียน 212 คน
ประกอบด้วย

อนุบาล 1/1 จำนวน 23 คน

อนุบาล 1/2 จำนวน 25 คน

อนุบาล 2/1 จำนวน 29 คน

อนุบาล 2/2 จำนวน 27 คน

อนุบาล 2/3 จำนวน 30 คน

อนุบาล 3/1 จำนวน 26 คน

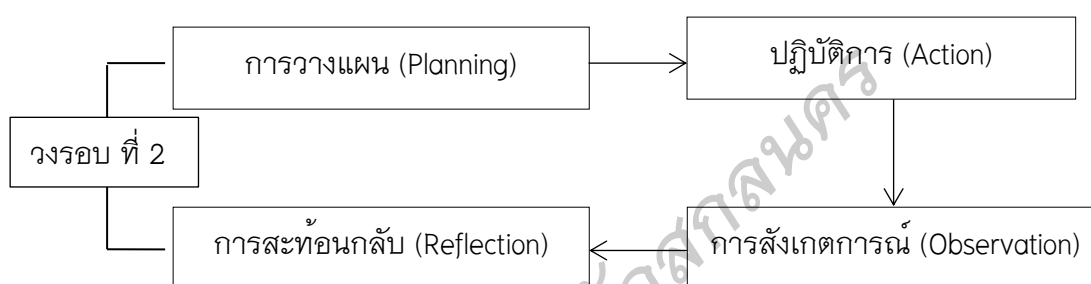
อนุบาล 3/2 จำนวน 26 คน

อนุบาล 3/2 จำนวน 26 คน

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research : AR) ได้ใช้วิธีการตามแบบการวิจัยปฏิบัติการวงจร PAOR ตามแนวคิดของ

Kemmis and McTaggart เป็นกระบวนการในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นปฏิบัติ (Action) ขั้นการสังเกต (Observation) และขั้นการสะท้อนผล (Reflection) เพื่อพัฒนาครูปฐมวัยในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัย เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประเมินผลหลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางการกิจกรรมได้ ซึ่งมีการดำเนินการดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบันและกำหนดประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 ศึกษาวิเคราะห์สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากผลการดำเนินการจัดการศึกษาในปี 2561 สรุปได้ว่าเด็กมีจุดเด่นจุดด้อยในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม สติปัญญา มีความโน้มเอียงที่แตกต่างกัน ตามความสามารถของแต่ละบุคคล และจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างาน วิชาการโรงเรียน และครูผู้สอน ซึ่งผลการสัมภาษณ์พบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านพหุปัญญาของเด็ก สามารถออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีความสามารถที่หลากหลายได้โดยใช้เทคนิคที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง ฝึกทักษะการอ่านเขียน การพูด การทดลอง การสำรวจ ซึ่งยังไม่สามารถพัฒนาความสามารถที่หลากหลายตามหลักทฤษฎีพหุปัญญาเท่าที่ควร

1.2 ประชุมวางแผนการวิจัยจากการสังเกตการณ์บุคลากรที่มา
ประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน จากการสนทนากับครูผู้สอน รวบรวมข้อมูลมา
วิเคราะห์สภาพปัจจุบันเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำโครงการวิจัยและแผนปฏิบัติงาน
ดังตาราง 9

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง 9 แผนการปฏิบัติการ (Action plan) การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีเก็บข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้	แหล่งข้อมูล
1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ	1.1 ครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	25 ม.ค. 2563	- ครูปฐมวัย - วิทยากร - ผู้วิจัย	- การทดสอบ	- แบบทดสอบ	- ครูปฐมวัย
	1.2 ครูปฐมวัยสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและบริบทของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ		- ครูปฐมวัย	- สังเกตการจัดการเรียนรู้	- แบบสังเกตการจัดการจัดการเรียนรู้	- ครูปฐมวัย
2. การจัดกิจกรรม	2.1 ครูปฐมวัยสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3 ก.พ.-20 มี.ค. 2563	- ครูปฐมวัย - เด็กปฐมวัย	- การสังเกตการเรียนรู้	- แบบสังเกตการเรียนรู้	- เด็กปฐมวัย

ตาราง 9 (ต่อ)

กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีเก็บข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้	แหล่งข้อมูล
3. การติดตาม - การให้ คำแนะนำ ช่วยเหลือใน กระบวนการ PLC	3.1 ผู้นิเทศ ครู กำหนด กระบวนการ PLC ร่วมกันเพื่อ การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการ ปฏิบัติและการเปิดใจรับการ ชี้แนะในการปฏิบัติงาน	3 ก.พ.-20 มี.ค. 2563	- ครูปฐมวัย - ผู้นิเทศ	-การ สัมภาษณ์	-แบบสัมภาษณ์	- ครูปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action)

ผู้วิจัยได้กำหนดให้ผู้ร่วมวิจัย พัฒนาศักยภาพในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัย เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร โดยทำกิจกรรม ดังนี้

1. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยประชุมเพื่อพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัย เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร โดยที่ประชุมได้กำหนดบทบาท ผู้ที่เกี่ยวข้อง กำหนดระยะเวลา และรูปแบบในการนิเทศติดตาม

2. เสนอโครงการต่อผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขออนุมัติดำเนินการ และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ

3. การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร โดยผู้วิจัย ดำเนินการติดต่อประสานงานกับวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญ มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

3.1 ส่งหนังสือเชิญจากโรงเรียนอนุบาลเมืองมุกถึงวิทยากร คือ นางทวิกา บำรุงสวัสดิ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร

3.2 กำหนดระยะเวลาการอบรมเชิงปฏิบัติการวันที่ 25 มกราคม 2563 รวมระยะเวลา 1 วัน ณ ห้องประชุมโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก ถนนวงศ์คำพา ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งมีรายละเอียดดังตาราง 10

ตาราง 10 ตารางกำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาศักยภาพครูในการจัด
 ประสพการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
 กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
 จังหวัดมุกดาหาร”

วัน/เดือน/ปี	เวลา	รายการ	ผู้รับผิดชอบ
25 มกราคม 2563	08.00 น. ถึง 08.30 น.	- ลงทะเบียน	
	08.30 น. ถึง 09.30 น.	- พิธีเปิดการอบรมเชิง ปฏิบัติการ - ทดสอบความรู้ก่อนการอบรม เชิงปฏิบัติการ	ดร.สุภาภรณ์ กัลยารัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียน อนุบาลเมืองมุก นางสาวศศิธร กัลยารัตน์
	09.30 น. ถึง 10.30 น.	บรรยายพิเศษ เรื่อง การพัฒนา เด็กปฐมวัยเพื่อเตรียมความ พร้อมสู่โลกอนาคต	ดร.สุภาภรณ์ กัลยารัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียน อนุบาลเมืองมุก
	11.00 น. ถึง 12.00 น.	บรรยายพิเศษ เรื่อง การจัด ประสพการณ์การเรียนรู้เพื่อ เสริมสร้างพหุปัญญาของเด็ก ปฐมวัย	นางทวิกา บำรุงสวัสดิ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญ การพิเศษ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มุกดาหาร
	13.00 น. ถึง 14.30 น.	เทคนิคการจัดประสพการณ์การ เรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย	นางสาวจิรา เมืองโคตร นางสาวปฏิญญาพร คนหาญ

ตาราง 10 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	เวลา	รายการ	ผู้รับผิดชอบ
	15.00 น. ถึง 16.30 น.	<ul style="list-style-type: none"> - ฝึกปฏิบัติและนำเสนอผลงาน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของ เด็กปฐมวัย -บรรยายความรู้เรื่อง กระบวนการ PLC - ทดสอบความรู้หลังการอบรม เชิงปฏิบัติการ - กำหนดการติดตามผล การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของ เด็กปฐมวัย 	นางสาวจิรา เมืองโคตร นางสาวปริญญาพร คนหาญ นางสาวศศิธร กัลยารัตน์
หมายเหตุ	เวลา 10.30 – 11.00 น. รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา 12.00 – 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน		

3.3 อบรมบุคลากรตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนา
ศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของ
เด็กปฐมวัย มีขอขานเนื้อหา ดังนี้

3.3.1 การพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่โลกอนาคต

3.3.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้าง
พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

3.3.3 กำหนดการติดตามและประเมินผลการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

3.3.4 การอบรมครั้งนี้มีการทดสอบความรู้ความเข้าใจของ
ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของ
เด็กปฐมวัย โดยใช้เครื่องมือ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. การดำเนินการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย จัดกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้
ซึ่งดำเนินการตั้งแต่วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2563 ถึงวันที่ 20 มีนาคม 2563

ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation)

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากขั้นตอนการลงมือปฏิบัติ (Action) อย่างละเอียดและครบทุกด้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาครู โดยคำนึงถึงคุณภาพของข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงกับสภาพความเป็นจริงและเป็นข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ โดยวิธีการและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละกิจกรรมต่อไปนี้

3.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
แบบทดสอบก่อน-หลัง การอบรมเชิงปฏิบัติการฯ

3.2 การนิเทศติดตาม ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ
และครูหัวหน้าสายปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน เยี่ยมห้องเรียน
สังเกตการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้ร่วมวิจัย และการเรียนรู้ของนักเรียน
โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก แบบสัมภาษณ์ครูในการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรม
การเรียนรู้และแบบประเมินตนเองของครู ซึ่งนำเสนอตั้งตาราง 11

ตาราง 11 กำหนดการนิเทศติดตามครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัย
เอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร วงรอบที่ 1

วัน/เดือน/ปี	โรงเรียน	ผู้นิเทศ	ผู้รับการนิเทศ	ระดับชั้น	จำนวนเด็ก (คน)
26 ก.พ. 63	โรงเรียน อนุบาล เมืองมุก	- ผู้อำนวยการโรงเรียน - ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ - ครูหัวหน้าสายปฐมวัย	ครูปฐมวัยคนที่ 1	อบ.1/1	21
			ครูปฐมวัยคนที่ 2	อบ.2/1	5
			ครูปฐมวัยคนที่ 3	อบ.3/1	3

ตาราง 11 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	โรงเรียน	ผู้นิเทศ	ผู้รับการนิเทศ	ระดับชั้น	จำนวนเด็ก (คน)
26 ก.พ. 63	โรงเรียนอนุบาลดอนตาล	- ผู้อำนวยการโรงเรียน - ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ - ครูหัวหน้าสายปฐมวัย	ครูปฐมวัยคนที่ 4	อบ.1/1	15
			ครูปฐมวัยคนที่ 5	อบ.1/2	15
			ครูปฐมวัยคนที่ 6	อบ.2/1	20
			ครูปฐมวัยคนที่ 7	อบ.2/2	23
			ครูปฐมวัยคนที่ 8	อบ.3/1	20
			ครูปฐมวัยคนที่ 9	อบ.3/2	24
	โรงเรียนอนุบาลคำชะอี	- ผู้อำนวยการโรงเรียน - ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ - ครูหัวหน้าสายปฐมวัย	ครูปฐมวัยคนที่ 10	อบ.1/1	23
			ครูปฐมวัยคนที่ 11	อบ.1/2	25
			ครูปฐมวัยคนที่ 12	อบ.2/1	29
			ครูปฐมวัยคนที่ 13	อบ.2/2	27
			ครูปฐมวัยคนที่ 14	อบ.2/3	30
			ครูปฐมวัยคนที่ 15	อบ.3/1	26
			ครูปฐมวัยคนที่ 16	อบ.3/2	26
			ครูปฐมวัยคนที่ 17	อบ.3/3	26

ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflection)

จากการติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ดังนี้คือ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยนำข้อมูลได้จากขั้นตอนการสังเกตการณ์ คือ แบบสัมภาษณ์ครูในการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และแบบประเมินตนเองของครู การนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานมาวิเคราะห์ อภิปราย แสดงความคิดเห็นร่วมกันโดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอน พร้อมทั้ง

หาวิธีการในการแก้ปัญหา และข้อบกพร่องของการพัฒนาครู ในส่วนที่บกพร่องใหม่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดียิ่งขึ้น ในวงรอบที่ 2

วงรอบที่ 2

ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน (Planning)

1. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ในวงรอบที่ 1 โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันวิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากวงรอบที่ 1 นำปัญหาที่ยังไม่บรรลุ วัตถุประสงค์ในการพัฒนา โดยใช้ข้อมูลจากการนิเทศติดตามมาพิจารณา

2. กำหนดแนวทางการพัฒนา ดังนี้

2.1 การนิเทศติดตาม โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันประชุม วิเคราะห์ อภิปรายเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย และร่วมกันปรับปรุงการพัฒนาครู เพื่อให้มีทักษะการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย นำเสนอดังตาราง 12

ตาราง 12 กำหนดการนิเทศติดตามครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัย เอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

วัน/เดือน/ปี	โรงเรียน	ผู้นิเทศ	ผู้รับการนิเทศ	ระดับชั้น	จำนวน เด็ก (คน)
16 มี.ค. 63	โรงเรียนอนุบาล เมืองมุก	- ผู้อำนวยการโรงเรียน - ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ - ครูหัวหน้าสายปฐมวัย	ครูปฐมวัยคนที่ 1	อบ.1/1	21
			ครูปฐมวัยคนที่ 2	อบ.2/1	5
			ครูปฐมวัยคนที่ 3	อบ.3/1	3
	โรงเรียนอนุบาล ดอนตาล		ครูปฐมวัยคนที่ 4	อบ.1/1	15
			ครูปฐมวัยคนที่ 5	อบ.1/2	15
			ครูปฐมวัยคนที่ 6	อบ.1/2	20
			ครูปฐมวัยคนที่ 7	อบ.2/1	23
			ครูปฐมวัยคนที่ 8	อบ.3/1	20
			ครูปฐมวัยคนที่ 9	อบ.3/2	24

ตาราง 12 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	โรงเรียน	ผู้นิเทศ	ผู้รับการนิเทศ	ระดับชั้น	จำนวน เด็ก (คน)
	โรงเรียน อนุบาลคำชะอี	- ผู้อำนวยการโรงเรียน - ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ - ครูหัวหน้าสายปฐมวัย	ครูปฐมวัยคนที่ 10	อบ.1/1	23
			ครูปฐมวัยคนที่ 11	อบ.1/2	25
			ครูปฐมวัยคนที่ 12	อบ.2/1	29
			ครูปฐมวัยคนที่ 13	อบ.2/2	27
			ครูปฐมวัยคนที่ 14	อบ.2/3	30
			ครูปฐมวัยคนที่ 15	อบ.3/1	26
			ครูปฐมวัยคนที่ 16	อบ.3/2	26
			ครูปฐมวัยคนที่ 17	อบ.3/3	26

ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติการ (Action)

ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ร่วมประชุมวางแผนการจัดเตรียมการดำเนินการนิเทศติดตาม ร่วมกันสรุปปัญหาและกำหนดเครื่องมือที่จะนำไปใช้ในการประเมิน พัฒนากิจกรรมที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์
2. ดำเนินการปฏิบัติการนิเทศติดตาม โดยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในส่วนที่ผู้ร่วมวิจัยดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์

ขั้นที่ 3 ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation)

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสังเกต การประเมินผลการนิเทศติดตาม

ขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection)

ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการนิเทศติดตาม มาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน
มุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

2. สรุปผลการนิเทศติดตามจากเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลการดำเนินงาน และเปรียบเทียบผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 กับวงรอบที่ 2
3. แจงผลการดำเนินงานให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทราบ เพื่อสะท้อนกลับ
ผลการดำเนินงานและให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการตรวจสอบ
วิเคราะห์ผลให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการ
เสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัด
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือตามลักษณะของการ
ดำเนินงานที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัย และสอดคล้องกับความมุ่งหมาย
ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มี 4 ประเภท ดังนี้
 - 1.1 แบบทดสอบ ได้แก่
 - 1.1.1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจครูปฐมวัยเกี่ยวกับหลักสูตร
การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และทฤษฎีพหุปัญญา ก่อนการอบรม (Pre-test)
และหลังการอบรม (Post-test) กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
 - 1.2 แบบสัมภาษณ์ ได้แก่
 - 1.2.1 แบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัย
เอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
 - 1.3 แบบสังเกต ได้แก่
 - 1.3.1 แบบสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัย
เอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

1.4 แบบประเมิน ได้แก่

1.4.1 แบบประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือและนำเครื่องมือไปเสนอด่วนที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและถูกต้องของหัวข้อต่าง ๆ และวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไพหล กรรมการบริหารหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. ดร. ประภาดา คนคลอง ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนอนุบาลคำชะอี
จังหวัดมุกดาหาร
4. นางกอบจิตต์ อุ่นชัย ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ รับผิดชอบงาน
การศึกษาปฐมวัย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
5. นางวนิดา คงกันกง ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้าสายระดับการศึกษา
ปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มุกดาหาร โดยการวิจัยในครั้งนี้มีวิธีการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบ

ผู้เชี่ยวชาญใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการโดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ

1.2 การสร้างแบบทดสอบ ได้แก่

1.2.1 แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจครูปฐมวัยเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และทฤษฎีพหุปัญญา ก่อนการอบรม

(Pre-test) และหลังการอบรม (Post-test) ปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัย
เอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

1.2.2 นำแบบทดสอบไปเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา รวมถึงความถูกต้อง
เหมาะสมของหัวข้อต่าง ๆ ในแบบทดสอบ

1.2.4 นำแบบทดสอบไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ
ความถูกต้องด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา รวมถึงความถูกต้องเหมาะสมของหัวข้อต่าง ๆ
ในแบบทดสอบ

1.2.5 ปรับปรุงแก้ไขในแบบทดสอบ ตามข้อเสนอแนะของ
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมและนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
ระหว่างกิจกรรมการดำเนินงานตามแผนต่อไป

1.2.6 จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พบว่าดัชนี
ความสอดคล้องของแบบทดสอบ (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 นำแบบทดสอบ
ดังกล่าวไปใช้กับผู้ร่วมวิจัย

2. แบบสัมภาษณ์

ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตและบันทึกบรรยายต่าง ๆ ที่มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์
และรูปแบบของแบบสัมภาษณ์

2.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์การจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

2.3 การนำแบบสัมภาษณ์ไปเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา รวมถึงความถูกต้อง
เหมาะสมของหัวข้อต่าง ๆ ในแบบสัมภาษณ์

2.4 การนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
ของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
และการใช้ภาษา รวมถึงความถูกต้องเหมาะสมของหัวข้อต่าง ๆ ในแบบสัมภาษณ์

2.5 ปรับปรุงแก้ไขในแบบสัมภาษณ์ ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
และนำไปใช้ เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างกิจกรรมการดำเนินงาน

2.6 จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พบว่าดัชนีความสอดคล้องแบบสัมภาระ (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 นำแบบสัมภาระดังกล่าวไปใช้กับผู้ร่วมวิจัย

3. แบบสังเกต

ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตและบันทึกบรรยายต่างๆที่มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 3.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสังเกต และรูปแบบของแบบสังเกต
- 3.2 การสร้างแบบสังเกต ได้แก่ แบบสังเกตการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
- 3.3 การนำแบบสังเกตไปเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา รวมถึงความถูกต้องเหมาะสมของหัวข้อต่าง ๆ ในแบบสังเกต
- 3.4 การนำแบบสังเกตที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา รวมถึงความถูกต้องเหมาะสมของหัวข้อต่างๆ ในแบบสังเกต
- 3.5 ปรับปรุงแก้ไขในแบบสังเกต ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปใช้ เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างกิจกรรมการดำเนินงาน
- 3.6 จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พบว่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบ (IOC) มีค่าเท่ากับ 1.00 นำแบบสังเกต ดังกล่าวไปใช้กับผู้ร่วมวิจัย

4. แบบประเมินตนเอง

มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

- 4.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินตนเองและรูปแบบของการประเมิน
- 4.2 สร้างแบบประเมิน ได้แก่ แบบประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

4.3 นำแบบประเมินตนเองไปเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา รวมถึงความถูกต้องเหมาะสมของหัวข้อต่าง ๆ ในแบบประเมินตนเอง

4.4 นำแบบประเมินตนเองเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา รวมถึงความถูกต้องเหมาะสมของหัวข้อต่าง ๆ ในแบบประเมินตนเอง

4.5 ปรับปรุงแก้ไขในแบบประเมินตนเองตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญและนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างกิจกรรมการดำเนินงาน

4.6 จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พบว่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินตนเอง(IOC) มีค่าเท่ากับ 1.00 นำแบบประเมินตนเองดังกล่าวไปใช้กับผู้ร่วมวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคม โดยแบ่งกิจกรรมดังนี้

1. ผู้วิจัยจัดอบรมการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ในวันที่ 25 มกราคม 2563

2. ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ ตามแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ดำเนินการ ตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคม 2563

3. ครูจัดกระบวนการ PLC แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลของการจัดกิจกรรมตามแนวทางกิจกรรมพัฒนาพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย เพื่อนำข้อสรุปที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. การนิเทศติดตาม โดยครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียนไปนิเทศและให้คำแนะนำ

5. ครูปฐมวัยสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของเด็ก เน้นการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ โดยการจับประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ในการวิเคราะห์ ได้แยกประเภทของข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้รับจากการประเมินของครูมาให้คะแนนตามเกณฑ์ต่อไปนี้

ความคิดเห็น	คะแนน
มากที่สุด	ระดับคะแนน 5
มาก	ระดับคะแนน 4
ปานกลาง	ระดับคะแนน 3
น้อย	ระดับคะแนน 2
น้อยที่สุด	ระดับคะแนน 1

2. นำคะแนนที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 103)

ค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพ

4.51 – 5.00	ระดับ	มากที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับ	มาก
2.51 – 3.50	ระดับ	ปานกลาง
1.51 – 2.50	ระดับ	น้อย
1.00 – 1.50	ระดับ	น้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ผลการพัฒนา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาในเด็กปฐมวัย ของกลุ่มผู้วิจัยมาประมวลผล และเรียบเรียงในรูปแบบของความเรียง ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แยกประเภทของข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยการพรรณนาวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.

1.4 ค่าร้อยละความก้าวหน้า

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือในการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC

3. ค่าร้อยละความก้าวหน้า (Percentage Progress) ของการพัฒนา ก่อน-หลัง ใช้สูตร ดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2545, หน้า 78)

$$\text{ร้อยละความก้าวหน้า} = \frac{\bar{x}_2 - \bar{x}_1}{\text{คะแนนเต็ม}} \times 100$$

เมื่อ \bar{x}_1 คะแนนเฉลี่ยก่อนปฏิบัติ

เมื่อ \bar{x}_2 คะแนนเฉลี่ยหลังปฏิบัติ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุทิตาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุทิตาหาร ดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2 วงรอบ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

การพัฒนาในวงรอบที่ 1

ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน

1. ศึกษาสภาพและปัญหาของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุทิตาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุทิตาหาร ผู้วิจัยศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุทิตาหาร ซึ่งเริ่มดำเนินงานตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2562 ถึงเดือนสิงหาคม 2562 มีขั้นตอนและการดำเนินการ ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ การสอบถาม การประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวข้องกับครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุทิตาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุทิตาหาร ได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานการศึกษาและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ผลจากการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา จากการสังเกตครูปฐมวัยและในการประชุมวางแผนการดำเนินการพัฒนาของครูปฐมวัย ซึ่งมีการประชุมก่อนเริ่มการดำเนินการตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม 2562 พบว่า ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ

และประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย และมีความต้องการที่จะได้รับการพัฒนาศักยภาพในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

1.1.1 สภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร พบว่า ในสถานศึกษามีการส่งเสริมครูปฐมวัยในการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยเข้ารับการอบรม 1 ครั้ง ใช้เวลาในการอบรม 1 วัน จากสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2562

1.1.2 ปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร พบว่า ครูปฐมวัยยังขาดความรู้ในการบริหารจัดการการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

2. กำหนดแนวทางในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) และการนิเทศติดตาม โดยผู้วิจัยจะได้ประชุมชี้แจงให้ครูทุกคนได้ทราบเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาในครั้งนี้ ตามรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติการ

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ตามที่วางแผนไว้ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ

ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 1.1 จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติจากผู้อำนวยการโรงเรียน
- 1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ
- 1.3 ประสานงานกับวิทยากร บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการตามกำหนดการ

โดยมีรายละเอียดที่กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ ดังตาราง 13

ตาราง 13 กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

วัน/เดือน/ปี	เวลา	รายการ	ผู้รับผิดชอบ
25 มกราคม 2563	08.00 น. ถึง 08.30 น.	- ลงทะเบียน	
	08.30 น. ถึง 09.30 น.	- พิธีเปิดการอบรมเชิง ปฏิบัติการ - ทดสอบความรู้ก่อนการอบรม เชิงปฏิบัติการ	ดร.สุภาภรณ์ กัลยารัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียน อนุบาลเมืองมุก นางสาวศศิธร กัลยารัตน์
	09.30 น. ถึง 10.30 น.	บรรยายพิเศษ เรื่อง การพัฒนา เด็กปฐมวัยเพื่อเตรียม ความพร้อมสู่โลกอนาคต	ดร.สุภาภรณ์ กัลยารัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียน อนุบาลเมืองมุก

ตาราง 13 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	เวลา	รายการ	ผู้รับผิดชอบ
25 มกราคม 2563	11.00 น. ถึง 12.00 น.	บรรยายพิเศษ เรื่อง การจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย	นางทวิกา บำรุงสวัสดิ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญ การพิเศษ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มุกดาหาร
	13.00 น. ถึง 14.30 น.	เทคนิคการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	นางสาวจิรา เมืองโคตร นางสาวปริญญพร คนหาญ
	15.00 น. ถึง 16.30 น.	- ฝึกปฏิบัติและนำเสนอผลงาน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย - บรรยายความรู้เรื่อง กระบวนการจัดชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) - ทดสอบความรู้หลังการอบรม เชิงปฏิบัติการ - กำหนดการนิเทศติดตามผล การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย	นางสาวจิรา เมืองโคตร นางสาวปริญญพร คนหาญ นางสาวศศิธร กัลยารัตน์
หมายเหตุ	เวลา 10.30 – 11.00 น. รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา 12.00 – 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน		

จากตาราง 13 กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ผู้วิจัยได้กำหนดการพัฒนา คักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มุกดาหาร โดยการดำเนินการตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนา คักยภาพครู ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ในวันที่ 25 มกราคม 2563 เป็นเวลา 1 วัน ณ ห้องประชุมโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก เพื่อสร้าง ความรู้ความเข้าใจของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัยในครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 1 ฉบับ ประกอบด้วย แบบทดสอบก่อน-หลัง การอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งการดำเนินการอบรม เชิงปฏิบัติการดังกล่าว ได้แบ่งเป็น 2 กิจกรรม คือ การบรรยายจากวิทยากรเพื่อให้ความรู้ และการฝึกปฏิบัติ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 17 คน ได้ดำเนินกิจกรรม ดังนี้ เวลา 08.30 น. พิธีเปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดย ดร.สุภาภรณ์ กัลยารัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก หลังจากนั้น เวลา 09.00 น. เริ่มการอบรม เชิงปฏิบัติการ วิทยากรให้ผู้ร่วมวิจัยทำแบบทดสอบก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจ ของผู้ร่วมวิจัย ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย หลังจากนั้น วิทยากรได้บรรยายให้ความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อเตรียม ความพร้อมสู่โลกอนาคต และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย ในช่วงบ่าย ตั้งแต่เวลา 13.00-16.30 น. ผู้ร่วมวิจัยฝึกปฏิบัติและนำเสนอ ผลงานการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย หลังจากนั้นได้มีการบรรยายความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ PLC. และร่วมกัน กำหนดการติดตามและประเมินผล การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย วิทยากรได้สรุปและเสนอแนะเกี่ยวกับความรู้ที่ได้บรรยาย และเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัยมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น หลังเสร็จสิ้นการอบรม เชิงปฏิบัติการฯ ผู้วิจัยให้ผู้ร่วมวิจัยทำแบบทดสอบหลังการอบรมฯ เพื่อจะได้ทราบว่า ผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร ก่อนปิดการอบรม

ตาราง 14 การประเมินผลความก้าวหน้าก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนา
ศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา
ของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

ผู้รวมวิจัย	คะแนนเต็ม 30 คะแนน		คะแนน พัฒนาการ	ร้อยละ ความก้าวหน้า
	คะแนนก่อน การอบรม	คะแนนหลังการ อบรม		
คนที่ 1	24	29	5	16.67
คนที่ 2	21	26	5	16.67
คนที่ 3	22	27	5	16.67
คนที่ 4	24	30	6	20.00
คนที่ 5	19	27	8	26.67
คนที่ 6	18	25	7	23.33
คนที่ 7	19	25	6	20.00
คนที่ 8	23	25	2	6.67
คนที่ 9	22	27	5	16.67
คนที่ 10	20	28	8	26.67
คนที่ 11	21	28	7	23.33
คนที่ 12	24	30	6	20.00
คนที่ 13	18	26	8	26.67
คนที่ 14	18	25	7	23.33
คนที่ 15	20	25	5	16.67
คนที่ 16	22	29	7	23.33
คนที่ 17	19	25	6	20.00
คะแนนรวม	354	457	103	14.31
รวมเฉลี่ย	20.82	26.88	6.06	20.20
S.D.	2.16	1.83		
ร้อยละ	69.41	89.61		

จากตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนแบบทดสอบ ครูปฐมวัยก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ จากการทดสอบ ผู้ร่วมวิจัย 17 คน พบว่า ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ ระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ร่วม วิจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มุกดาหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.82 คิดเป็นร้อยละ 69.41และผลการทดสอบครูปฐมวัย หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.88 คิดเป็นร้อยละ 89.61โดยมีผล คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น เท่ากับ 6.06 และมีค่าร้อยละความก้าวหน้าอยู่ระหว่าง 20.20 แสดงว่าครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้นหลังจากได้รวมอบรมเชิงปฏิบัติการ

2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย

กำหนดระยะเวลา 2 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์-มีนาคม 2563 และในช่วงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ก็มีการนิเทศติดตามไปด้วย

3. การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

หลังจากครูได้นำแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยไปปฏิบัติในชั้นเรียน เพื่อให้การพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจึงได้จัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความสำเร็จและอุปสรรค ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของแต่ละห้องเรียน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์ ครูผู้สอนและบันทึกผลจากการพูดคุย สนทนา ซักถาม การจัดกิจกรรมวงรอบที่ 1 ในวันศุกร์ที่ 7 กุมภาพันธ์ 2563 สรุปว่า ครูมีการเตรียมการสอนที่ดี มีการวิเคราะห์ หลักสูตร จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีการเตรียมสื่อ อุปกรณ์ และการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีบรรยากาศเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น เด็กมีความสนใจร่วมกิจกรรม ดีขึ้น กล้าแสดงออก ครูได้รู้ความแตกต่างของเด็กแต่ละคนมากขึ้น ปัญหาอุปสรรคคือ สื่อ อุปกรณ์ยังมีน้อย ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และการจัดชุมชน

แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เป็นกิจกรรมที่ดี ครูได้มีการแบ่งปันประสบการณ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการแก้ไขปัญหา และเทคนิควิธีการในแต่ละชั้นเรียน ทำให้ครูมีกำลังใจที่ดี

4. การนิเทศติดตาม

ในการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้กำหนดแผนการนิเทศติดตามหลังจากที่ผู้ร่วมวิจัยได้รวมการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อติดตามและประเมินผลในการพัฒนา ให้คำแนะนำ ปรีกษา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ ระหว่างกลุ่มเครือข่าย เพื่อให้การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนผู้ร่วมวิจัยสามารถจัดการเรียนรู้ที่มีทิศทางในการมุ่งเน้นไปที่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ ซึ่งมีผู้นิเทศจำนวน 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) ครูหัวหน้างานวิชาการ 3) ครูหัวหน้าสายปฐมวัย โดยกำหนดแผนการนิเทศติดตาม ในเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม 2563 รายละเอียด กำหนดการนิเทศติดตาม ดังตาราง 15

ตาราง 15 กำหนดการนิเทศติดตามครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัย เอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

วัน/ เดือน/ปี	โรงเรียน	ผู้นิเทศ	ผู้รับการนิเทศ	ห้องเรียน	จำนวนเด็ก (คน)
26 ก.พ. 63	โรงเรียนอนุบาลเมืองมุก	- ผู้อำนวยการโรงเรียน - ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ - ครูหัวหน้าสายปฐมวัย	ครูปฐมวัยคนที่ 1	อบ.1/1	21
			ครูปฐมวัยคนที่ 2	อบ.2/1	5
			ครูปฐมวัยคนที่ 3	อบ.3/1	3
	โรงเรียนอนุบาลคอนตาล		ครูปฐมวัยคนที่ 4	อบ.1/1	15
			ครูปฐมวัยคนที่ 5	อบ.1/2	15
			ครูปฐมวัยคนที่ 6	อบ.1/2	20
			ครูปฐมวัยคนที่ 7	อบ.2/1	23
			ครูปฐมวัยคนที่ 8	อบ.3/1	20
			ครูปฐมวัยคนที่ 9	อบ.3/2	24

ตาราง 15 (ต่อ)

วัน/ เดือน/ปี	โรงเรียน	ผู้นิเทศ	ผู้รับการนิเทศ	ห้องเรียน	จำนวนเด็ก (คน)
	โรงเรียนอนุบาลคำชะอี		ครูปฐมวัยคนที่ 10	อบ.1/1	23
			ครูปฐมวัยคนที่ 11	อบ.1/2	25
			ครูปฐมวัยคนที่ 12	อบ.2/1	29
			ครูปฐมวัยคนที่ 13	อบ.2/2	27
			ครูปฐมวัยคนที่ 14	อบ.2/3	30
			ครูปฐมวัยคนที่ 15	อบ.3/1	26
			ครูปฐมวัยคนที่ 16	อบ.3/2	26
			ครูปฐมวัยคนที่ 17	อบ.3/3	26

จากตาราง 15 พบว่า การนิเทศติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ในชั้นเรียนที่ครูผู้ร่วมวิจัยรับผิดชอบ เป็นการนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ และครูหัวหน้าสายปฐมวัย เป็นผู้นิเทศ ใช้เครื่องมือ 3 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย 2) แบบประเมินตนเองของครู และ 3) แบบสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย มีการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคที่พบและเสนอแนะหลังจากการนิเทศ เพื่อที่จะกำหนดแนวทางเพื่อการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขในข้อประเด็นที่เป็นปัญหาและหลังจากการนิเทศสิ้นสุด ได้มีการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) สรุปผลการนิเทศและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับครูปฐมวัยต่อไป

ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์

ในขั้นนี้เป็นการสังเกตการณ์ดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศติดตามผล ซึ่งการนิเทศติดตามผลนั้น

จะปฏิบัติไปพร้อมกับการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ผลการสังเกตการณ์ มีดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย มี 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบ แบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัยในโรงเรียน จำนวน 7 ข้อ และ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด

จากการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยซึ่งเป็นผู้ร่วม เกี่ยวกับการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ผลการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

“...บรรยากาศในการเรียนรู้ในชั้นเรียนเปลี่ยนแปลงไป จากเดิม ที่นักเรียนไม่กล้าแสดงออก เมื่อเปลี่ยนการออกแบบการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรม เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา ก็ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกเพิ่มมากขึ้น...”

(นางสาวพิมพ์สุดา เมืองโคตร, สัมภาษณ์, 2563)

“...การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา ในชั้นเรียนเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทาย ว่าครูจะทำอย่างไรให้เด็กเกิดความสนใจ และเชื่อมโยงให้เด็กเกิดองค์ความรู้ได้อย่างสูงสุด...”

(นางสาวปริญญาพร คนหาญ, สัมภาษณ์, 2563)

“...การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา ทำให้ดิฉันได้รู้จักเด็กเป็นรายบุคคลมากขึ้น ส่งผลให้การออกแบบการจัดกิจกรรม ในครั้งต่อไปจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กด้วย...”

(นางสาวจิรา เมืองโคตร, สัมภาษณ์, 2563)

“...ครูต้องเตรียมความพร้อมโดยการเตรียมแผนการจัด ประสบการณ์ ทั้งนี้ต้องดูความพร้อมของเด็กแต่ละคน และให้เด็กมีโอกาสได้เลือกกิจกรรม ที่จะทำ แต่ครูต้องเตรียมให้เหมาะสมกับเด็กด้วย และต้องมีเครื่องมือในการวัด เช่น การจดบันทึกหลังจากการจัดประสบการณ์ทุกครั้ง...”

(นางสาวรัตยา ว่องไว, สัมภาษณ์, 2563)

“...ครูต้องเตรียมความพร้อมโดยการเตรียมแผนการจัด
ประสบการณ์ ทั้งนี้ต้องดูความพร้อมของเด็กแต่ละคน และให้เด็กมีโอกาสได้เลือกกิจกรรม
ที่จะทำ แต่ครูต้องเตรียมให้เหมาะสมกับเด็กด้วย และต้องมีเครื่องมือในการวัด เช่น
การจดบันทึกหลังจากการจัดประสบการณ์ทุกครั้ง...”

(นางสาวชุตติมา มณีภาวี, สัมภาษณ์, 2563)

“...พฤติกรรมของเด็กที่ได้ร่วมกิจกรรมจากการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย มีความสนใจร่วมกิจกรรมมากขึ้น
กล้าแสดงออก มีส่วนร่วมในกิจกรรม...”

(นางสาวจุฑารัตน์ ทานะเวท, สัมภาษณ์, 2563)

“...ดิฉันคิดว่าปัญหา/อุปสรรค ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย คือสื่อ/อุปกรณ์ยังมีน้อย ไม่เพียงพอต่อการ
จัดกิจกรรมที่หลากหลาย ครูควรผลิต/จัดหา สื่อ/อุปกรณ์ ให้มีมากขึ้นให้เพียงพอต่อการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย...”

(นางสาวทิพย์สุดา ศรีสมบุรณ์, สัมภาษณ์, 2563)

“...การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning
Community : PLC) มีส่วนช่วยให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา
ของเด็กปฐมวัยของครูมีประสิทธิภาพมากขึ้น ครูได้แบ่งปันประสบการณ์จากเพื่อนครู
ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นปัญหา อุปสรรค เทคนิค วิธีการของแต่ละชั้นเรียน ทำให้ครู
เกิดกำลังใจในการทำงาน ได้ทราบถึงจุดที่ควรแก้ไขและคำแนะนำจากเพื่อนครู...”

(นางสาวจิตรลดา คนเพียร, สัมภาษณ์, 2563)

“...ดิฉันได้เห็นความสามารถของเด็กแต่ละคนในมุมมองที่ต่างไป
จากเดิม ซึ่งเด็กคนหนึ่งอาจแสดงพฤติกรรมหรือความคิดเห็นในแต่ละเรื่องแตกต่างกัน
ทำให้ดิฉันได้ทราบว่าเด็กแต่ละคนมีมุมมองในแต่ละเรื่องต่างกัน และมีความสามารถ
หรือความถนัดแตกต่างกันไป การที่ครูสังเกตเห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล
และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็กเป็นเรื่องที่ดีมาก...”

(นางทรงสมัย บุรัตน์, สัมภาษณ์, 2563)

จากการสัมภาษณ์ครูซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย สรุปพบว่า ครูมีการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ตั้งแต่การออกแบบการเรียนรู้โดยการ เขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และนำมาสู่กระบวนการปฏิบัติจริงในชั้นเรียน ครูมีการตอบคำถามจากการสัมภาษณ์ที่มีลักษณะในเชิงบวกและเห็นด้วยกับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ที่ส่งผลให้การจัดการ เรียนรู้ในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพและทำให้เด็กเกิดพหุปัญญาเต็มตามศักยภาพของแต่ละ บุคคล อีกทั้งยังส่งเสริมให้ครูสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเองร่วมกับคณะครูในโรงเรียนซึ่ง ทำให้เห็นมุมมองที่แตกต่างและเป็นประโยชน์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียน ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. การประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยมีผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอน จำนวน 17 คน เพื่อประเมินตนเองหลังจากจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยใช้แบบประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ปรากฏผลดังตาราง 16

ตาราง 16 ผลการประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัย เอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

ที่	รายการประเมิน	ค่าสถิติ		แปลความ
		(N = 17)		
		\bar{X}	S.D.	
1	ด้านความรู้ความเข้าใจ	3.92	0.09	มาก
	1.1 มีความรู้ความเข้าใจในความหมายของการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย	4.24	0.44	มาก
	1.2 มีความรู้ความเข้าใจประเภทของพหุปัญญา	4.06	0.24	มาก
	1.3 มีความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ของการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.29	0.47	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N = 17)		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
	1.4 มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	3.59	0.51	มาก
	1.5 มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	3.82	0.39	มาก
	1.6 มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะที่ดีของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.12	0.33	มาก
	1.7 มีความรู้ความเข้าใจในการนำแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็ก	3.53	0.51	มาก
	1.8 เห็นคุณค่าของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.41	0.51	มาก
	1.9 ศึกษาเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	3.65	0.49	มาก
	1.10 บุคลากรและผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้และคำแนะนำในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	3.53	0.51	มาก
2	ด้านทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	3.84	0.04	มาก
	2.1 กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	3.82	0.39	มาก
	2.2 จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	3.71	0.47	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N = 17)		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
	2.3 จัดหาเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เกี่ยวกับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย เพื่อนำไปปรับใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สำหรับเด็ก	3.59	0.51	มาก
	2.4 มีการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงาน และให้ คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ	4.29	0.47	มาก
	2.5 ปรับปรุงกระบวนการการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้เพื่อให้เหมาะสมกับการเสริมสร้างพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย	3.76	0.44	มาก
3	ด้านเจตคติ	3.76	0.07	มาก
	3.1 สามารถสังเกตพฤติกรรมและคาดการณ์แนวคิด ของเด็กได้	3.65	0.49	มาก
	3.2 เข้าใจแนวคิดของเด็กที่แสดงออกมาทั้งด้านการ พูด และด้านพฤติกรรม	3.59	0.51	มาก
	3.3 สามารถเข้าใจแนวคิดของเด็กและเชื่อมโยงไปสู่ ความสอดคล้องกับเนื้อหาในการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้	3.76	0.44	มาก
	3.4 เข้าใจวิธีการแก้ปัญหาของเด็กและนำไปสู่การ อธิบาย ให้เกิดเป็นองค์ความรู้	3.71	0.47	มาก
	3.5 มีแนวคิดและพฤติกรรมเชิงบวกในการบริหาร จัดการชั้นเรียน	4.12	0.33	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.86	0.40	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ผลประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) เมื่อพิจารณารายด้านมากที่สุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ($\bar{X} = 3.92$) และด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านเจตคติ ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณารายข้อ ค่าเฉลี่ยรายข้อมากที่สุดคือ เห็นคุณค่าของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.41$) และข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ คือ มีความรู้ความเข้าใจในการนำแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็ก และบุคลากร และผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้และคำแนะนำในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.53$)

3. การสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้สังเกตคือครูปฐมวัย ปรากฏผลดังตาราง 17

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 17 ผลการสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร วงรอบที่ 1

ที่	รายการการสังเกต	คาสถิติ								แปลความ
		โรงเรียนอนุบาล เมืองมุก (N = 29)		โรงเรียนอนุบาล ดอนตาล (N = 117)		โรงเรียนอนุบาล คำชะอี (N = 212)		รวม		
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	เข้าใจคำสั่งและความหมายของคำ	3.90	0.31	4.36	0.52	4.13	0.33	4.13	0.39	มาก
2	เล่าเรื่องราวได้	3.76	0.44	4.82	0.39	4.17	0.38	4.25	0.40	มาก
3	สนใจค้นคว้า สืบรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว	3.79	0.41	3.78	0.62	4.10	0.30	3.89	0.44	มาก
4	สามารถคิดเชิงเหตุผล แก้ปัญหาได้	3.97	0.19	3.92	0.27	4.06	0.36	3.98	0.27	มาก
5	ชอบทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	3.76	0.44	4.09	0.75	4.05	0.21	3.97	0.47	มาก
6	เลียนเสียงและท่าทางได้	4.10	0.62	3.56	0.71	4.09	0.29	3.92	0.54	มาก
7	รู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย	4.03	0.19	4.67	0.47	4.02	0.15	4.24	0.27	มาก
8	เข้าใจตำแหน่งบน-ล่าง สูง-ต่ำ ทิศทางหน้า-หลัง	3.97	0.19	3.46	0.58	4.15	0.48	3.86	0.42	มาก
9	วาดภาพตามจินตนาการ	4.24	0.44	4.32	0.71	4.25	0.44	4.27	0.53	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

ที่	รายการการสังเกต	คาสถิติ								แปลความ
		โรงเรียนอนุบาล เมืองมุก (N = 29)		โรงเรียนอนุบาล ดอนตาล (N = 117)		โรงเรียนอนุบาล คำชะอี (N = 212)		รวม		
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
10	วาดภาพตามรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้	3.93	0.26	3.44	0.74	4.02	0.15	3.80	0.38	มาก
11	แยกแยะความแตกต่างระหว่างบุคคลได้	4.07	0.59	3.71	0.46	4.17	0.37	3.98	0.47	มาก
12	รู้จักแบ่งปัน รอคอย ขอโทษ ขอขอบคุณ	3.83	0.38	4.04	0.95	4.11	0.32	3.99	0.55	มาก
13	รู้จักเล่นเป็นกลุ่มกับเด็กอื่น	4.03	0.19	3.14	0.35	4.10	0.30	3.76	0.28	มาก
14	แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก	4.24	0.44	4.07	0.94	4.15	0.35	4.15	0.58	มาก
15	มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเมื่อได้รับการยอมรับหรือชมเชย	3.97	0.73	3.79	0.41	4.10	0.30	3.95	0.48	มาก
16	มีความสนใจธรรมชาติรอบตัว	3.90	0.31	3.92	0.96	4.08	0.34	3.97	0.54	มาก
17	เข้าใจปรากฏการณ์ธรรมชาติ	3.90	0.31	3.19	0.51	4.10	0.30	3.73	0.37	มาก
18	เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง	3.69	0.47	4.16	0.97	4.11	0.32	3.99	0.59	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

ที่	รายการการสังเกต	คาสถิติ								แปลความ
		โรงเรียนอนุบาล เมืองมุก (N = 29)		โรงเรียนอนุบาล ดอนตาล (N = 117)		โรงเรียนอนุบาล คำชะอี (N = 212)		รวม		
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
19	มีเหตุผล	3.76	0.58	3.93	0.39	3.92	0.45	3.87	0.47	มาก
20	สามารถจับประเด็นคำถาม และสามารถตอบได้	3.48	0.74	3.91	0.41	4.15	0.36	3.85	0.50	มาก
เฉลี่ยรวมทั้งหมด								3.98	0.45	มาก

จากตาราง 17 พบว่า ผลการสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณารายข้อ ค่าเฉลี่ยรายข้อมากที่สุด 3 ข้อ ตามลำดับ คือ วาดภาพตามจินตนาการ ($\bar{X} = 4.27$) เล่าเรื่องราวได้ ($\bar{X} = 4.25$) และรู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ($\bar{X} = 4.24$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เข้าใจปรากฏการณ์ธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.73$)

ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ

การสะท้อนผลการดำเนินการ การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันประชุมวิเคราะห์และสรุปผลการดำเนินงานร่วมกัน โดยใช้การสัมภาษณ์ครูโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบประเมินตนเองของครูแบบสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย และนำข้อมูลที่ได้มาสรุปการสะท้อนผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ

การอบรมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย พบว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมการอบรม ที่ต้องการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย วิทยากรมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดและสื่อสารให้ผู้เข้าร่วมการอบรมได้เข้าใจถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี ทั้งนี้ยังเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยของผู้เข้าร่วมอบรม ช่วยให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้เห็นมุมมองที่แตกต่าง ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการนำมาประยุกต์ และปรับใช้เพื่อการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย เห็นได้จาก ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนแบบทดสอบครูปฐมวัยหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีผลคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น แสดงว่าครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้นหลังจากได้ร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ

2. การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)

หลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยในแต่ละชั้นเรียน ครูได้จัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความสำเร็จ อุปสรรค และแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งในรอบที่ 2 จัดขึ้น เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2563 พบว่า ปัญหาและอุปสรรค ที่เกี่ยวกับสื่อ อุปกรณ์ ได้รับการแก้ไข ปัญหา โดยฝ่ายบริหารของโรงเรียนให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้เพียงพอ มีการผลิตสื่อเพิ่มขึ้น และพบว่า ครูมีการเตรียมการสอนที่ดีมากขึ้น มีการวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีการเตรียมสื่อ อุปกรณ์ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีบรรยากาศเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น เด็กมีความสนใจร่วมกิจกรรมดีขึ้น กล้าแสดงออก ครูได้รับความแตกต่างของเด็กแต่ละคนมากขึ้น ครูมีการเตรียมเครื่องมื่อวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำทนาย ครูมีความพยายามที่จะออกแบบการเรียนรู้ที่เด็กมีความสนใจการเรียนมากขึ้น ครูได้รู้จักเด็กเป็นรายบุคคลมากขึ้น และหาวิธีการที่ทำให้เด็กเกิดองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างสูงสุด

3. การนิเทศติดตาม

จากการนิเทศติดตามผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย 1) ผลการสัมภาษณ์ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย พบว่า ครูมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ตั้งแต่การนำแนวทางการจัดประสบการณ์มาสู่กระบวนการปฏิบัติจริงในชั้นเรียน ครูมีการตอบคำถามจากการสัมภาษณ์ที่มีลักษณะในเชิงบวกและเห็นด้วยกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ที่ส่งผลให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพและทำให้เด็กเกิดมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ ตอบคำถาม สื่อสารได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังส่งเสริมให้ครูสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเองร่วมกับคณะครูในโรงเรียน ซึ่งทำให้เห็นมุมมองที่แตกต่าง

และเป็นประโยชน์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียนให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น
 2) ผลการประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง
 พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับ มาก 3) ผลการสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
 อยู่ในระดับ มาก

จากการสะท้อนผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์
 การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ในวงรอบที่ 1 มีแนวทางการพัฒนา
 โดยใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศติดตาม ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้จัดชุมชนแห่งการ
 เรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ร่วมกัน เพื่อติดตามผลการ
 พัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็ก
 ปฐมวัย โดยร่วมกันวิเคราะห์การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 ถึงข้อบกพร่องเพื่อแก้ไข
 ปรับปรุง และนำไปสู่การพัฒนา ซึ่งในการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional
 Learning Community : PLC) มีความเห็นตรงกันว่า เพื่อให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
 เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพมากขึ้น และครูเกิดความชำนาญ
 ในการประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย อันจะส่งผลแก่
 ตัวเด็กให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงเห็นสมควรในการขยายระยะเวลาการดำเนินการ
 พัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็ก
 ปฐมวัย ที่ประชุมจึงมีมติร่วมในการให้ความเห็นชอบว่าผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีความต้องการ
 พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยในวงรอบ
 ที่ 2 ต่อไป

ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2

ผลการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา
 ของเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมในวงรอบที่ 1 พบว่า สามารถพัฒนากลุ่มเป้าหมาย
 สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง
 พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย นำไปสู่การปฏิบัติ และส่งผลต่อด้านเจตคติของครูที่ปรับเปลี่ยน
 จากมุมมองเดิม มาสู่การมองผู้เรียนที่เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กมากขึ้น
 ไม่เน้นที่การวัดและประเมินผลจากแบบทดสอบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาในการจัด
 ประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ของครูและเด็ก

อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นที่น่าพึงพอใจและนำไปสู่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
ในห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงนำไปสู่การพัฒนาในวงรอบที่ 2

ขั้นที่ 1 การวางแผน

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้รวมประชุมวิเคราะห์ เพื่อวางแผนในการเลือก
แนวทางพัฒนาในวงรอบที่ 2 และที่ประชุมมีมติร่วมกันว่า จะใช้แนวทางการนิเทศติดตาม
ในการแก้ไขข้อบกพร่องและนำไปสู่การพัฒนาให้กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยดีขึ้น เพื่อให้สามารถจัดการประสบการณ์
การเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน และเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนา
สมรรถภาพการทำงานของครูที่มีการเชื่อมโยงระหว่างกัน โดยไม่ได้ทำงานโดดเดี่ยว
อีกต่อไป ทำให้ทิศทางของการปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้นำข้อมูลที่ได้อาจการพัฒนาในวงรอบที่ 1
มาประชุมวิเคราะห์ร่วมกัน เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2563 ณ ห้องประชุมโรงเรียนอนุบาล
เมืองมุก ซึ่งทำให้ทราบว่า ครูมีทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง
พหุปัญญาของเด็กปฐมวัยไม่เพียงพอ ดังนั้นควรจะต้องมีการพัฒนาทักษะการจัดกิจกรรม
ที่จะสามารถนำไปใช้ได้ตามกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่อไป เนื่องจาก
กลุ่มเป้าหมายทั้งหมดต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจ จนสามารถจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ
และประสิทธิผล ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการตามแนวทางพัฒนาครูตามมติ
ที่ประชุม คือ การนิเทศติดตาม โดยผู้นิเทศได้กำหนดปฏิทินการนิเทศติดตามการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ในวันที่ 16 มีนาคม
2563 รายละเอียดดังตาราง 18

ตาราง 18 กำหนดปฏิทินการนิเทศติดตามการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง
พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

วัน/ เดือน/ปี	โรงเรียน	ผู้นิเทศ	ผู้รับการนิเทศ	ห้องเรียน	จำนวนเด็ก (คน)
16 มี.ค. 63	โรงเรียนอนุบาล เมืองมุก	- ผู้อำนวยการโรงเรียน - ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ - ครูหัวหน้าสายปฐมวัย	ครูปฐมวัยคนที่ 1	อบ.1/1	21
			ครูปฐมวัยคนที่ 2	อบ.2/1	5
			ครูปฐมวัยคนที่ 3	อบ.3/1	3
			ครูปฐมวัยคนที่ 4	อบ.1/1	15
			ครูปฐมวัยคนที่ 5	อบ.1/2	15
			ครูปฐมวัยคนที่ 6	อบ.1/2	20
	โรงเรียนอนุบาล ดอนตาล		ครูปฐมวัยคนที่ 7	อบ.2/1	23
			ครูปฐมวัยคนที่ 8	อบ.3/1	20
			ครูปฐมวัยคนที่ 9	อบ.3/2	24
	โรงเรียนอนุบาล คำชะอี		ครูปฐมวัย คนที่ 10	อบ.1/1	23
			ครูปฐมวัยคนที่ 11	อบ.1/2	25
			ครูปฐมวัย คนที่ 12	อบ.2/1	29
			ครูปฐมวัย คนที่ 13	อบ.2/2	27
			ครูปฐมวัยคนที่ 14	อบ.2/3	30
			ครูปฐมวัย คนที่ 15	อบ.3/1	26
			ครูปฐมวัย คนที่ 16	อบ.3/2	26
			ครูปฐมวัยคนที่ 17	อบ.3/3	26

จากตาราง 18 พบว่า การนิเทศติดตามในวงรอบที่ 2 ในการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัย
เอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร เป็นการนิเทศติดตาม
และประเมินผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าสายปฐมวัย เป็นผู้นิเทศ

และเปิดโอกาสให้ครูได้อภิปราย สรุปผล การให้คำชี้แนะของผู้นิเทศ เพื่อให้ได้ข้อสรุป ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ไปปรับปรุง และพัฒนางานของตนเองต่อไป

ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์

การนิเทศติดตามการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย ในวงรอบที่ 2 ดำเนินการดังนี้

1. ผลการประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ในวงรอบที่ 2 ของกลุ่มผู้วิจัย ผลปรากฏดังตาราง 19

ตาราง 19 ผลการประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมุกดาหาร วงรอบที่ 2

ที่	รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N = 17)		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
1	ด้านความรู้ความเข้าใจ	4.78	0.07	มากที่สุด
	1.1 มีความรู้ความเข้าใจในความหมายของการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้าง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.88	0.33	มากที่สุด
	1.2 มีความรู้ความเข้าใจประเภทของพหุปัญญา	4.82	0.39	มากที่สุด
	1.3 มีความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ของการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้าง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.88	0.33	มากที่สุด
	1.4 มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้าง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.88	0.33	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N = 17)		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
	1.5 มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.76	0.44	มากที่สุด
	1.6 มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะที่ดีของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.65	0.49	มากที่สุด
	1.8 เห็นคุณค่าของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.71	0.47	มากที่สุด
	1.9 ศึกษาเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.59	0.51	มากที่สุด
	1.10 บุคลากรและผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้และคำแนะนำในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.71	0.47	มากที่สุด
2	ด้านทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.75	0.11	มากที่สุด
	2.1 กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.94	0.24	มากที่สุด
	2.2 จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.59	0.51	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N = 17)		แปลความ
		\bar{X}	S.D.	
2	2.3 จัดหาเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย เพื่อนำไปปรับใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็ก	4.59	0.51	มากที่สุด
	2.4 มีการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานและให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ	4.82	0.39	มากที่สุด
	2.5 ปรับปรุงกระบวนการการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้เหมาะสมกับการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.82	0.39	มากที่สุด
3	ด้านเจตคติ	4.69	0.08	มากที่สุด
	3.1 สามารถสังเกตพฤติกรรมและคาดการณ์แนวคิดของเด็กได้	4.65	0.49	มากที่สุด
	3.2 เข้าใจแนวคิดของเด็กที่แสดงออกมาทั้งด้านการพูดและด้านพฤติกรรม	4.53	0.51	มากที่สุด
	3.3 สามารถเข้าใจแนวคิดของเด็กและเชื่อมโยงไปสู่ความสอดคล้องกับเนื้อหาในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.82	0.39	มากที่สุด
	3.4 เข้าใจวิธีการแก้ปัญหาของเด็กและนำไปสู่การอธิบายให้เกิดเป็นองค์ความรู้	4.59	0.51	มากที่สุด
	3.5 มีแนวคิดและพฤติกรรมเชิงบวกในการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.88	0.33	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมทั้งหมด		4.75	0.37	มากที่สุด

จากตาราง 19 พบว่า ผลการประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่าย

สถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ($\bar{X} = 4.78$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านเจตคติ ($\bar{X} = 4.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.94$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เข้าใจแนวคิดของเด็กที่แสดงออกมาทั้งด้านการพูดและด้านพฤติกรรม ($\bar{X} = 4.53$)

2. ผลการสังเกตการเรียนรู้เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย วงรอบที่ 2 ผลปรากฏ ดังตาราง 20

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 20 ผลการสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร วงรอบที่ 2

ที่	รายการการสังเกต	ค่าสถิติ								แปลความ
		โรงเรียนอนุบาล เมืองมุก (N = 29)		โรงเรียนอนุบาล ดอนตาล (N = 117)		โรงเรียนอนุบาล คำชะอี (N = 212)		รวม		
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	เข้าใจคำสั่งและความหมายของคำ	4.66	0.48	4.90	0.33	4.71	0.45	4.76	0.42	มากที่สุด
2	เล่าเรื่องราวได้	4.90	0.31	4.74	0.66	4.25	0.44	4.63	0.47	มากที่สุด
3	สนใจคนควา สำนวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว	4.76	0.44	4.50	0.50	4.66	0.47	4.64	0.47	มากที่สุด
4	สามารถคิดเชิงเหตุผล แก้ปัญหาได้	4.86	0.35	4.71	0.62	4.31	0.46	4.63	0.48	มากที่สุด
5	ชอบทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	4.72	0.45	4.76	0.43	4.51	0.50	4.66	0.46	มากที่สุด
6	เลียนเสียงและท่าทางได้	4.86	0.35	4.87	0.34	4.42	0.49	4.72	0.39	มากที่สุด
7	รู้จักสว่นต่างๆ ของร่างกาย	4.90	0.31	4.80	0.55	4.58	0.49	4.76	0.45	มากที่สุด
8	เข้าใจตำแหน่งบน-ล่าง สูง-ต่ำ ทิศทางหน้า-หลัง	4.62	0.49	4.70	0.67	4.33	0.69	4.55	0.62	มากที่สุด
9	วาดภาพตามจินตนาการ	4.83	0.38	4.94	0.24	4.48	0.50	4.75	0.37	มากที่สุด

ตาราง 20 (ต่อ)

ที่	รายการการสังเกต	คาสถิติ								แปลความ
		โรงเรียนอนุบาล เมืองมุก (N = 29)		โรงเรียนอนุบาล ดอนตาล (N = 117)		โรงเรียนอนุบาล คำชะอี (N = 212)		รวม		
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
10	วาดภาพตามรูปลักษณะต่างๆได้	4.72	0.59	4.31	0.92	4.80	0.58	4.61	0.70	มากที่สุด
11	แยกแยะความแตกต่างระหว่างบุคคลได้	4.83	0.38	4.88	0.40	4.25	0.63	4.65	0.47	มากที่สุด
12	รู้จักแบ่งปัน รอคอย ขอโทษ ขอขอบคุณ	4.45	0.74	4.33	0.47	4.74	0.44	4.51	0.55	มากที่สุด
13	รู้จักเล่นเป็นกลุ่มกับเด็กอื่น	4.66	0.48	4.75	0.51	4.55	0.57	4.65	0.52	มากที่สุด
14	แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก	4.72	0.59	4.44	0.50	4.57	0.50	4.58	0.53	มากที่สุด
15	มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเมื่อได้รับการยอมรับหรือชมเชย	4.59	0.50	4.72	0.45	4.63	0.48	4.65	0.48	มากที่สุด
16	มีความสนใจธรรมชาติรอบตัว	4.48	0.69	4.85	0.48	4.29	0.45	4.54	0.54	มากที่สุด
17	เข้าใจปรากฏการณ์ธรรมชาติ	4.90	0.31	4.91	0.37	4.32	0.61	4.71	0.43	มากที่สุด
18	เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง	4.69	0.47	4.88	0.40	4.45	0.50	4.67	0.46	มากที่สุด

ตาราง 20 (ต่อ)

ที่	รายการการสังเกต	ค่าสถิติ								แปลความ
		โรงเรียนอนุบาล เมืองมุก (N = 29)		โรงเรียนอนุบาล ดอนตาล (N = 117)		โรงเรียนอนุบาล คำชะอี (N = 212)		รวม		
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
19	มีเหตุผล	4.59	0.50	4.54	0.55	4.57	0.55	4.57	0.53	มากที่สุด
20	สามารถจับประเด็นคำถาม และสามารถตอบได้	4.93	0.26	4.97	0.18	4.69	0.46	4.86	0.30	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมทั้งหมด								4.65	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 20 พบว่า ผลการสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัย เอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด (\bar{X} = 4.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สามารถจับประเด็นคำถาม และสามารถตอบได้ (\bar{X} = 4.86) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ รู้จักแบ่งปัน รอคอย ขอโทษ ขอขอบคุณ (\bar{X} = 4.51)

ผลการนิเทศติดตามการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ผู้ร่วมวิจัยในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 เปรียบเทียบกันได้ ดังตาราง 21-22 ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง 21 เปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา
ของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร วงรอบที่ 1
และวงรอบ ที่ 2

ที่	รายการประเมิน	วงรอบที่ 1		แปล ความหมาย	วงรอบที่ 2		แปล ความหมาย	ความ เปลี่ยนแปลง	ร้อยละ ความ ก้าวหน้า
		\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.			
1	ด้านความรู้ความเข้าใจ	3.92	0.09	มาก	4.78	0.07	มากที่สุด	0.86	17.20
	1.1 มีความรู้ความเข้าใจในความหมายของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.24	0.44	มาก	4.88	0.64	มากที่สุด	0.64	12.80
	1.2 มีความรู้ความเข้าใจประเภทของพหุปัญญา	4.06	0.24	มาก	4.82	0.39	มากที่สุด	0.76	15.20
	1.3 มีความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.29	0.47	มาก	4.88	0.33	มากที่สุด	0.59	11.80
	1.4 มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	3.59	0.51	มาก	4.88	0.33	มากที่สุด	1.29	25.80

ตาราง 21 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	วงรอบที่ 1		แปล ความหมาย	วงรอบที่ 2		แปล ความหมาย	ความ เปลี่ยนแปลง	ร้อยละ ความ ก้าวหน้า
		\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.			
1	1.5 มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	3.82	0.39	มาก	4.76	0.44	มากที่สุด	0.94	18.80
	1.6 มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะที่ดีของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.12	0.33	มาก	4.65	0.49	มากที่สุด	0.53	10.60
	1.7 มีความรู้ความเข้าใจในการนำแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็ก	3.53	0.51	มาก	4.88	0.33	มากที่สุด	1.35	27.00
	1.8 เห็นคุณค่าของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	4.41	0.51	มาก	4.71	0.47	มากที่สุด	0.30	6.00

ตาราง 21 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	วงรอบที่ 1		แปล ความหมาย	วงรอบที่ 2		แปล ความหมาย	ความ เปลี่ยนแปลง	ร้อยละ ความ ก้าวหน้า
		\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.			
1	1.9 ศึกษาเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการ เสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	3.65	0.49	มาก	4.59	0.51	มากที่สุด	0.94	18.80
	1.10 บุคลากรและผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้และ คำแนะนำในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	3.53	0.51	มาก	4.71	0.47	มากที่สุด	1.18	23.60
2	ด้านทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	3.84	0.04	มาก	4.75	0.11	มากที่สุด	0.91	18.20
	2.1 กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้าง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	3.82	0.39	มาก	4.94	0.24	มากที่สุด	1.12	22.40
	2.2 จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก อื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	3.71	0.47	มาก	4.59	0.51	มากที่สุด	0.88	17.60

ตาราง 21 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	วงรอบที่ 1		แปล ความหมาย	วงรอบที่ 2		แปล ความหมาย	ความ เปลี่ยนแปลง	ร้อยละ ความ ก้าวหน้า
		\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.			
2	2.3 จัดหาเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เกี่ยวกับการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้าง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย เพื่อนำไปปรับใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็ก	3.59	0.51	มาก	4.59	0.51	มากที่สุด	1.00	20.00
	2.4 มีการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงาน และให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ	4.29	0.47	มาก	4.82	0.39	มากที่สุด	0.53	10.60
	2.5 ปรับปรุงกระบวนการการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อให้เหมาะสมกับการเสริมสร้าง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย	3.76	0.44	มาก	4.82	0.39	มากที่สุด	1.06	21.20
3	ด้านเจตคติ	3.76	0.07	มาก	4.69	0.08	มากที่สุด	0.93	18.60
	3.1 สามารถสังเกตพฤติกรรมและคาดการณ์ แนวคิดของเด็กได้	3.65	0.49	ปานกลาง	4.65	0.49	มากที่สุด	1.00	20.00

ตาราง 21 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	วงรอบที่ 1		แปล ความหมาย	วงรอบที่ 2		แปล ความหมาย	ความ เปลี่ยนแปลง	ร้อยละ ความ ก้าวหน้า
		\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.			
3	3.2 เข้าใจแนวคิดของเด็กที่แสดงออกมาทั้งด้าน การพูดและด้านพฤติกรรม	3.59	0.51	มาก	4.53	0.51	มากที่สุด	0.94	18.80
	3.3 สามารถเข้าใจแนวคิดของเด็กและเชื่อมโยง ไปสู่ความสอดคล้องกับเนื้อหาในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้	3.76	0.44	มาก	4.82	0.39	มากที่สุด	1.06	21.20
	3.4 เข้าใจวิธีการแก้ปัญหาของเด็กและนำไปสู่การ อธิบายให้เกิดขึ้นเป็นองค์ความรู้	3.71	0.47	มาก	4.59	0.51	มากที่สุด	0.88	17.60
	3.5 มีแนวคิดและพฤติกรรมเชิงบวกในการบริหาร จัดการชั้นเรียน	4.12	0.33	มาก	4.88	0.33	มากที่สุด	0.76	15.20
	ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.86	0.40	มาก	4.75	0.37	มากที่สุด	0.89	17.80

จากตาราง 21 พบว่า การประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุ
ปัญญาของเด็กปฐมวัย ปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร วงรอบที่ 2
มีค่าเฉลี่ยรวมสูงกว่าวงรอบที่ 1

ตาราง 22 เปรียบเทียบผลการสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2

ที่	รายการสังเกตการเรียนรู้	วงรอบที่ 1		แปล ความหมาย	วงรอบที่ 2		แปล ความหมาย	ความ เปลี่ยนแปลง	ร้อยละ ความ ก้าวหน้า
		\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.			
1	เข้าใจคำสั่งและความหมายของคำ	4.13	0.39	มาก	4.76	0.42	มากที่สุด	0.63	12.60
2	เล่าเรื่องราวได้	4.25	0.40	มาก	4.63	0.47	มากที่สุด	0.38	7.60
3	สนใจค้นคว้า สำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว	3.89	0.44	มาก	4.64	0.47	มากที่สุด	0.75	15.00
4	สามารถคิดเชิงเหตุผล แก้ปัญหาได้	3.98	0.27	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด	0.65	13.00
5	ชอบทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	3.97	0.47	มาก	4.66	0.46	มากที่สุด	0.69	13.80
6	เลียนเสียงและท่าทางได้	3.92	0.54	มาก	4.72	0.39	มากที่สุด	0.80	16.00
7	รู้จักสวมนต่าง ๆ ของร่างกาย	4.24	0.27	มาก	4.76	0.45	มากที่สุด	0.52	10.40
8	เข้าใจตำแหน่งบน-ล่าง สูง-ต่ำ ทิศทางหน้า-หลัง	3.86	0.42	มาก	4.55	0.62	มากที่สุด	0.69	13.80
9	วาดภาพตามจินตนาการ	4.27	0.53	มาก	4.75	0.37	มากที่สุด	0.48	9.60
10	วาดภาพตามรูปลักษณ์ต่าง ๆ ได้	3.80	0.38	มาก	4.61	0.70	มากที่สุด	0.81	16.20
11	แยกแยะความแตกต่างระหว่างบุคคลได้	3.98	0.47	มาก	4.65	0.47	มากที่สุด	0.67	13.40

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	รายการสังเกตการเรียนรู้	วงรอบที่ 1		แปล ความหมาย	วงรอบที่ 2		แปล ความหมาย	ความ เปลี่ยนแปลง	ร้อยละ ความ ก้าวหน้า
		\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.			
12	รู้จักแบ่งปัน รอคอย ขอโทษ ขอขอบคุณ	3.99	0.55	มาก	4.51	0.55	มากที่สุด	0.52	10.40
13	รู้จักเล่นเป็นกลุ่มกับเด็กอื่น	3.76	0.28	มาก	4.65	0.52	มากที่สุด	0.89	17.80
14	แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก	4.15	0.58	มาก	4.58	0.53	มากที่สุด	0.43	8.60
15	มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เมื่อได้รับการยอมรับหรือชมเชย	3.95	0.48	มาก	4.65	0.48	มากที่สุด	0.70	14.00
16	มีความสนใจธรรมชาติรอบตัว	3.97	0.54	มาก	4.54	0.54	มากที่สุด	0.57	11.40
17	เข้าใจปรากฏการณ์ธรรมชาติ	3.73	0.37	มาก	4.71	0.43	มากที่สุด	0.98	19.60
18	เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง	3.99	0.59	มาก	4.67	0.46	มากที่สุด	0.68	13.60
19	มีเหตุผล	3.87	0.47	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด	0.70	14.00
20	สามารถจับประเด็นคำถาม และสามารถตอบได้	3.85	0.50	มาก	4.86	0.30	มากที่สุด	1.01	20.20
	ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.98	0.45	มาก	4.65	0.48	มากที่สุด	0.67	13.40

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

จากตาราง 22 พบว่า ผลการสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
 ประสพการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่าย
 สถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
 ในวงรอบที่ 2 มีค่าเฉลี่ยรวมสูงกว่าวงรอบที่ 1

ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ

จากผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสพการณ์การเรียนรู้
 เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ในวงรอบที่ 2 โดยภาพรวม พบว่า ในการใช้
 แนวทางในการพัฒนาโดยการนิเทศติดตาม เป็นแนวทางการพัฒนาครูให้มีความรู้
 ความเข้าใจในการจัดประสพการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
 ครูมีความตระหนักเห็นถึงข้อควรปรับปรุง ข้อที่ควรพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และได้แลกเปลี่ยน
 เรียนรู้ในประเด็นปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ จนนำมาสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เกิด
 ประสิทธิภาพตามความแตกต่างของแต่ละบุคคลอย่างเต็มศักยภาพ

สรุปผลการพัฒนาทั้ง 2 วงรอบ

จากการพัฒนาทั้ง 2 วงรอบ จะเห็นได้ว่า ผลของการพัฒนาศักยภาพครู
 ในการจัดประสพการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่าย
 สถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
 ได้มีกระบวนการในการพัฒนา คือ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การจัดชุมชนแห่งการ
 เรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC 3) การนิเทศติดตาม พบว่า ครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจในการ
 จัดประสพการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย และสามารถจัด
 ประสพการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย และมีวิธีการประเมิน
 พหุปัญญาของเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม ส่งผลให้เด็กมีความสามารถใช้ภาษา
 ความสามารถไฉในการมองเห็นความสัมพันธ์ แบบแผน ตรรกวิทยา การคิดเชิงนามธรรม
 และการคิดที่เป็นเหตุผล มีความสามารถไวต่อสี เส้น รูปร่าง และความสัมพันธ์ระหว่าง
 สิ่งเหล่านั้น ความสามารถทักษะทางกาย ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว
 ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาทสัมผัส ความสามารถในการไวต่อ
 เรื่องของจังหวะ ทำนอง เสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์ดนตรี

ความสามารถสูงในการรู้ถึงลักษณะต่าง ๆ ของสัมพันธภาพของมนุษย์ และความสามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการรู้จักตนเอง และสามารถประพฤติปฏิบัติตนได้ด้วยตนเอง ความสามารถในการเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ความสามารถในการจับประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับการดำรงอยู่ของมนุษย์ สามารถรับรู้บทบาทและการและการดำรงอยู่ของตนเอง

จากที่กล่าวมาข้างต้น นับว่าเป็นการพัฒนาพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มหรือชายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร อย่างมีประสิทธิภาพทั้ง 2 วงรอบ ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ด้วยดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุทดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุทดาหาร โดยการใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยผู้วิจัยนำหลักการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart, (1988, p. 11 อ้างถึงใน องอาจ นัยวัฒน์, 2551, หน้า 301-303) โดยดำเนินการ 2 วนรอบ แต่ละวนรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. ความมุ่งหมายของการวิจัย
3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จำนวน 18 คน ประกอบไปด้วย

- 1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นครูโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก

ประกอบไปด้วย

- 1.1.1 ครูปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลคำชะอี จำนวน 8 คน

- 1.1.2 ครูปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลดอนตาล จำนวน 6 คน

- 1.1.3 ครูปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก จำนวน 3 คน

- 1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 17 คน คือ ครูระดับชั้นอนุบาล 1-3 ในกลุ่ม

เครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุทดาหาร

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน

จำนวน 3 คน

2.2 ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 3 คน

2.3 ครูหัวหน้าสายปฐมวัย จำนวน 3 คน

2.4 วิทยากร จำนวน 1 คน

3. กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา เป็นเด็กปฐมวัย จำนวน 17 ห้องเรียน

358 คน ประกอบด้วย

3.1 เด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก จำนวน 3 ห้องเรียน

29 คน ประกอบด้วย

อนุบาล 1/1 จำนวน 21 คน

อนุบาล 2/1 จำนวน 5 คน

อนุบาล 3/1 จำนวน 3 คน

3.2 เด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลดอนตาล จำนวน 6 ห้องเรียน 117 คน

ประกอบด้วย

อนุบาล 1/1 จำนวน 15 คน

อนุบาล 1/2 จำนวน 15 คน

อนุบาล 2/1 จำนวน 20 คน

อนุบาล 2/2 จำนวน 23 คน

อนุบาล 3/1 จำนวน 20 คน

อนุบาล 3/2 จำนวน 24 คน

3.3 เด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลคำชะอี จำนวน 8 ห้องเรียน 212 คน

ประกอบด้วย

อนุบาล 1/1 จำนวน 23 คน

อนุบาล 1/2 จำนวน 25 คน

อนุบาล 2/1 จำนวน 29 คน

อนุบาล 2/2 จำนวน 27 คน

อนุบาล 2/3 จำนวน 30 คน

อนุบาล 3/1 จำนวน 26 คน

อนุบาล 3/2 จำนวน 26 คน

อนุบาล 3/2 จำนวน 26 คน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
3. เพื่อติดตามผลการใช้แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ดำเนินการ 2 วงจร แต่แต่ละวงจรประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน

การวางแผนการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้ปรึกษาร่วมกับผู้ร่วมวิจัยวิเคราะห์สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร การศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ การสอบถาม การประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวข้องกับครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ได้แก่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานการศึกษาและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ผลจากการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา จากการสังเกตครูปฐมวัย และในการประชุมวางแผนการดำเนินการพัฒนาของครูปฐมวัย ซึ่งมีการประชุมก่อนเริ่มการดำเนินการตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม 2562 พบว่า ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย และมีความต้องการที่จะได้รับการพัฒนาศักยภาพในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

1.1.1 สภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร พบว่า ในสถานศึกษามีการส่งเสริมครูปฐมวัยในการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยเข้ารับการอบรม 1 ครั้ง ใช้เวลาในการอบรม 1 วัน จากสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2562

1.1.2 ปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร พบว่า ครูปฐมวัยยังขาดความรู้ในการบริหารจัดการการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

2. กำหนดแนวทางในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร คือ

- 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย 2) การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) และ3) การนิเทศติดตาม

3. แผนปฏิบัติการ (Action Plan)

ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดของกิจกรรมการปฏิบัติงาน เป็นเป้าหมายระยะเวลาการดำเนินกิจกรรม ผู้เกี่ยวข้องการดำเนินกิจกรรม วิธีการ เก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ

ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนา คักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มุกดาหาร โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ได้ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการตาม กำหนดการที่วางไว้ จำนวน 1 วัน คือวันที่ 25 มกราคม 2563 โดยประสานงานกับวิทยากร ที่มีความรู้ความชำนาญ เรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย ได้มาให้ความรู้แก่ผู้ร่วมวิจัยในครั้งนี้

2. การดำเนินการเพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ตามการจัดรูปแบบกิจกรรม ได้แก่

2.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย

2.2 การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

3. การนิเทศติดตาม

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของ เด็กปฐมวัย ดำเนินการหลังจากมีการอบรมเชิงปฏิบัติการแล้วเสร็จ โดยกำหนดการนิเทศ ในวงรอบที่ 1 วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563 และการนิเทศในวงรอบที่ 2 วันที่ 16 มีนาคม 2563 โดยมีการเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย มาให้คำแนะนำ ชี้แนะ และช่วยเหลือในการ

ปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นต่อไป

ขั้นที่ 3 ขั้นการสังเกตการณ์

ผู้วิจัยสังเกตและมีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการดำเนินการ ดังนี้

1. กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ มีการเก็บข้อมูลโดยการทดสอบ
ก่อน-หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการสังเกตการณ์เรียนรู้ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย
ในขณะร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ

2. กิจกรรมการนิเทศติดตาม การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต
พฤติกรรมการเรียนรู้เด็กปฐมวัย จากการสัมภาษณ์ครูปฐมวัย และการประเมินตนเอง
ของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ

หลังจากการปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจ
ในเรื่องพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2560
และมีความรู้เพิ่มขึ้นในเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา
ของเด็กปฐมวัย และมีการประเมินหลังผลหลังการปฏิบัติงานว่ามีการเปลี่ยนแปลง
หรือการพัฒนาขึ้นในด้านใดบ้าง จากการดำเนินการ ดังนี้

1. จากการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ในการหาข้อสรุปพร้อมเกี่ยวกับการ
การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา
ของเด็กปฐมวัย

2. สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน ในการทำวิจัยครั้งนี้ หากว่าพบ
ส่วนดี ทางผู้วิจัยก็จะดำเนินการต่อไปเพื่อพัฒนา แต่ถ้ายังไม่เกิดการพัฒนา ผลยังไม่เป็น
ที่น่าพอใจ ก็จะนำข้อมูลหรือปัญหาที่พบไปใช้ในการวางแผนแก้ปัญหาตามขั้นตอนการวิจัย
ปฏิบัติการ 4 ขั้นตอนอีกในวงรอบต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง
พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร มีดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร พบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยยังไม่เพียงพอ และแบบแผนการดำเนินงานยังไม่ชัดเจน ทำให้การจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ

1.2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย พบว่า ครูปฐมวัยยังมีความรู้ในการบริหารจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยไม่เพียงพอ

2. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย มีดังนี้

2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

2.2 การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)

2.3 การนิเทศติดตาม

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร มีดังนี้

3.1 ผลการทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการของผู้ร่วมวิจัยจำนวน 17 คน พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ก่อนการพัฒนา มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{x} = 20.82) คิดเป็นร้อยละ 69.41 และหลังการพัฒนา มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{x} = 26.88) คิดเป็นร้อยละ 89.61 ซึ่งมีผลคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น เท่ากับ 6.06 และมีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 20.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายคน ผู้ร่วมวิจัยมีผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้นทุกคน

3.2 ผลการประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย วงรอบที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.86) และวงรอบที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวม (\bar{x} = 4.75)

และผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย วงรอบที่ 1 กับวงรอบที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.89 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 17.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายคนที่ดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่าผลการประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย เพิ่มขึ้นทุกคน

3.3 ผลการสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย วงรอบที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) และวงรอบที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$) เมื่อเปรียบเทียบผลการสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย วงรอบที่ 1 กับวงรอบที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.67 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 13.40

อภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ได้รับการอนุเคราะห์จากหลายฝ่าย ทำให้การดำเนินการไปได้อย่างเป็นระบบ ได้มีการพัฒนาครู ซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพและปัญหาของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร แบ่งเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 สภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยยังไม่เพียงพอ และแบบแผนการดำเนินงานยังไม่ชัดเจน ทำให้การจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวัฒน์ ทิพย์สมบัติ (2559, หน้า 195) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง

การพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวานรนิวาส อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวานรนิวาส อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครูผู้ดูแลเด็ก ดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเดิมตามบทบาทหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็ก ขาดการทำงานที่เป็นระบบและยังขาดความรู้ความเข้าใจ และความต่อเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ ขาดการบันทึกหลังการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็กไม่เป็นปัจจุบัน จึงทำให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ จันทรเพ็ญ บุษบา (2561, หน้า 201) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ พบว่า ครูปฐมวัยยังขาดความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย วิธีการประเมินผลเด็กในแต่ละกิจกรรม และบางครั้งครูปฐมวัยไม่ให้ความสำคัญในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับเด็ก

1.2 ปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา ของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร พบว่า ครูปฐมวัยยังมีความรู้ในการบริหารจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยไม่เพียงพอ ที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องจาก ครูปฐมวัยไม่ได้รับการอบรมแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย จึงทำให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวัฒน์ ทิพย์สมบัติ (2559, หน้า 196) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวานรนิวาส อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในศูนย์

พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวานรนิวาส อำเภอวานรนิวาส จังหวัด สกลนคร คือ ครูผู้ดูแลเด็กดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ไม่มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยมาจากสภาพปัจจุบันคือขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดทำ แผนการจัดประสบการณ์และไม่จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เป็นปัจจุบัน ขาดความ เข้าใจเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็กในแต่ละกิจกรรมดำเนินการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ ทำให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เท่าที่ควร และสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์เพ็ญ บุษบา (2561, หน้า 201) ได้ทำการ วิจัยเรื่องการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของ เด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับครูปฐมวัยในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 พบว่า ครูปฐมวัยยังขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดประสบการณ์ ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้นี้ การ์ดเนอร์ เสนอว่าบทบาทของนักการศึกษา ควรเปลี่ยนแปลงคือ โรงเรียนควรมีผู้เชี่ยวชาญ ทางการวัดและประเมิน ที่จะเข้าใจและวัดความสนใจและความสามารถของเด็กที่มี ความถนัดต่าง ๆ กัน โรงเรียนควรมีผู้ดูแลทางหลักสูตรที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-curriculum Broker) ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถจัดหลักสูตร หรือแผนการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับความสนใจ เป้าหมาย พัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ของตน โดยใช้นวัตกรรม ต่าง ๆ เข้ามาช่วย นอกจากนี้โรงเรียนควรมีผู้ดูแลโรงเรียนและชุมชน (School-community Broker) ที่จะจัดโอกาสการเรียนรู้ให้นักเรียนได้สัมผัสในวงกว้าง โดยควรเป็น บุคคลที่รู้ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในชุมชน ที่หาไม่ได้จากโรงเรียน โดยเฉพาะเด็กพิเศษ ที่ความสามารถทางสมองไม่ปกติ เด็กเหล่านี้ควรมีบุคคลที่เรียกว่าเป็นผู้ฝึก (Apprenticeship) ผู้ช่วยเหลือ (Mentorship) หรือผู้ฝึกงาน (Internship) ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รู้สึก ปลอดภัยที่จะอยู่ด้วย และผู้ดูแลทางการศึกษาควรจัดให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเติบโต ในสังคม และที่สำคัญที่สุด บทบาทของครู และครูต้นแบบ (Master Teacher) ครูควรมี อีสาระในการสอน โดยใช้ลีลาการสอนเฉพาะตน ครูต้นแบบควรมีบทบาทในการนิเทศ ติดตามครูใหม่ และจัดให้มีความสมดุลระหว่างหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผล นักเรียนและชุมชน

2. แนวทางการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน มุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) และการนิเทศติดตาม ที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจาก คณะผู้วิจัยได้ร่วมกันเสนอแนวทางที่จะทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย จะต้องเพิ่มพูนความรู้ด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย และการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) หลังจากนั้นทำการนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรม เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิราวัฒน์ ทิพย์สมบัติ (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล วานรนิवास อำเภอวานรนิवास จังหวัดสกลนคร ได้ดำเนินการโดยใช้แนวทางการพัฒนาในวงรอบที่ 1 มี 2 แนวทาง คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน ในวงรอบที่ 2 มี 1 แนวทาง คือ การนิเทศภายใน ผลการวิจัย พบว่า ผลการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวานรนิवास พบว่า ด้านความรู้ ความเข้าใจ จากคะแนน 30 คะแนน ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เท่ากับ 24.8 คิดเป็นร้อยละ 82.67 สามารถจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.79$) และผลการนิเทศภายในในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็กโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัด และประเมินผล ควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาในวงรอบที่ 2 ซึ่งผลการพัฒนาพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.48$) ด้านการวัด และประเมินผล ($\bar{x} = 4.31$) และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.30$) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทร์เพ็ญ บุษบา (2561, หน้า 199) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ได้ดำเนินการโดยใช้แนวทางการพัฒนา 3 ประการ ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การนิเทศติดตาม พบว่า การดำเนินการพัฒนาครูปฐมวัยเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 2 ประสบความสำเร็จตามที่ได้ตั้งจุดประสงค์ไว้โดยครูปฐมวัยได้รับความรู้และมีความเข้าใจมากขึ้นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับไปพัฒนา และปรับปรุงแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ตามกิจกรรมประจำวันทั้ง 6 กิจกรรมอย่างเป็นที่น่ายินดีและมีประสิทธิภาพ

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน มุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร มีดังนี้

3.1 ความรู้ความเข้าใจของครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ก่อนการอบรมค่อนข้างน้อย ทำให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร หลังการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เด็กมีความสามารถทางพหุปัญญาเพิ่มขึ้น ทุกคน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิทยากรที่ให้ความรู้ในการอบรมเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ สถานที่ และ เวลา มีความเหมาะสม กระบวนการในการอบรม มีการสาธิต ฝึกปฏิบัติจริง ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย และสามารถนำไปปฏิบัติจริงในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลพร อวมเพ็ง (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมนทลตามแนวคิดการเรียนรู้ จากการปฏิบัติ และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งมีแนวทางที่สอดคล้องกับการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพครู เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย คือ การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครูในกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยเน้นการสะท้อนคิดเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการของผู้เรียน การพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยเน้นการจัดประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน การปรับปรุงการนำแผนพัฒนาครูไปปฏิบัติโดยเน้นการพัฒนาครูเกี่ยวกับ

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม
อย่างหลากหลาย

3.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา

ของเด็กปฐมวัยนั้น มีผลการประเมินตนเองของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
ในด้าน ทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ การกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้
ที่สอดคล้องกับการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยมีการนิเทศติดตามผลการ
ปฏิบัติงาน และได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ รองลงมาคือด้านความรู้ความเข้าใจ
ในหลักการ ความหมาย ประโยชน์ ประเภทของพหุปัญญา แนวทางการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้ และด้านเจตคติ ครูมีแนวคิดและพฤติกรรมเชิงบวกในการบริหารจัดการ
ชั้นเรียน มีการปรับปรุงกระบวนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้เหมาะสม
ครูเข้าใจวิธีการแก้ปัญหา และแนวคิดของเด็กและแสดงออกมาและเชื่อมโยงไปสู่ความ
สอดคล้องกับเนื้อหาในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และเมื่อผู้วิจัยดำเนินการพัฒนา
ในวงรอบที่ 2 ได้เปรียบเทียบผลการประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย วงรอบที่ 1 กับวงรอบที่ 2 พบว่า
โดยภาพรวมเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.89 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 17.80 เมื่อพิจารณา
เป็นรายคนที่ดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า มีผลการประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับ
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย เพิ่มขึ้นทุกคน
สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีราวัฒน์ ทิพย์สมบัติ (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง
การพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวานรนิวาส อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร สรุปได้ว่า
การพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
โดยใช้แนวทางการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน ทำให้ครูผู้ดูแลเด็ก สามารถจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 กิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีวิธีการประเมินพัฒนาการ
เด็กได้อย่างเหมาะสมตามวัย ทำให้เด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างครบถ้วนทั้งด้าน
ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา และส่งผลให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
ของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.3 ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก ในการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง
พหุปัญญาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อและข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ เด็กมี
ความสามารถจับประเด็นคำถามและสามารถตอบคำถามได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

เด็กได้เรียนรู้พหุปัญญาโดยตรง จากครูที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดของการ์ดเนอร์ ได้อธิบาย ลักษณะความสามารถทางพหุปัญญาด้านนี้ว่า เป็นความสามารถ ด้านภาษา (Linguistic Intelligence) ซึ่งเด็กที่มีพหุปัญญาด้านภาษาจะ เข้าใจคำสั่งและความหมายของคำได้ดี จะส่งผลให้เด็ก ชอบอ่านเขียนเล่าเรื่อง สามารถอธิบายเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ได้ชัดเจน ชอบสอนและชอบเรียนและเรียนได้ดีถ้ามีโอกาสได้พูดได้ฟังได้เห็น มีอารมณ์ขัน และ มีความจำดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาภรณ์ ปั่นกล้า (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ผลการใช้กิจกรรมศิลปะเชิงพหุปัญญาตามแนวคิดของไฮเวิร์ต การ์ดเนอร์ ที่ส่งเสริมความสุขและทักษะทางศิลปะในเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ความสุขของเด็กปฐมวัยจากการร่วมกิจกรรมก่อนและหลังด้วยกิจกรรม เชิงพหุปัญญาตามแนวคิดของไฮเวิร์ต การ์ดเนอร์ เพื่อส่งเสริมความสุขและทักษะศิลปะ ของเด็กปฐมวัย เด็ก มีผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเด็ก ๆ มีพฤติกรรมการสนใจต่อการเรียนรู้ ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติยาภรณ์ ส้ารวมจิต และคณะ (2557, หน้า 318) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.06/84.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยหลังการเรียนรู้อยู่โดยใช้ชุดกิจกรรม การจัดประสบการณ์ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถ ทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุด กิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ความสามารถทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.6933 ซึ่งแสดงว่าความสามารถทางสติปัญญาเพิ่มขึ้นร้อยละ 69.33 4) ความพึงพอใจของ เด็กปฐมวัยที่มีการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ พหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุติกาญจน์

สังข์ยิ้ม (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโยคะ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโยคะ มีความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้าน ได้แก่ ด้านภาษา ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านมิติ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านการเข้าใจระหว่างบุคคล ด้านความเข้าใจตนเอง ด้านธรรมชาติ และด้านอัตถวายนิยม จิตนิยม สูงขึ้นอย่างมีนัยสถิติที่ระดับ .05 หลังการจัดกิจกรรมโยคะ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านและทุกช่วงของการเปรียบเทียบ สูงขึ้นอย่างมีนัยสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อการนำไปพัฒนา การนำไปใช้เพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยทำให้เด็กมีความสามารถในการฟัง สามารถจับประเด็นคำถาม และสามารถตอบคำถามได้ รู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักเล่นเป็นกลุ่มกับเด็กอื่น จึงควรพัฒนาจากความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของครู โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการที่พัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

1.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการพัฒนาศักยภาพครูที่ดี เพราะทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ และได้ทดลองทำจริง ส่งผลให้การนำไปใช้จริงประสบผลสำเร็จ

1.3 การสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ เป็นการร่วมคิด วิเคราะห์ถึงปัญหาสาเหตุของปัญหา และหาแนวทางแก้ปัญหาที่ดี ควรให้มีการสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

1.4 การนิเทศติดตาม สถานศึกษาอาจมีความไม่พร้อมในด้านบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงกระบวนการศึกษา การนิเทศจะช่วยให้มีความพร้อมมากยิ่งขึ้น สิ่งที่ดีอยู่แล้ว การนิเทศจะพัฒนาขึ้นให้ดีกว่าเดิม และเมื่อพบข้อบกพร่อง ก็มีการช่วยเหลือแนะนำ แก้ปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

เป็นประจำ เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาครูปฐมวัยในการประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

(Professional Learning Community : PLC) มีการนิเทศติดตาม เพื่อพัฒนาประสิทธิผลของการบริหารงานในสถานศึกษา

2.2 ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยให้มีความหลากหลาย น่าสนใจมากขึ้น

2.3 ควรทำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและควรทำอย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บรรณานุกรม

- กมลพร อวมเพ็ง. (2560). แนวทางการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ตามแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กมลวรรณ อังศรีสุรพร. (2554). การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้โดยใช้นิทาน เป็นสื่อ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กนกนุช บุตรพรหม. (2558). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎี พหุปัญญา เรื่อง เรื่องพื้นที่ผิวและปริมาตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กรองทอง จิตรเดชากุล. (2550). คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ก้องเกียรติ เทวสกุล. (2560). การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียนบ้านสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กฤติยากรณ์ ส้ารวมจิต และคณะ. (2557). ผลการใช้ชุดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ บุรีรัมย์.
- จอมพงศ์ มงคลวานิช. (2555). การบริหารงานองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทน์ ต้นสกุล. (2558). การนำเสนอกลยุทธ์การพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จันทร์เพ็ญ บุษบา. (2561). การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จินดารัตน์ แสงวงศ์. (2553). การพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนดงมะไฟวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิราวัฒน์ ทิพย์สมบัติ. (2559). การพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวานรนิวาส อำเภovanรนิวาส จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จตุติกาญจน์ สังข์ยิ้ม. (2555). การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโยคะ. ปริญญาโท ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนาธิป พรกุล. (254). การสอนกระบวนการคิด ทฤษฎีและการนำไปใช้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). การจัดการเรียนรู้แนวใหม่ ทฤษฎี แนวปฏิบัติและผลการวิจัย. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิง.
- ชวนคิด มะเสนะ. (2559). การพัฒนาทรัพยากรบุคลากรทางการศึกษาในทศวรรษหน้า. วารสารบริหารการศึกษาบวบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 16(1), 9-10.
- ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม. (2553). การพัฒนาหลักเทียบสำหรับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แหมมณี. (2553). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2552). การวิจัยการปฏิบัติการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุบลราชธานี: บงส์สวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป.

- นางลักษณ์ โสมดา. (2559). *การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้* โรงเรียนบ้านทรายทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มุกดาหาร. ปรินญาณิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- นริศรา อุปกรณ์ศิริ. (2552). *การรับรู้ในการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้เกี่ยวข้อง
กับนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กองการศึกษา*
12. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นริศรา อินทรพานิชย์. (2557). *การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการเสริมสร้างความคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดบ้านกลาง
อำเภอกุตุบาก จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- นลินี เวชกามา. (2556). *การพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์
ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา ชั้นอนุบาลปีที่ 2. ปรินญาณิพนธ์ ค.ม. สกลนคร :
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- นารีรัตน์ รัถกิจิตรกุล. (2560). *การพัฒนาวิชาชีพครู. วารสารศึกษาศาสตร์, 11(1), 31.*
- นิตยา เงินประเสริฐศรี. (2551). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- นिरาพร ไทสวนจิตร. (2555). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการและมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพครู
ในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนหนองบัว. วิทยานิพนธ์
ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ. (2552). *เอกสารประกอบการเรียนวิชาสถิติและการวิจัยเบื้องต้น.
กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.*
- ประวิต เอราวรรณ์. (2545). *การวิจัยปฏิบัติการ : การเรียนรู้ของครูและการสร้างพลังร่วม
ในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.*
- ประเวช นรสาร. (2553). *การพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญของครูกลุ่มสาระภาษาไทย โรงเรียนดงเย็นพิทยาคาร สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). *เทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.*

- ปิยณัฐ กุศลมาลัย. (2560). *แนวทางการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- ปิยะนุช สุวรรณเทพ และสุเทพ อ่วมเจริญ. (2558). การศึกษาพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการจัดกิจกรรมการเล่นไทย สำหรับเด็กปฐมวัย. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 7(1), 256-269.
- ปองทิพย์ เทพอารีย์. (2557). *การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2545). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.*
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2552). *การนิเทศการศึกษาทฤษฎีและการปฏิรูป. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.*
- มารุต พัฒผล. (2557). *การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.*
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2544). *เอกสารในการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาหุ้ปัญญาเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เรื่อง “หุ้ปัญญาเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.” ณ หอประชุมใหญ่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ระหว่างวันที่ 25-27 ตุลาคม 2544.*
- _____. (2552). *การบริหารและนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แม็ค.*
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.*
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). *ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.*
- เรวณี ชัยเชาวรัตน์. (2556). *แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู (PLC for Teacher Professional Development). วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.*
- โรงเรียนอนุบาลคำชะอี. (2561). *รายงานผลการประเมินภายในโรงเรียนอนุบาลคำชะอี. มุกดาหาร: โรงเรียนอนุบาลคำชะอี.*

- โรงเรียนอนุบาลคอนตาล. (2561). รายงานผลการประเมินภายในโรงเรียนอนุบาลคอนตาล. มุกดาหาร: โรงเรียนอนุบาลคอนตาล.
- โรงเรียนอนุบาลเมืองมุก. (2561). รายงานผลการประเมินภายในโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก. มุกดาหาร: โรงเรียนอนุบาลเมืองมุก.
- ลัดดา ะรังวงษ์. (2554). การพัฒนาพฤติกรรมตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน อัมบุรายน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง. (2557). โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วรวรรณ ทองเหมือน. (2552). สังเคราะห์งานวิจัยการนิเทศการศึกษา. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2556). รายงานฉบับสมบูรณ์การจัดทำ ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สุภาภรณ์ ปันกล้า. (2557). ผลการใช้กิจกรรมศิลปะเชิงพหุปัญญาตามแนวคิดของไฮเวิร์ต การ์ดเนอร์ ที่ส่งเสริมความสุขและทักษะทางศิลปะในเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมคิด บางโม. (2551). เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สมพิศ หวังทรัพย์ทวี. (2552). การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ 4 MAT โรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด/ การศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุดสวาท จำวงศ์ลา. (2556). การพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านคำพี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *สภาวะการศึกษาไทย ปี2559/2560 แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อก้าวสู่ยุค Thailand 4.0*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” สถานศึกษา*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2554). *การออกแบบการวิจัย : วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพและผสมผสานด้านวิธีการ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุสรฯ สุวรรณวงศ์. (2558). *กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูโรงเรียนเอกชน*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี สันทรวี. (2552). *พหุปัญญาประยุกต์*. กรุงเทพฯ: สมาคมเพื่อการศึกษาเด็กสาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- Armstrong, T. (2018). *Multiple Intelligences In The Classroom* (4th ed.). Alexandria, Virginia: ASCD.
- Bellanca. (1997). *The thinking child brain-based learning for the foundation stage*. PO Box 635 Stafford: Network Educational Press Ltd.
- Djuwita, W. & Jamaris, M. (2017). Improving Teachers' Effectiveness in developing 5–6 Years old Children's Multiple Intelligences based on Holistic Integrative Instructional Approach. *International Journal of Multidisciplinary and Current Research*, 5(1), 500–505.
- Gardner, Howard. (1993). *Multiple Intelligence: The Theory in Practice*. New York: Basic Book.

- _____. (1999). *Intelligence reframed: Multiple Intelligences for the 21st Century*. New York: Basic Book.
- Gunduz and Ozcan. (2016). *The Development of Multiple Intelligence with Storytelling*. *International Journal of Educational Sciences*. 15(1–2): 242–251.
- Kemmis, S & McTaggart, R. (1988). *The Action Research Planner (3rd ed.)*. Victoria : Deakin University.
- _____. (1990). *The Action Research Planner*. Geelong: Deakin University Press.
- Toth, Kara Robin. (2003, May). *A Study of Teacher Perceptions and Implementation of Multiple Intelligence–Centered Instruction in a Connecticut Elementary School*. Dissertation Abstracts International.
- Shearer, C. Branton. (2004, January). *Using a Multiple Intelligence Assessment to Promote Teacher Development and Student Achievement*. Teacher College Record.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ ยว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๑๐๖๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๘๐ ถ.นิคมโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.โชชา ภาวะบุตร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
 ๒. เครื่องมือการวิจัย
 ๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวศศิธร กัลยาวัฒน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๑๒๒๒๙๑๕๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ระภีพรรณ ร้อยพิลา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และประเมินเครื่องมือใช้ตัวบ่งชี้ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เทียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๑๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๑๗ ๐๐๒๒

ผู้ประสานงาน นางสาวศศิธร กัลยาวัฒน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๘๓๕ ๘๒๖๘

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๓๐๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิคมโย ค.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อวัชชัย โพธิ์ทอง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
 ๒. เครื่องมือการวิจัย
 ๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวศศิธร กัลยาวัฒน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๑๒๒๕๑๕๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลนา สุวรรณโคตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ระภีพรรณ ร้อยพิลา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และประเมินเครื่องมือการใช้ตัวบ่งชี้ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรชัยอนุกรม)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๑๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๑๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวศศิธร กัลยาวัฒน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๘๓๕ ๘๒๖๔

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

ที่ ฮว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๑๐๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๘๐ ถ.นิคมโย ศ.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ประภาดา คนคส์อง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวศศิธร กัลยาวัฒน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๖๑๒๒๒๔๑๔๒๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างทพปัญหาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลนา สุวรรณไธโรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ระภีพรหม ร้อยพิลา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และประเมินเครื่องมือการใช้ตัวบ่งชี้ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๐๙ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๐๙ ๐๐๓๖

ผู้ประสานงาน นางสาวศศิธร กัลยาวัฒน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๕๖๕ ๔๒๒๒

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

ที่ ๘๖ ๐๖๒๓.๑๒/ว ๑๐๖๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๒๘๐ ถ.นิคมโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางกอบจิตต์ ชุ่มชัย

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวศศิธร กัลยาวัฒน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๔๑๐๒๒๒๙๓๔๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำตามหลักสูตรคุรุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิพัฒนา สุวรรณไทรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ระพีพรรณ ร้อยพิลา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และประเมินคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทิกานต์ เพียรปัญญากรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๑

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๑๒

ผู้ประสานงาน นางสาวศศิธร กัลยาวัฒน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๘๓๕ ๘๒๖๔

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๑๐๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางวันดี คงกันง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวศศิธร กัลยาวัฒน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๒๕๔๒๐๒๒๕๓๘๑๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลนา สุวรรณไฉโรย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ระพีพรรณ ร้อยพิลา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ และประเมินเครื่องมือการใช้ตัวบ่งชี้ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรฉัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๕๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๕๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวศศิธร กัลยาวัฒน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๘๓๕ ๘๒๖๘

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์ ประธานคณะ
กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตร
มหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหญ่ กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตร
มหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. ดร. ประภาดา คนคลอง ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนอนุบาลคำชะอี
4. นางกอบจิตต์ อุ่นชัย ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ
รับผิดชอบงาน การศึกษาปฐมวัย สำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดมุกดาหาร
5. นางวนิดา คงกันกง ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้าสายระดับ
ปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามุกดาหาร

ภาคผนวก ค

รายนามครูปฐมวัยในโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

รายนามครูปฐมวัยโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

1. นางสาวพิรุณรัตน์ กงนะ	ครูโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก
2. นางสาวปฎิญาพร คนหาญ	ครูโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก
3. นางสาวจิรา เมืองโคตร	ครูโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก
4. นางสาวรัตยา ว่องไว	ครูโรงเรียนอนุบาลดอนตาล
5. นางสาวธันญรัตน์ นามบุตร	ครูโรงเรียนอนุบาลดอนตาล
6. นางสาวชุติมา มณีกาวิ	ครูโรงเรียนอนุบาลดอนตาล
7. นางสาวจรรยา โคตรสขิ่ง	ครูโรงเรียนอนุบาลดอนตาล
8. นางสาวจุฑารัตน์ ทานะเวท	ครูโรงเรียนอนุบาลดอนตาล
9. นางสาวจิรวดี ศรีวิรัมย์	ครูโรงเรียนอนุบาลดอนตาล
10. นางยุภาพร สุวรรณพันธ์	ครูโรงเรียนอนุบาลคำชะอี
11. นางรณิดา ใจมั่น	ครูโรงเรียนอนุบาลคำชะอี
12. นางสาวทิชากร เมืองโคตร	ครูโรงเรียนอนุบาลคำชะอี
13. นางสาวเนตรนภา คนกล้า	ครูโรงเรียนอนุบาลคำชะอี
14. นางสาวศิริลักษณ์ โสนายะ	ครูโรงเรียนอนุบาลคำชะอี
15. นางสาวจิตรลดา คนเพียร	ครูโรงเรียนอนุบาลคำชะอี
16. นางทรงสมัย บุรัตน์	ครูโรงเรียนอนุบาลคำชะอี
17. นางสาวทิพย์สุดา ศรีสมบูรณ์	ครูโรงเรียนอนุบาลคำชะอี

ภาคผนวก ง

เครื่องมือและผลการวิเคราะห์เครื่องมือในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

เครื่องมือและผลการวิเคราะห์เครื่องมือในการวิจัย

1. แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจครูปฐมวัยเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และทฤษฎีพหุปัญญา ก่อนการอบรม (Pre-test) และหลังการอบรม (Post-test) ปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
2. แบบประเมินเครื่องมือ แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจครูปฐมวัยเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และทฤษฎีพหุปัญญา ก่อนการอบรม (Pre-test) และหลังการอบรม (Post-test) ปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
3. สรุปการพิจารณาความสอดคล้อง แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจครูปฐมวัยเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และทฤษฎีพหุปัญญา ก่อนการอบรม (Pre-test) และหลังการอบรม (Post-test) ปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
4. แบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
5. แบบประเมินเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
6. สรุปการพิจารณาความสอดคล้อง แบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
7. แบบสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
8. แบบประเมินเครื่องมือ แบบสังเกตการณ์เรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

9. สรุปการพิจารณาความสอดคล้อง แบบสังเกตการณ์เรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา กลุ่มเครือข่าย

สถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

10. แบบประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่าย
สถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

11. แบบประเมินเครื่องมือ แบบประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับความรู้
ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดมุกดาหาร

12. สรุปการพิจารณาความสอดคล้อง แบบประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับ
ความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็ก
ปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดมุกดาหาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมุกดาหาร

3. เด็กปฐมวัย หมายถึงข้อใด

- ก. เด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง 5 ปีบริบูรณ์
- ข. เด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง 6 ปีบริบูรณ์
- ค. เด็กตั้งแต่ 3 ถึง 5 ปีบริบูรณ์
- ง. เด็กตั้งแต่ 3 ถึง 6 ปีบริบูรณ์

4. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านใดไม่ใช่

- ก. พัฒนาการด้านร่างกาย
- ข. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ
- ค. พัฒนาการด้านสังคม
- ง. พัฒนาการด้านสิ่งแวดล้อมรอบตัว

5. การที่เด็ก “สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย” สะท้อนถึงพัฒนาการด้านใด

- ก. พัฒนาการด้านร่างกาย
- ข. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ
- ค. พัฒนาการด้านสังคม
- ง. พัฒนาการด้านสติปัญญา

6. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับจุดหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

- ก. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขภาพดี
- ข. สุขภาพจิตดีและมีความสุข
- ค. มีทักษะชีวิต ทักษะการใช้ภาษาสื่อสารและสนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ
- ง. ถูกทุกข้อ

7. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

- ก. ประเมินพัฒนาการเด็ก 4 ด้าน
- ข. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล
- ค. ประเมินพัฒนาการด้วยเครื่องมือและวิธีการเดิมซ้ำๆ
- ง. ไม่ควรใช้แบบทดสอบในการประเมินพัฒนาการ

8. สมอของเด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาอย่างรวดเร็ว ช่วงของชีวิตที่สำคัญที่สุดคือช่วงใด

- ก. ช่วง 6 ปีแรกของชีวิต
- ข. ช่วง 5 ปีแรกของชีวิต
- ค. ช่วง 4 ปีแรกของชีวิต
- ง. ช่วง 3 ปีแรกของชีวิต

9. การที่ “เด็กมีร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี” สะท้อนถึงพัฒนาการด้านใด

- ก. พัฒนาการด้านร่างกาย
- ข. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิต
- ค. พัฒนาการด้านสังคม
- ง. พัฒนาการด้านสติปัญญา

10. การที่ “เด็กชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว” สะท้อนถึงพัฒนาการด้านใด

- ก. พัฒนาการด้านร่างกาย
- ข. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ
- ค. พัฒนาการด้านสังคม
- ง. พัฒนาการด้านสติปัญญา

11. ข้อใดกล่าวถูกต้อง เกี่ยวกับหลักการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัย

- ก. จัดประสบการณ์เล่นและเรียนรู้อย่างหลากหลาย สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ข. ให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนาด้านวิชาการ
- ค. ประเมินพัฒนาการภาคเรียนละ 1 ครั้ง
- ง. จัดการเรียนรู้เป็นรายวิชา

12. ข้อใดคือแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย

- ก. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับการทำงานของสมอง
- ข. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือทำ สำรวจ สืบค้น ทดลอง คิดแก้ปัญหา ด้วยตนเอง
- ค. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน
- ง. ถูกทุกข้อ

13. ข้อใดคือการจัดประสบการณ์ที่ไม่เหมาะกับเด็กปฐมวัย

- ก. จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ
- ข. จัดประสบการณ์ให้เด็กคิดตามการชี้แนะของครู
- ค. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
- ง. จัดประสบการณ์ในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า

14. การจัดประสบการณ์ตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการส่งเสริมทักษะด้านใดของเด็กปฐมวัย

- ก. ส่งเสริมการเรียนรู้
- ข. ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับสื่อและเทคโนโลยี
- ค. ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี คุณธรรม จริยธรรม
- ง. ส่งเสริมการสังเกต คิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

15. ข้อใดไม่ใช่ข้อบ่งชี้ของกิจกรรมประจำวันปฐมวัย

- ก. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน
- ข. ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- ค. พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก
- ง. พัฒนาภาษา

16. ข้อใดคือความหมายของพหุปัญญา

- ก. พหุปัญญาคือ ความสามารถทางปัญญาที่บ่งบอกศักยภาพทางกายและสมองของบุคคลในการคิดแก้ปัญหา
- ข. พหุปัญญาคือ ความสามารถของคน que แสดงออกมาในรูปแบบต่าง ๆ
- ค. พหุปัญญาเป็นความสามารถเชิงชีวิต
- ง. ถูกทุกข้อ

17. ทฤษฎีพหุปัญญาค้นพบโดยนักจิตวิทยาในข้อใด

- ก. จอน ดิวอี้
- ข. ธอร์นไตร์
- ค. การ์ตเนอร์
- ง. อัลซูเบล

18. ข้อใดเป็นความสามารถด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล – มนุษย์สัมพันธ์ของเด็ก
- สามารถสื่อสารความหมายโดยไม่ใช้ภาษาพูดได้
 - อ่านแผนที่แผนที่ภูมิได้ดี
 - มีความสามารถในการใช้ท่าทาง
 - ชอบร้องเพลง ฟังเพลง
19. ความสามารถในการฟัง พูด และเขียน จดบันทึก คือความสามารถทางพหุปัญญา
ด้านใด
- ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์
 - ด้านภาษา
 - ด้านมิติสัมพันธ์
 - ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว
20. การใช้เหตุผล และความสามารถในการจัดการรูปแบบ มีทักษะการแก้ปัญหาคือ
ความสามารถทางพหุปัญญาด้านใด
- ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์
 - ด้านภาษา
 - ด้านมิติสัมพันธ์
 - ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว
21. ผู้ที่ชอบวาดภาพ ออกแบบ ทำงานศิลปะ มีความสามารถทางพหุปัญญาด้านใด
- ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์
 - ด้านภาษา
 - ด้านมิติสัมพันธ์
 - ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว
22. นักเต้นรำ นักร้อง และนักแต่งเพลง เป็นผู้มีเชี่ยวชาญทางพหุปัญญาด้านใด
- ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว
 - ด้านดนตรี
 - ด้านการเข้าใจตนเอง
 - ด้านการรอบรู้ธรรมชาติ

23. เด็กที่มีลักษณะชอบเป็นผู้นำ ชอบทำงานเป็นกลุ่ม มีความสามารถทางพหุปัญญา ด้านใด

- ก. ด้านการเข้าใจตนเอง
- ข. ด้านการรอบรู้ธรรมชาติ
- ค. ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
- ง. ด้านการเข้าใจความเป็นอยู่

24. นักปรัชญา จิตแพทย์ นักวิจัย เป็นผู้มีเชี่ยวชาญทางพหุปัญญาด้านใด

- ก. ด้านการเข้าใจตนเอง
- ข. ด้านการรอบรู้ธรรมชาติ
- ค. ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
- ง. ด้านการเข้าใจความเป็นอยู่

25. ข้อใดกล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญาได้ถูกต้อง

- ก. เน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทั้ง 8 ด้าน
- ข. จัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง
- ค. จัดการเรียนรู้เน้นการคิดวิเคราะห์
- ง. จัดการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองที่ส่งเสริม

พัฒนาการทั้ง 9 ด้าน

26. ข้อใดไม่ได้อยู่ใน 5 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ก. ขั้นการวางแผน
- ข. ขั้นการลงมือปฏิบัติ
- ค. ขั้นการวิเคราะห์กิจกรรม
- ง. ขั้นการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

27. ขั้นตอนให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิต เรียกว่า ขั้นตอนใด

- ก. ขั้นการลงมือปฏิบัติ
- ข. ขั้นการวิเคราะห์กิจกรรม
- ค. ขั้นการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง
- ง. ขั้นการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีความหมาย

28. ความสามารถทางปัญญาด้านใดที่สามารถวัดได้จากแบบทดสอบข้อเขียนหรือปากเปล่าได้

- ก. ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว
- ข. ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์
- ค. ด้านดนตรี
- ง. ด้านความเข้าใจตนเอง

29. ความสามารถทางปัญญาด้านใดที่ไม่สามารถวัดได้จากแบบทดสอบข้อเขียนหรือปากเปล่าได้โดยตรง

- ก. ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์
- ข. ด้านภาษา
- ค. ด้านมิติสัมพันธ์
- ง. ด้านความเข้าใจตนเอง

30. ความสามารถทางพุทธิปัญญาสามารถประเมินด้วยวิธีการใดบ้าง

- ก. ประเมินแบบปรนัย
- ข. แบบสำรวจรายการ
- ค. การสังเกต
- ง. ถูกทุกข้อ

ลงชื่อ ผู้ทำแบบทดสอบ

(.....)

ตำแหน่ง

...../...../.....

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจครูปฐมวัยเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

พุทธศักราช 2560 และทฤษฎีพหุปัญญา

กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

มุกดาหาร

ชื่อ-สกุล ผู้เชี่ยวชาญ

ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

คำชี้แจง

ขอให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเสนอแนะแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจครูปฐมวัยเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และทฤษฎีพหุปัญญา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องความคิดเห็นที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเพื่อนำกลับมาปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์

ขอความกรุณาตรวจสอบรายการประเมินแต่ละรายการและตอบความคิดเห็นต่อรายการประเมินโดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ตัวเลขในช่องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความหมายดังนี้

+ 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารายการประเมิน ใช้ได้

0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารายการประเมิน ไม่แน่ใจว่าใช้ได้

-1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารายการประเมิน ใช้ไม่ได้

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+ 1	0	- 1	ขอเสนอแนะ
1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่ใช้ในปัจจุบัน เป็นหลักสูตรที่ประกาศให้ใช้เมื่อ พ.ศ. ไต				
2. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยข้อใดกล่าวถูกต้อง				
3. เด็กปฐมวัย หมายถึงข้อใด				
4. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านใดไม่ใช่				
5. การที่เด็ก “สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย” สะท้อนถึงพัฒนาการด้านใด				
6. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับจุดหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย				
7. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย				
8. สมมองของเด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาอย่างรวดเร็ว ช่วงของชีวิตที่สำคัญที่สุดคือช่วงใด				
9. การที่ “เด็กมีร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี” สะท้อนถึงพัฒนาการด้านใด				
10. การที่ “เด็กชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว” สะท้อนถึงพัฒนาการด้านใด				
11. ข้อใดกล่าวถูกต้อง เกี่ยวกับหลักการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัย				
12. ข้อใดคือแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย				
13. ข้อใดคือการจัดประสบการณ์ที่ไม่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย				
14. การจัดประสบการณ์ตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการส่งเสริมทักษะด้านใดของเด็กปฐมวัย				
15. ข้อใดไม่ใช่ข้อบ่งชี้ของกิจกรรมประจำวันปฐมวัย				
16. ข้อใดคือความหมายของพหุปัญญา				
17. ทฤษฎีพหุปัญญาค้นพบโดยนักจิตวิทยาในข้อใด				

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+ 1	0	- 1	ขอเสนอแนะ
18. ข้อใดเป็นความสามารถด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล – มนุษย์สัมพันธ์ของเด็ก				
19. ความสามารถในการฟัง พูด และเขียน จดบันทึก คือ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านใด				
20. การใช้เหตุผล และความสามารถในการจัดการรูปแบบ มีทักษะการแก้ปัญหาคือความสามารถทางพหุปัญญาด้านใด				
21. ผู้ที่ชอบวาดภาพ ออกแบบ ทำงานศิลปะ มีความสามารถทางพหุปัญญาด้านใด				
22. นักเต้นรำ นักร้อง และนักแต่งเพลง เป็นผู้มีเชาว์ปัญญาทางพหุปัญญาด้านใด				
23. เด็กที่มีลักษณะชอบเป็นผู้นำ ชอบทำงานเป็นกลุ่ม มีความสามารถทางพหุปัญญาด้านใด				
24. นักปรัชญา จิตแพทย์ นักวิจัย เป็นผู้มีเชาว์ปัญญาทางพหุปัญญาด้านใด				
25. ข้อใดกล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญาได้ถูกต้อง				
26. ข้อใดไม่ได้อยู่ใน 5 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
27. ขั้นตอนที่คุณเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิต เรียกว่าขั้นตอนใด				
28. ความสามารถทางปัญญาด้านใดที่สามารถวัดได้จากแบบทดสอบข้อเขียนหรือปากเปล่าได้				
29. ความสามารถทางปัญญาด้านใดที่ไม่สามารถวัดได้จากแบบทดสอบข้อเขียนหรือปากเปล่าได้โดยตรง				
30. ความสามารถทางพหุปัญญาสามารถประเมินด้วยวิธีการใดบ้าง				

ลงชื่อ..... ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง

...../...../.....

**แบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้าง
พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ตามแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย_กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา
เอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร**

.....

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้สร้างขึ้นเพื่อสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับการใช้แนวทางการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา

ของเด็กปฐมวัย

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. เพศ ชาย หญิง

2. วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ปี

4. ท่านจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ระดับชั้น

ตอนที่ 2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

1. ท่านคิดอย่างไรกับการการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา

ของเด็กปฐมวัย

.....

.....

.....

.....

.....

2. บรรยายการจั้ดประสบการณ้การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาในชั้นเรียนของท่านเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง

.....

.....

3. พฤติกรรมของเด็กเป็นอย่่างไร จากการจั้ดประสบการณ้การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

.....

.....

4. ท่านคิดว่่าปัญหา/อุปสรรค ในการจั้ดประสบการณ้การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย คี้อะไร

.....

.....

5. เด็กสามารถพัฒนาพหุปัญญาได้มากหรือน้อยเพียงใด หลักจากการจั้ดประสบการณ้การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

.....

.....

6. จากการจั้ดประสบการณ้การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ทำให้ท่านได้รู้จั้กแนวคิดและพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กรายบุคคลเพิ่มมากขึ้น และสามารถจั้ดประสบการณ้การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับควมหลากหลายของเด็กได้ดีขึ้นหรือไม่ อย่่างไร

.....

.....

7. ท่านคิดว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายจะช่วยพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กได้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

8. กระบวนการ PLC มีส่วนช่วยให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

9. ท่านคิดว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในระยะยาวหรือไม่

.....

.....

.....

10. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ให้สัมภาษณ์

(.....)

ตำแหน่ง

...../...../.....

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้าง
 พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ตามแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
 เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา
 เอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

ชื่อ-สกุล ผู้เชี่ยวชาญ ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

คำชี้แจง

ขอให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเสนอแนะ
 แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจครูปฐมวัยเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
 พุทธศักราช 2560 และทฤษฎีพหุปัญญา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร
 สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องความคิดเห็น
 ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเพื่อนำกลับมาปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์

ขอความกรุณาตรวจสอบรายการประเมินแต่ละรายการและตอบความคิดเห็น
 ต่อรายการประเมินโดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ตัวเลขในช่องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความหมายดังนี้

- + 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารายการประเมิน ใช้ได้
- 0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารายการประเมิน ไม่แน่ใจว่าใช้ได้
- 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารายการประเมิน ใช้ไม่ได้

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+ 1	0	- 1	ข้อเสนอแนะ
ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์				
ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์				
1. ท่านยึดหลักการใด ในการจัดกิจกรรมประจำวัน สำหรับเด็กปฐมวัย				
2. ท่านคิดว่าบทบาทของครูปฐมวัยในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ควรทำอย่างไรบ้าง				
3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย				
4. ท่านมีแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่เป็นการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย อย่างไรบ้าง				
5. ท่านมีวิธีการวัดและประเมินความสามารถทาง พหุปัญญาของเด็กปฐมวัยอย่างไร				
6. ท่านได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมอบรม เชิงปฏิบัติการอย่างไรบ้าง				
7. ท่านมีความคิดเห็นต่อกระบวนการ (PLC) อย่างไร และจะมีแนวทางดำเนินการ PLC เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ร่วมกันอย่างไร				
8. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม				

ลงชื่อ..... ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง

...../...../.....

**แบบประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการ
เสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชน
มุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร**

.....

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้สร้างขึ้นเพื่อให้ครูประเมินตนเอง เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยแบ่ง ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 ประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

2. แบบประเมินตนเอง มีจำนวน 20 ข้อ

3. ให้ทำเครื่องหมาย ลงในช่องระดับการประเมิน ตามความเป็นจริง

4. เกณฑ์การให้คะแนน

5 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

1. เพศ ชาย หญิง

2. วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี ปริญญาโท

ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ปี

4. ท่านจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ระดับชั้น

ตอนที่ 2 การประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
1	ด้านความรู้ความเข้าใจของครู						
	1.1 มีความรู้ความเข้าใจในความหมายของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย						
	1.2 มีความรู้ความเข้าใจประเภทของพหุปัญญา						
	1.3 มีความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย						
	1.4 มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย						
	1.5 มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย						
	1.6 มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะที่ดีของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย						
	1.7 มีความรู้ความเข้าใจในการนำแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็ก						
	1.8 เห็นคุณค่าของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย						

ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
	1.9 ศึกษาเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย						
	1.10 บุคลากรและผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้และคำแนะนำในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย						
2.	ด้านทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู						
	2.1 กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย						
	2.2 จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย						
	2.3 จัดหาเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย เพื่อนำไปปรับใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็ก						
	2.4 มีการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานและให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ						

ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
	2.5 ปรับปรุงกระบวนการจัดการ ประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้เหมาะสมกับ การเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย						
3.	ตามเจตคติของครู						
	3.1 สามารถสังเกตพฤติกรรม และคาดการณ์แนวคิดของเด็กได้						
	3.2 เข้าใจแนวคิดของเด็กที่แสดงออกมา ทั้งด้านการพูดและด้านพฤติกรรม						
	3.3 สามารถเข้าใจแนวคิดของเด็ก และเชื่อมโยงไปสู่ความสอดคล้องกับเนื้อหา ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้						
	3.4 เข้าใจวิธีการแก้ปัญหาของเด็กและ นำไปสู่การอธิบายให้เกิดเป็นองค์ความรู้						
	3.5 มีแนวคิดและพฤติกรรมเชิงบวก ในการบริหารจัดการชั้นเรียน						

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

แบบประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการ
เสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

ชื่อ-สกุล ผู้เชี่ยวชาญ ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

คำชี้แจง

ขอให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเสนอแนะ
แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจครูปฐมวัยเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช 2560 และทฤษฎีพหุปัญญา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องความคิดเห็น
ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเพื่อนำกลับมาปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์

ขอความกรุณาตรวจสอบรายการประเมินแต่ละรายการและตอบความคิดเห็น
ต่อรายการประเมินโดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ตัวเลขในช่องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความหมายดังนี้

- + 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารายการประเมิน ใช้ได้
- 0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารายการประเมิน ไม่แน่ใจว่าใช้ได้
- 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารายการประเมิน ใช้ไม่ได้

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+ 1	0	- 1	ขอเสนอแนะ
ด้านความรู้ความเข้าใจของครู				
1. มีความรู้ความเข้าใจในความหมายของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย				
2. มีความรู้ความเข้าใจในประเภทของพหุปัญญา				
3. มีความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย				
4. มีความรู้ความเข้าใจหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย				
5. มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย				
6. มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะที่ดีของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย				
7. มีความรู้ความเข้าใจในการนำแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็ก				
8. เห็นคุณค่าของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย				
9. ศึกษาเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย				
10. บุคลากรและผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้และคำแนะนำในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย				

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+ 1	0	- 1	ขอเสนอแนะ
ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู				
11. กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย				
12. จัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย				
13. จัดหาเอกสาร หนังสือหรือตำรา ผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย เพื่อให้ครูสามารถนำไปปรับใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็ก				
14. มีการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงาน และให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ				
15. ปรับปรุงกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้เหมาะสมกับ การส่งเสริมพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย				
ด้านการวัดและประเมินผลของครู				
16. การดำเนินการในครั้งนี้เป็นไปตามความคาดหวังของท่าน				
17. ความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์				
18. ความเหมาะสมของเนื้อหา				
19. ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินการในครั้งนี้อย่างส่งเสริมการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครู				

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+ 1	0	- 1	ขอเสนอแนะ
ด้านการวัดและประเมินผลของครู (ต่อ) 20. ความคุ้มค่าของการดำเนินการในครั้งนี้				

ลงชื่อ..... ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง

...../...../.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

**แบบสังเกตการณ์เรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาพหุปัญญาปฐมวัย
เอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร**

คำชี้แจง แบบสังเกตการณ์เรียนรู้ใช้สังเกตการณ์เรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา

1. แบบสังเกต มีจำนวน 10 ข้อ
2. แบบสังเกต มีจำนวน 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
 - ตอนที่ 2 ประเด็นการสังเกต
3. ให้ทำเครื่องหมาย □ ลงในช่องผลการสังเกต ตามสภาพที่เป็นจริง
4. เกณฑ์การให้คะแนน
 - 5 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 - 3 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับควรปรับปรุง

คำชี้แจง

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้รับการสังเกต

ชื่อ-นามสกุล ผู้รับการสังเกต

วัน เดือน ปี ที่สังเกต

ตอนที่ 2 ประเด็นการสังเกต

รายการ	ความสามารถ ทางพหุปัญญา	ระดับการปฏิบัติ					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
1. เข้าใจคำสั่งและความหมายของคำ	ด้านภาษา						
2. เล่าเรื่องราวได้							
3. สนใจคนควา สำนววจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว	ด้านตรรกะและ คณิตศาสตร์						
4. สามารถคิดเชิงเหตุผล แก้ปัญหาได้							
5. ชอบทำกิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ	ด้านดนตรี						
6. เลียนเสียงและท่าทางได้							
7. รู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย	ด้านร่างกายและ การเคลื่อนไหว						
8. เข้าใจตำแหน่งบน-ล่าง สูง-ต่ำ ทิศทางหน้า-หลัง							
9. วาดภาพตามจินตนาการ	ด้านมิติ						
10. วาดภาพตามรูปลักษณะต่าง ๆ ได้							
11. แยกแยะความแตกต่างระหว่าง บุคคลได้	ด้านความเข้าใจ ระหว่างบุคคล- มนุษย์สัมพันธ์						
12. รู้จักแบ่งปัน รอคอย ขอโทษ ขอบคุณ							
13. รู้จักเล่นเป็นกลุ่มกับเด็กอื่น							
14. แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก	ด้านความเข้าใจ ตนเอง						
15. มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เมื่อได้รับการยอมรับหรือชมเชย							
16. มีความสนใจธรรมชาติรอบตัว	ด้านธรรมชาติ						

รายการ	ความสามารถ ทางพหุปัญญา	ระดับการปฏิบัติ					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
17. เข้าใจปรากฏการณ์ธรรมชาติ							
18. เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง	ด้านอัตถภาวนิยม/ จิตนิยม						
19. มีเหตุผล							
20. สามารถจับประเด็นคำถาม และสามารถตอบได้							

ลงชื่อ ผู้สังเกต

(.....)

...../.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบสังเกตการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาพหุปัญญาปฐมวัย
เอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

ชื่อ-สกุล ผู้เชี่ยวชาญ ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

คำชี้แจง

ขอให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเสนอแนะ
แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจครูปฐมวัยเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช 2560 และทฤษฎีพหุปัญญา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องความคิดเห็น
ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเพื่อนำกลับมาปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์

ขอความกรุณาตรวจสอบรายการประเมินแต่ละรายการและตอบความคิดเห็น
ต่อรายการประเมินโดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ตัวเลขในช่องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความหมายดังนี้

- + 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารายการประเมิน ใช้ได้
- 0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารายการประเมิน ไม่แน่ใจว่าใช้ได้
- 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารายการประเมิน ใช้ไม่ได้

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+ 1	0	- 1	ขอเสนอแนะ
ความสามารถด้านภาษา				
1. เข้าใจคำสั่งและความหมายของคำ				
2. เล่าเรื่องราวได้				
ความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์				
3. สนใจค้นคว้า สืบรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว				
4. สามารถคิดเชิงเหตุผล แก้ปัญหาได้				
ความสามารถด้านดนตรี				
5. ชอบทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ				
6. เล่นเสียงและทำทางได้				
ความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว				
7. รู้จักส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย				
8. เข้าใจตำแหน่งบน-ล่าง สูง-ต่ำ ทิศทางหน้า-หลัง				
ความสามารถด้านมิติ				
9. วาดภาพตามจินตนาการ				
10. วาดภาพตามรูปลักษณะต่าง ๆ ได้				
ความสามารถด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล- มนุษยสัมพันธ์				
11. แยกแยะความแตกต่างระหว่างบุคคลได้				
12. รู้จักแบ่งปัน รอคอย ขอโทษ ขอบคุณ				
ความสามารถด้านความเข้าใจตนเอง				
14. แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก				
15. มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เมื่อได้รับการยอมรับ หรือชมเชย				

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+ 1	0	- 1	ขอเสนอแนะ
ความสามารถด้านธรรมชาติ				
16. มีความสนใจธรรมชาติรอบตัว				
17. เข้าใจปรากฏการณ์ธรรมชาติ				
ความสามารถด้านอัตถวายนิยม/จิตนิยม				
18. เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง				
19. มีเหตุผล				
20. สามารถจับประเด็นคำถาม และสามารถตอบได้				

ลงชื่อ..... ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง

...../...../.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก จ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง 23 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ
 ครูปฐมวัยเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
 และทฤษฎีพหุปัญญา กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร
 สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลรวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลรวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 24 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ แบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัย
 ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
 ตามแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของ
 เด็กปฐมวัยกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุทิดาหาร สังกัดสำนักงาน
 ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคน ที่					ผลรวม	ค่า IOC	การแปล ผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 25 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญแบบประเมินตนเองของครู
เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญา
ของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุทดาหาร สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดมุทดาหาร

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลรวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
1. ด้านความรู้ความเข้าใจของครู								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ด้านทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู								
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ด้านการวัดและประเมินผลของครู								
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 26 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ แบบสังเกตการเรียนรู้
 ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้าง
 พหุปัญญา โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาพหุปัญญาปฐมวัยเอกชนมุกดาหาร
 สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลรวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
1. ความสามารถด้านภาษา								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์								
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ความสามารถด้านดนตรี								
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว								
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. ความสามารถด้านมิติ								
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6. ความสามารถด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล- มนุษยสัมพันธ์								
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลรวม	ค่า IOC	การแปลผล
	1	2	3	4	5			
7. ความสามารถด้านความเข้าใจตนเอง								
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8. ความสามารถด้านธรรมชาติ								
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9. ความสามารถด้านอัตรานิยม/จิตนิยม								
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ฉ

แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา
ของเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

คำนำ

แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของไฮเวิร์ต การ์ดเนอร์ ที่เชื่อว่า มนุษย์ ทุกคนมีปัญญาที่แตกต่าง และมีความหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ที่มีความสุขและมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่ดีด้วยกระบวนการของกิจกรรมเสริมสร้างพหุปัญญา ดังนั้น ชุดกิจกรรมฉบับนี้ จะเป็นการนำเสนอกิจกรรมที่บูรณาการปัญญาทั้ง 9 ด้าน ที่ทำให้งิจกรรมสนุกและน่าสนใจมากขึ้น โดยกิจกรรมถูกออกแบบมาให้สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัย แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย มี 10 กิจกรรม ดังนี้

- กิจกรรมที่ 1 อนุรักษ์ไทย
- กิจกรรมที่ 2 เซฟตัวน้อย
- กิจกรรมที่ 3 ภูเขาไฟลาวา
- กิจกรรมที่ 4 ดนตรีहरषา (เคลื่อนไหวประกอบเพลงและจังหวะดนตรีในท่าทางต่าง ๆ)
- กิจกรรมที่ 5 พิมพ์ภาพจากวัสดุธรรมชาติ
- กิจกรรมที่ 6 เกมบันไดงูहरषา
- กิจกรรมที่ 7 เรื่องเล่าเข้าวันนี้
- กิจกรรมที่ 8 คำคล้องจอง ประกอบจังหวะและท่าทาง
- กิจกรรมที่ 9 กิจกรรมวงกลมแห่งสมาธิ
- กิจกรรมที่ 10 Color running

ผู้วิจัยหวังว่าแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อเด็กและครูผู้สอน สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดการจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลายและน่าสนใจ การกระตุ้นปัญญาในด้านต่าง ๆ จะเกิดกับเด็กโดยตรง เพราะเมื่อเด็กมีความสุขในการเรียนรู้ ปัญญาที่เกิดตามมา

ศศิธร กัลยารัตน์

คำชี้แจง

แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา
ของเด็กปฐมวัยนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดประสบการณ์การเรียนรู้พหุปัญญา 9 ด้าน
2. เพื่อส่งเสริมให้เด็กค้นหาศักยภาพที่ตนมี และรู้จักตนเอง มองโลก
ในเชิงบวก
3. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดความเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่างกันทั้งความคิด
และความสามารถที่หลากหลาย
4. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดทักษะในด้านที่หลากหลายและแสดงออก
อย่างอิสระ
5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุข และมีทัศนคติที่ดีอันจะนำไปสู่
การต่อยอดในสาขาวิชาต่าง ๆ

แนวคิด/ความคิดรวบยอด

การประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพหุปัญญา มีความสำคัญและมี
คุณค่าต่อการพัฒนาเด็กอย่างมาก ซึ่งส่งเสริมในการพัฒนาการทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย
อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ ได้แสดง
ความสามารถของตนให้ผู้อื่นยอมรับ ส่งเสริมความรู้สึกดีต่อตนเอง มีอารมณ์แจ่มใสมั่นคง
และเกิดความความมั่นใจในการแสดงออก พร้อม ๆ กับการยอมรับและเข้าใจผู้อื่น
ตระหนักถึงคุณค่าของตนและผู้อื่นในสังคมที่มีความหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี
พหุปัญญา (Multiple Intelligences) ที่เกิดจากความเชื่อเรื่องศักยภาพและความสามารถ
ของมนุษย์ที่มีอย่างหลากหลาย กระบวนการในกิจกรรมจะเป็นตัวเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่
ปัญญาในด้านต่าง ๆ ที่จะทำให้เด็กสนุก มีความสุขได้เรียนรู้ผ่านการทดลอง และได้ลงมือ
ปฏิบัติงานจริงที่สัมพันธ์กับพัฒนาการตามวัยของเด็กที่กล่าวถึงสัญญาณของการ
เรียนรู้และการค้นหามีอยู่ในตัวเด็กทุกคน คือการเรียนรู้ผ่านการเล่น ก่อให้เกิดจินตนาการ
ความคิดสร้างสรรค์และทัศนคติที่ดีต่อการเรียนในสาขาวิชาต่าง ๆ

กิจกรรมที่ 1

ชื่อกิจกรรม อนุรักษ์ไทย (ฝึกฝนมารยาทไทย)

จุดประสงค์

1. เสริมสร้างพหุปัญญาด้าน :
 - ภาษา
 - ความเข้าใจระหว่างบุคคล-มนุษย์สัมพันธ์
 - ความเข้าใจตนเอง

หลักการ

กิจกรรมอนุรักษ์ความเป็นไทย เช่น การรำไทย ขนบไทย น้ำสุมุนไพรรักษาโรคเล่นของไทย เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้และปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งกายแบบไทย ชุดไทย หรือ การใช้ผ้าไทย การฟังเพลงไทย ร้องเพลงไทย รำไทย และการเล่นของไทย รวมถึงให้เด็กมีความตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม และค่านิยมของไทย จากประสบการณ์จริง และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรม (เวลา 30 นาที)

1. เด็กแต่งกายชุดผ้าไทย 1 วันในสัปดาห์
2. กิจกรรมฝึกฝนมารยาทไทย การไหว้ การกราบ ในช่วงเช้าหรือช่วงเวลาอื่นที่เหมาะสม

โรงเรียนจัดกิจกรรมให้เป็นวิถีชีวิตประจำวันของเด็ก เพื่อปลูกฝังมารยาทไทย ครูสามารถเลือกกิจกรรมอื่นที่หลากหลายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ไทย เพื่อเพิ่มความสนุกสนานน่าสนใจมากขึ้น เช่น การเล่นไทย ร้องเพลงไทย นิทานพื้นบ้าน การทำขนมไทย เป็นต้น

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
เสริมสร้างพหุปัญญาด้าน : - ภาษา - ความเข้าใจระหว่างบุคคล-มนุษย์สัมพันธ์ - ความเข้าใจตนเอง	สังเกตการเรียนรู้	แบบสังเกตการเรียนรู้	ร้อยละ 80 ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กิจกรรมที่ 2

ชื่อกิจกรรม เชฟตัวน้อย แชนวิชฮอตดอก

จุดประสงค์

1. เสริมสร้างพหุปัญญาด้าน :
 - ภาษา
 - ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์
 - ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว

หลักการ

การประกอบอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย หรือที่เรียกว่า “ Cooking ” เป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงและเรียนรู้การทำงานอย่างเป็นกระบวนการผ่านการทำอาหาร ช่วยให้เด็กรู้จักวางแผนในการจัดเตรียมวัตถุดิบที่หลากหลาย โดยเน้นการใช้กล้ามเนื้อมือและนิ้วมือในการลงมือปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมประกอบอาหารตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ตลอดจนได้เรียนรู้และรู้จักอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการประกอบอาหาร ช่วยให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดและพัฒนาทักษะอย่างสมดุล ทั้งยังปลูกฝังให้เด็กมีพฤติกรรมด้านสุขอนามัยและโภชนาการที่ดีอีกด้วย

วัสดุ/อุปกรณ์

1. ขนมปัง
2. ฮอตดอก
3. มายองเนส
4. ซอสมะเขือเทศ
5. ผักสด (ผักกาดหอม, แครอท)

กิจกรรม (เวลา 30 นาที)

1. เด็กช่วยคิดหาเมนูอาหารที่สนใจร่วมกับคุณครูหรือผู้ปกครอง และสนทนาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ส่วนผสม และอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาหาร ว่ามีอะไรบ้าง

2. เมื่อเด็กได้จัดเตรียมวัตถุดิบและส่วนผสมที่จะนำมาปรุงอาหารในเมนูที่คิดแล้ว ให้ช่วยกันล้าง หั่น และปรุงสุก ทั้งนี้ ก่อนการประกอบอาหาร ให้คุณครูและผู้ปกครองแนะนำขั้นตอนในการทำอาหาร พร้อมทั้งแนะนำวิธีการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้กับเด็ก เพื่อความปลอดภัยทุกครั้งที่ทำกิจกรรม

3. เมื่อเด็กทำการประกอบอาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เด็กเล่าประสบการณ์การทำงานและขั้นตอนการทำงานว่าทำอย่างไร แล้วช่วยกันสรุปว่าเมนูที่ทำนั้นมีสีสัน กลิ่น รสชาติ เป็นอย่างไร ส่วนผสมและเครื่องปรุงใส่อะไรไปเท่าไร รวมทั้งเครื่องปรุงแต่ละชนิดมีรสชาติเป็นอย่างไรร่วมกัน ชื่นชมผลงาน

หมายเหตุ : ครูสามารถปรับเปลี่ยนเมนูให้มีความน่าสนใจตามความเหมาะสม

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
เสริมสร้างพหุปัญญาด้าน : - ภาษา - ด้านตรรกะ และคณิตศาสตร์ - ด้านร่างกาย และการเคลื่อนไหว	สังเกตการเรียนรู้	แบบสังเกต การเรียนรู้	ร้อยละ 80 ขึ้นไป

กิจกรรมที่ 3

ชื่อกิจกรรม ภูเขาไฟลาวา

จุดประสงค์

1. เสริมสร้างพหุปัญญาด้าน :
 - ภาษา
 - ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์
 - ด้านมิติ
 - ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล-มนุษย์สัมพันธ์

หลักการ

กิจกรรมทดลอง ภูเขาไฟลาวา ที่เด็ก ๆ จะได้สนุกจากการลงมือทำจริง ทุกขั้นตอนด้วยตัวเองและยังช่วยกระตุ้นให้เด็ก ๆ เกิดความสนใจ ได้พัฒนาสติปัญญา และเกิดความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้ การทดลองยังช่วยฝึกทักษะการสังเกตและทักษะการลงความเห็นผ่านการทดลองปฏิกิริยาทางเคมีที่น่าทึ่งอีกด้วย

วัสดุ/อุปกรณ์

1. ดินน้ำมันหรือแป้งโด
2. เบคกิ้งโซดา
3. น้ำส้มสายชู
4. สีน้ำหรือสีผสมอาหาร
5. ขวดน้ำพลาสติก
6. โซริงค์ฉีดยา
7. ถาดหรือจานรอง (สำหรับทำเป็นฐานของภูเขาไฟ)
8. ภาชนะสำหรับผสมสีกับน้ำส้มสายชู

กิจกรรม (เวลา 30 นาที)

1. ก่อนเริ่มการทดลองให้คุณครูแนะนำวัสดุและอุปกรณ์ที่จะใช้ทำการทดลอง เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจแล้วถามเด็ก ๆ ถึงการทดลองในครั้งนี้ว่าจะทำอะไร และสิ่งที่เกิดขึ้น เกิดขึ้นได้อย่างไร พร้อมจดบันทึกคำตอบไว้เพื่อสรุปผลการของเด็กในการทดลองครั้งต่อไป

2. หลังจากพูดคุยกับเด็ก ๆ แล้ว เริ่มการทำภูเขาไฟจำลอง โดยให้เด็ก ๆ นำขวดน้ำพลาสติกมาวางบนถาดหรือจานรอง จากนั้นใช้ดินน้ำมันแปะตามขวดน้ำให้เป็นรูปทรงของภูเขาไฟ (ให้เริ่มแปะดินน้ำมันจากฐานหรือจานรองไปถึงขอบปากขวด) ซึ่งในขั้นตอนนี้คุณครูสามารถให้เด็ก ๆ ตกแต่งภูเขาไฟตามจินตนาการ

3. หลังจากทำภูเขาไฟจำลองเสร็จแล้ว ให้เด็ก ๆ ใช้โซริงค์ฉีดยาฉีดสีผสมอาหารมาผสมกับน้ำส้มสายชู โดยกะปริมาณน้ำส้มสายชูให้ให้เกิดครึ่งขวดน้ำที่ใช้ทำภูเขาไฟ เพราะถ้าใส่น้ำส้มสายชูน้อยเวลาที่ลาวาพุ่งออกมาจะไม่ค่อยสูงและทำให้ปริมาณของลาวาที่ไหลออกมาค่อนข้างน้อย (ถ้าอยากให้ลาวาไหลช้า ๆ และมีฟองเยอะ ๆ แนะนำให้ใส่น้ำยาล้างจานลงไปประมาณ 1-2 ช้อนชา)

4. นำน้ำส้มสายชูที่ผสมกับสีผสมอาหารเสร็จแล้ว เทลงไปในภูเขาไฟจำลองที่เตรียมไว้ ทั้งนี้คุณครูต้องคอยระวังไม่ให้เด็กเทน้ำสีหกด้วย

5. ขั้นตอนที่น่าสนใจและสำคัญที่สุด นั่นคือการเทเบคกิ้งโซดาลงไปในภูเขาไฟ ซึ่งเบคกิ้งโซดาจะทำปฏิกิริยากับน้ำส้มสายชูที่เราเทไว้ก่อนหน้านี้ ทำให้เกิดควันและมีลาวาไหลออกมาจากภูเขาไฟของเรานั่นเอง ในการทดลองภูเขาไฟลาวา คุณครูสามารถให้เด็กเทเบคกิ้งโซดาได้เรื่อย ๆ จนกว่าน้ำสายชูภายในภูเขาไฟจะหมดหรือส่วนผสมทั้ง 2 อย่างจะหมดปฏิกิริยา ในการเทบางครั้งลาวาอาจไม่ได้ปะทุขึ้นมาทันที คุณครูสามารถใช้โอกาสนี้ในการสอนเด็ก ๆ ให้รู้จักเรียนรู้การรอคอยได้อีกด้วย

6. เมื่อเด็ก ๆ ทำกิจกรรมเสร็จแล้ว เด็กและคุณครูพูดคุยถึงการทดลองที่ผ่านมาว่าเกิดอะไรขึ้นบ้างและให้เด็ก ๆ วาดภาพสรุปตามขั้นตอนที่ได้ทดลองว่ามีอุปกรณ์ขั้นตอนเป็นอย่างไร เกิดอะไรขึ้นบ้างและเกิดขึ้นได้อย่างไร ตามความรู้ความเข้าใจของเด็กเอง

สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับการทำกิจกรรมคือ การเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นและคิดอย่างมีอิสระ ให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ผ่านการลงมือทำ เรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาด้วยตัวเอง โดยคุณครูมีหน้าที่คอยให้คำแนะนำกับเด็ก รวมถึงคอยดูแลความปลอดภัยของเด็กในทุกขั้นตอนด้วย

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
เสริมสร้างพหุปัญญาด้าน : - ภาษา - ด้านตรรกะและ คณิตศาสตร์ - ด้านมิติ - ด้านความเข้าใจระหว่าง บุคคล-มนุษย์สัมพันธ์	สังเกต การเรียนรู้	แบบสังเกต การเรียนรู้	ร้อยละ 80 ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กิจกรรมที่ 4

ชื่อกิจกรรม ดนตรีहरรษา

จุดประสงค์

1. เสริมสร้างพหุปัญญาด้าน :
 - ดนตรี
 - ร่างกายและการเคลื่อนไหว

หลักการ

กิจกรรมดนตรีहरรษา เป็นกิจกรรม เด็กจะได้สนุกกับการเคลื่อนไหว ได้ใช้ภาษา บรรเลงเครื่องดนตรี และร้องเพลง โดยใช้เสียงเพลงคำคล้องจองของการปฏิบัติตามสัญญาณ ซึ่งจังหวะและดนตรีที่ใช้ประกอบได้แก่ เสียงตบมือเสียงเพลง เสียงเครื่องเคาะตีฉิ่ง กลอง ระนาด ฯลฯ มาประกอบการเคลื่อนไหวเพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์

วัสดุ/อุปกรณ์

1. เครื่องดนตรี แทมโพลีน ฉิ่ง ลูกแซก
2. เพลงปฐมวัย

กิจกรรม (เวลา 30 นาที)

1. ให้เด็กยืนเป็นแถวหรือวงกลม
2. ครูและเด็กทักทายกัน
3. ให้นักเรียนร่วมกันปฏิบัติท่าพื้นฐานของกิจกรรมเข้าจังหวะตามที่ครูสาธิต

ให้ดู ดังนี้

- 3.1 การเคลื่อนไหวมีลักษณะ ดังนี้
 - 3.1.1 ซ้ำ ได้แก่ การตีบ คลาน
 - 3.1.2 เร็ว ได้แก่ การวิ่ง
 - 3.1.3 นุ่มนวล ได้แก่ การไหว้ การบิน

- 3.1.4 ซิ่งซัง ได้แก่ การกระแทบเท้าตั่งๆ ตีกลองตั่งๆ
- 3.1.5 ร่าเริงมีความสุข ได้แก่ การตบมือ การหัวเราะ
- 3.1.6 เศร้าโศกเสียใจ ได้แก่ สีหน้า ท่าทาง ฯลฯ

3.2 ทิศทางการเคลื่อนไหว

- 3.2.1 เคลื่อนไหวไปข้างหน้า และข้างหลัง
- 3.2.2 เคลื่อนไหวไปข้างซ้าย และข้างขวา
- 3.2.3 เคลื่อนตัวขึ้นลง
- 3.2.4 เคลื่อนไหวรอบทิศ

3.3.รูปแบบการเคลื่อนไหว

- 3.3.1 เคลื่อนไหวพื้นฐานได้แก่ การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก

มี 2 ประเภท

3.3.1.1 เคลื่อนไหวอยู่กับที่ ได้แก่ ตบมือ ฟังกีระชะ ขยิบตา ชันเขาคะเท้า เคลื่อนไหวมือและแขน มือและนิ้ว เท้าและปลายเท้า

3.3.1.2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ได้แก่ คลาน คืบ เดิน วิ่ง กระโดดควมบ้า ก้าวกระโดด

3.2 2. การเลียนแบบเช่น เลียบแบบท่าทางสัตว์หรือคน เป็นต้น

4. เคลื่อนไหวประกอบเพลง ครูสามารถเลือกใช้เพลงได้ตามความเหมาะสม เช่น เพลงช้าง เพลงฝนเพลงมา เพลงกำมือ เพลงเบบี๋ซาร์ค เพลงหนอนตัวมเตี้ยม เป็นต้น

5. ทำท่าทางประกอบคำคล้องจอง ครูสามารถเลือกใช้คำคล้องจองได้ตามความเหมาะสม เช่น คำคล้องจองแม่ไก่อยู่ในตะกร้า แมวเหมียว ผนตกพราพรา เป็นต้น

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
เสริมสร้างพหุปัญญาด้าน : - ดนตรี - ร่างกายและการเคลื่อนไหว	สังเกต การเรียนรู้	แบบสังเกต การเรียนรู้	ร้อยละ 80 ขึ้นไป

กิจกรรมที่ 5

ชื่อกิจกรรม พิมพ์ภาพจากวัสดุธรรมชาติ

จุดประสงค์

1. เสริมสร้างพหุปัญญาด้าน :
 - มิติ
 - ธรรมชาติ

หลักการ

การพิมพ์ภาพจากวัสดุธรรมชาติเป็นการสร้างภาพหรือลวดลายที่เกิดจากการนำวัสดุหลาย ๆ ประเภท เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ ก้านกล้วย หรืออวัยวะของร่างกาย เช่น มือ เท้า มาใช้เป็นแม่พิมพ์กดทับลงบนสีแล้วนำไปพิมพ์บนกระดาษหรือผ้าก็ได้ และเด็ก ๆ จะได้พิมพ์ภาพจากวัสดุต่าง ๆ ที่มีอยู่ทั่วไปและวัสดุที่มีอยู่ในธรรมชาติ เช่น ใบไม้ ดอกไม้ ก้านกล้วย มันเทศ ฯลฯ มาทำให้เกิดเป็นภาพต่าง ๆ เป็นการเรียนรู้ วิธีการ และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการอีกด้วย

วัสดุ/อุปกรณ์

1. กระดาษ
2. สีน้ำ
3. ภาชนะสำหรับใส่สีน้ำ
4. พวงน้ำ
5. วัสดุจากธรรมชาติ เช่น ใบไม้ ดอกไม้ ก้านกล้วย ลูกหิน ฯลฯ

กิจกรรม (เวลา 30 นาที)

1. ผสมสีน้ำลงในภาชนะที่เตรียมไว้ โดยผสมสีน้ำให้มีความเข้มข้นพอประมาณ
2. นำวัสดุจากธรรมชาติ จุ่มสีน้ำให้ติดวัสดุที่จะพิมพ์
3. นำวัสดุจากธรรมชาติ กดลงบนกระดาษที่เตรียมไว้แล้วยกขึ้น พิมพ์ประกอบกันเป็นรูปหรือภาพต่าง ๆ ตามจินตนาการของเด็กแต่ละคน

4. เมื่อเด็ก ๆ ทำกิจกรรมเสร็จแล้ว เด็กและคุณครูพูดคุยถึงการผลงาน
 ชวนเด็กจินตนาการรูปร่างที่เกิดขึ้น และร่วมกันชื่นชมผลงาน

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
เสริมสร้างพหุปัญญาด้าน : - มิติ - ธรรมชาติ	สังเกตการ เรียนรู้	แบบสังเกตการ เรียนรู้	ร้อยละ 80 ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กิจกรรมที่ 6

ชื่อกิจกรรม เกมบันไดงูहरรรษา

จุดประสงค์

1. เสริมสร้างพหุปัญญาด้าน :
 - ตรรกะและคณิตศาสตร์
 - มิติ

หลักการ

เกมบันไดงูเป็นเกมที่ฝึกให้เด็กนับเลขตามลำดับ ฝึกอ่านตัวเลขจากจำนวน จุดตามหน้าลูกเต๋า ฝึกความตั้งใจจดจ่อในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง รู้จักเครื่องหมาย สัญลักษณ์ เรียนรู้กฎ กติกา ในการเล่นกับเด็กอื่น ๆ

วัสดุ/อุปกรณ์

1. แผ่นตารางเกมบันไดงู
2. ลูกเต๋า 1 ลูก
3. ตัวเดินเท้าจำนวนผู้เล่น

กิจกรรม (เวลา 30 นาที)

1. เตรียมตารางเกมบันไดงูหรือจะชวนเด็กวาดตารางเกมโดยแบ่งเป็นช่อง ๆ และเขียนหมายเลขลงในแต่ละช่อง ตั้งแต่ 1 2 3 4 ไปจนถึงช่องสุดท้ายที่เป็นเส้นชัย พร้อมกับวางบันไดและงูพาดระหว่างช่อง
2. ครูอธิบายวิธีการเล่นให้เด็ก ๆ ฟัง โดยก่อนเล่นทุกคนจะได้โยนลูกเต๋าคณะ 1 ครั้งเพื่อหาลำดับการเดินก่อนและหลัง ผู้ที่โยนลูกเต๋าได้แต้มสูงสุดจะเป็นคนเดินคนแรก ผู้ที่ได้แต่ม่น้อยกว่าจะเป็นคนถัดไป เมื่อเริ่มเล่นให้ผู้เล่นคนที่ 1 โยนลูกเต๋า และหยิบตัวเดินเดินตามจำนวนช่องตามแต้มลูกเต๋ายกได้ หากตกลงในช่องบันได สามารถไต่บันไดขึ้นไป ถึงตัวเลขที่บันไดพาไปแต่หากตกลงในช่องงูจะต้องลงมาตามตัวเลขที่งูพาลงมา เล่นไปเรื่อย ๆ ใครถึงเส้นชัยก่อนเป็นผู้ชนะ

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
เสริมสร้างพหุปัญญาตาม : - ตรรกะและคณิตศาสตร์ - มิติ	สังเกต การเรียนรู้	แบบสังเกต การเรียนรู้	ร้อยละ 80 ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กิจกรรมที่ 7

ชื่อกิจกรรม เรื่องเล่าเข้าวันนี้

จุดประสงค์

1. เสริมสร้างพหุปัญญาด้าน :
 - ภาษา
 - ร่างกายและการเคลื่อนไหว
 - ความเข้าใจตนเอง

หลักการ

เวลาในช่วงเช้าก่อนเริ่มต้นกิจกรรมอื่น ๆ เปิดเวทีสำหรับการพูดคุย โดยอาจจะ เป็นหัวข้อใกล้ตัว เช่น ของที่เด็ก ๆ นำมา วันพิเศษ เหตุการณ์พิเศษในโรงเรียน เทศกาล ต่าง ๆ หรือครูอาจจะกำหนดหัวข้อล่วงหน้ากับเด็ก ๆ ไว้ก่อน เพราะเขาจะได้มีเวลาหา ข้อมูล อาจจะถามผู้ปกครอง หรือทดลองทำดู เพราะเวลาที่เด็ก ๆ เล่าเรื่องเขาจะ กลายเป็นศาสตราจารย์ตัวน้อยผู้เชี่ยวชาญเรื่องของตัวเองพูด เด็ก ๆ จะได้แลกเปลี่ยน ประสบการณ์กัน ยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน ฝึกการใช้ภาษาหาข้อมูล และที่สำคัญ การสนทนาทำให้เด็ก ๆ เรียนรู้การใช้ภาษาที่ถูกต้องจากคุณครูด้วย และควรสอนมารยาท ในการเป็นผู้ฟังและผู้พูดที่ดีให้เจ้าตัวน้อยทั้งหลายด้วย

กิจกรรม (เวลา 30 นาที)

1. ครูทักทายเด็ก ๆ และเกริ่นนำเข้าสู่กิจกรรม “เรื่องเล่าเข้าวันนี้”
2. ครูเชิญตัวแทนเด็กออกมาเล่าเรื่องหน้าชั้นเรียน หรือหน้าเสาธง (ครูอาจคัดเลือกเด็กไว้ล่วงหน้า และหมุนเวียนให้เล่าครบทุกคน)
3. ครูแนะนำมารยาทของผู้พูด และผู้ฟังให้แก่เด็ก
4. ให้เด็กแนะนำตัว และเล่าเรื่อง โดยอาจจะเป็นหัวข้อใกล้ตัว เช่น ของที่เด็ก ๆ นำมา วันพิเศษ เหตุการณ์พิเศษในโรงเรียน เทศกาลต่าง ๆ ครอบครั้ว สัตว์เลี้ยง เป็นต้น
5. เมื่อเด็กเล่าเรื่องจบ ครูชวนเพื่อน ๆ ปรบมือให้กำลังใจ และครูสรุปทวนเรื่อง เล่า เพื่อทำความเข้าใจอีกครั้ง

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
เสริมสร้างพหุปัญญาตาม : - ภาษา - ร่างกายและการเคลื่อนไหว - ความเข้าใจตนเอง	สังเกตการ เรียนรู้	แบบสังเกตการ เรียนรู้	ร้อยละ 80 ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กิจกรรมที่ 8

ชื่อกิจกรรม คำคล้องจอง ประกอบจังหวะและท่าทาง

จุดประสงค์

1. เสริมสร้างพหุปัญญาด้าน :
 - ดนตรี
 - ภาษา
 - ร่างกายและการเคลื่อนไหว

หลักการ

กิจกรรมท่องคำคล้องจองทำให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้และเพื่อให้เด็กได้เกิดประสบการณ์อย่างหลากหลาย ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็ก ให้เด็กได้เรียนรู้การใช้วรรคตอน ก่อนที่จะอ่านหนังสือซึ่งเป็นการฝึกฝนอย่างเป็นธรรมชาติ เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์เพิ่มอย่างไม่รู้ตัว สนองความต้องการทางธรรมชาติในเรื่องของจังหวะ เด็ก ๆ จะมีความสนใจและมีความสุขที่ได้ฟัง เสียงหรือท่าทางที่เป็นจังหวะ เสริมสร้างพัฒนาการทางภาษาโดยเฉพาะพัฒนาการด้านการฟัง และการพูด

กิจกรรม (เวลา 15 นาที)

1. ทุก ๆ เช้าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมประจำวัน คุณครูจัดช่วงเวลาให้เด็ก ๆ ท่องคำคล้องจอง และท่าทางประกอบพร้อมกัน ประมาณ 15-20 นาที คุณครูสามารถนำกิจกรรมนี้ ไปปรับใช้ได้ทุกช่วงเวลาตลอดทั้งวัน หรือนำไปใช้ในการเตรียมความพร้อมเด็ก ก่อนเริ่มกิจกรรมได้ โดยเอกสารฉบับนี้ได้นำเสนอตัวอย่างคำคล้องจอง ดังนี้

คำคล้องจองฝนตกพำพำ

ฝนตกพำพำ	แม่อำกำร่ม
มาเดินก้มก้ม	อยู่หน้ากำแพง
ประเดี๋ยวแดดออก	ไปบอกพ่อแดง
ฉันไม่มีแรง	หุบร่มให้ที

คำคล้องจอง 1 2 มือตีกลอง

1 2 มือตีกลอง ตะลือกตอกแตก
 3 4 คูให้ตี 5 6 สองกระจก
 7 8 ถือปิ่นแฝด ยิง บัง บัง บัง
 9 10 กีนกล้วยตีบปวดท้องร้องไห้อัย

คำคล้องจอง เมตตาสัตว์

แม่สอนฉันนี้ ให้มีเมตตา
 เห็นสัตว์นานา อย่าแก้งมันเลย
 แมวหมาน่ารัก รู้จักคุ้นเคย
 หมูอ้วนจริงเออย ม้าวิ่งว่องไว

คำคล้องจอง แม่ไก่อยู่ในตะกร้า

แม่ไก่อยู่ในตะกร้า ไช้ไช้มาลีห้าใบ
 อีแมกกา ก็มาไล่
 อีแม่ไก่ ไส้ตีกา
 หมาใหญ่เห่า ก็ไล่เห่า
 หมูในเล้า แลดูหมา
 ปูแสม แลปูนา
 กะปุม้า กะปูทะเล
 เตานา แลเตาดำ
 อยู่ในน้ำ กะจระเข้
 ปลาทุ อยู่ทะเล
 ปลาซีเหร์ ไม่สู้ตี

คำคล้องจอง กรรไกร ไช้ ผ้าไหม

กรรไกร ไช้ ผ้าไหม
 ไช้หนึ่งใบ สองบาทห้าสิบ
 ห้าสิบ หนึ่งบาท สองใบ
 ไช้ ผ้าไหม ไช้ กรรไกร

คำคล้องจอง เรามาโรงเรียน

เรามาโรงเรียน เราเขียนเราอ่าน
 ครูเล่านิทาน สนุกถูกใจ
 เราเรียนเราเล่น เราเป็นสุขใจ
 ร่าเริงแจ่มใส เมื่อมาโรงเรียน

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
เสริมสร้างพหุปัญญาด้าน : - ดนตรี - ภาษา - ร่างกายและการเคลื่อนไหว	สังเกต การเรียนรู้	แบบสังเกต การเรียนรู้	ร้อยละ 80 ขึ้นไป

กิจกรรมที่ 9

ชื่อกิจกรรม กิจกรรมวงกลมแห่งสมาธิ

จุดประสงค์

- เสริมสร้างพหุปัญญาด้าน :
 - ด้านอัตถภาวนิยม

หลักการ

สมาธิ ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับเด็ก เพราะเมื่อเด็กมีสมาธิจดจ่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างแน่วแน่ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น กิจกรรมวงกลมแห่งสมาธิถือเป็นหนึ่งในกิจกรรมสร้างสมาธิสำหรับเด็กปฐมวัยที่ดี ช่วยเตรียมพร้อมสมองเด็กในการทำกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไป

วัสดุ/อุปกรณ์

- อุปกรณ์ใช้ส่งต่อในวงกลม เช่น บอล แก้วน้ำ เทียน ซ้อนตักปิงปอง

กิจกรรม (เวลา 15 นาที)

- ครูร้องเพลง make a circle เพื่อเรียกรวมเด็กเป็นวงกลม
เนื้อเพลง make a circle : <https://supersimple.com/song/make-a-circle/>

Time to make a circle.

Make a circle, up up up.

Make a circle, big big big.

Down down down. Up up up.

Small small small.

Make a circle, down down down.

Big big big.

Now sit down.

Make a circle, small small small.

Hello hello hello.

Make a circle, round and round.

Round and round.

Round and round.

Make a circle, round and round.

Hello hello hello.

เด็กนั่งลงเป็นเป็นวงกลม ครูนั่งกับเด็ก

2. ครูทั้ททายเด็ก เกริ่นนำเข้าสู่กิจกรรมวงกลม อธิบายกติกาการทำวงกลม
สมาธิ ให้เด็กส่งต่ออุปกรณ์ให้เพื่อนั่งข้าง ๆ ผู้รับไหว้ขอบคุณและรับอุปกรณ์ส่งต่อให้คน
ถัดไป ส่งไปเรื่อย ๆ จนครบทุกคนในวงกลม

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
เสริมสร้างพหุปัญญาตาม : - ด้านอัตถวนิยม	สังเกต การเรียนรู้	แบบสังเกต การเรียนรู้	ร้อยละ 80 ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กิจกรรมที่ 10

ชื่อกิจกรรม Color running

จุดประสงค์

1. เสริมสร้างพหุปัญญาด้าน :
 - ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว
 - ด้านมิติ
 - ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล-มนุษย์สัมพันธ์

หลักการ

กิจกรรม **Color running** นอกจากจะทำให้เด็ก ๆ เกิดความสุขและสนุกสนานแล้ว ยังช่วยฝึกทักษะการควบคุมการเคลื่อนไหวของอวัยวะทุกส่วนของร่างกาย โดยเฉพาะกล้ามเนื้อใหญ่ เช่น แขน ขา ลำตัว และกล้ามเนื้อเล็ก ซึ่งได้จากการวิ่งและหยิบจับลูกบอล นอกจากนี้เด็กยังได้ใช้ประสาทสัมผัสในการฝึกทักษะการสังเกตและจำแนกสีอีกด้วย กิจกรรมนี้สามารถเล่นได้ทั้งในที่ร่มและกลางแจ้ง

วัสดุ/อุปกรณ์

1. แก้วสี, ลูกบอล 12 สี
2. กระดาษสี 12 สี ขนาด 30 ซม. X 30 ซม.
3. นกหวีด

กิจกรรม (เวลา 30-45 นาที)

1. แบ่งเด็กออกเป็น 2 ฝ่าย ให้เด็กยืนประจำตำแหน่งที่จุดเริ่มต้นเพื่อรอสัญญาณนกหวีด
2. เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณนกหวีด ให้เด็ก ๆ วิ่งไปหยิบแก้ว/ลูกบอลตามสีที่เลือก จากนั้นให้วิ่งไปวางที่กระดาษสีเดียวกันให้ถูกต้อง ทิมใดวางแก้ว/ลูกบอลครบ 12 สีเป็นฝ่ายชนะ

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
เสริมสร้างพหุปัญญาตาม : - ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว - ด้านมิติ - ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล-มนุษย์สัมพันธ์	สังเกตการณ์ เรียนรู้	แบบสังเกตการณ์ เรียนรู้	ร้อยละ 80 ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ข

ภาพกิจกรรมการดำเนินการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาพประกอบ 4 การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดมุกดาหาร

ภาพประกอบ 5 การนิเทศติดตามปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้างพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดจังหวัดมุกดาหาร

ภาพประกอบ 6 ตัวอย่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการเสริมสร้าง
พหุปัญญาของเด็กปฐมวัย กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเอกชนมุกดาหาร
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจังหวัดมุกดาหาร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวศศิธร กัลยารัตน์
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 10 มิถุนายน 2530
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	10 ซอยนิติรัฐ ถนนเมืองใหม่ ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอนุบาลเมืองมุก เลขที่ 7 ถนนวงศ์คำพา ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2542 ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร
- พ.ศ. 2545 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอานาจเจริญ
- พ.ศ. 2548 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมารีย์บริหารธุรกิจ
- พ.ศ. 2552 ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.)
สาขาวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- พ.ศ. 2554 ประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษา วิชาเอก วิชาชีพอครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์
- พ.ศ. 2563 ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.)
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2558 ครูจ้างสอน วิทยาลัยการอาชีพคำชะอี
- พ.ศ. 2560 ครูโรงเรียนอนุบาลเมืองมุก